

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง

พรสวรรค์ สมจิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตมหบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
พฤศจิกายน 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ พรสวรรค์ สมจิต ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

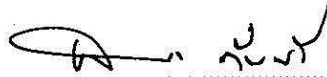

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ทองสอน)

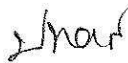

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.ปานเพชร ร่มไทร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ทองสอน)

..... กรรมการ
(ดร.ปานเพชร ร่มไทร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นคร ละลอกน้ำ)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ วีระวุฒิขจรตระกูล)

วันที่ ๑๓ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ทองสอน อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ และ ดร. ปานเพชร ร่มไทร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ซึ่งกรุณาให้ข้อเสนอแนะอีกทั้งยังให้คำแนะนำ และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ดูแลอย่างดีเยี่ยม เสมอมาผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบให้คำแนะนำในการแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้มีคุณภาพและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ครูและบุคลากรทุกท่าน ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้และขอขอบคุณ ครูและบุคลากรที่เป็นหัวหน้ารับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอบคุณท่านวิทยากร อาจารย์ทัศนีย์ สัตยมาศ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นวิทยากรในการฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง ตรงตามเป้าหมายได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนการศึกษาที่ดีมาโดยตลอด ขอขอบคุณครอบครัวเพื่อนร่วมงานและเพื่อนร่วมชั้นเรียนระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนทุกคน ที่คอยให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาและให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแก่เวทิตา แต่บุพการีบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ทำให้ผู้วิจัยเป็นผู้มีความรู้ มีอาชีพการงานที่ดี มาจนถึงปัจจุบัน ขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์โปรดดลบันดาลให้ทุกท่านมีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่แข็งแรง ด้วยเทอญ

พรสวรรค์ สมชิต

58910266: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร/ การฝึกอบรม/ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

พรสวรรค์ สมชิต: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง (THE TRAINING CURRICULUM DEVELOPMENT ON DEVELOPMENT OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE FOR BASIC EDUCATION OF ANUBAN TAKSIN RAYONG INTERNATIONAL SCHOOL) คณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์: ปริญญา ทองสอน, ศษ.ด., ปานเพชร ร่มไทร, ค.ด. 186 หน้า. ปี พ.ศ. 2563.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2.1) ศึกษา ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผู้เชี่ยวชาญ 2.2) ศึกษาผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากร ก่อนและหลังการจัดฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของครูที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง ปีการศึกษา 2563 และเป็นหัวหน้างานรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 20 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.8-1.00 ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ได้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้าง ระยะเวลาการฝึกอบรม เนื้อหาสาระ กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และเอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย คู่มือการฝึกอบรม สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2. ได้ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 ศึกษาผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในทุกหน่วยการเรียนรู้ มีค่าระหว่าง 3.50-4.50 มีความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

2.2 ศึกษาผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากร ก่อนและหลัง การจัดฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

58910266: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION; M.Ed.

(CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORDS: CURRICULUM DEVELOPMENT/ INTERNAL QUALITY ASSURANCE

PORNSAWAN SOMCHIT: THE TRAINING CURRICULUM DEVELOPMENT ON DEVELOPMENT OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE FOR BASIC EDUCATION OF ANUBAN TAKSIN RAYONG INTERNATIONAL SCHOOL. ADVISORY COMMITTEE: PARINYA THONGSORN, Ph.D., PANPETCH ROMSYE, Ph.D. 186 P. 2020.

This study aimed to; 1) develop the training curriculum for internal quality assurance for basic education, 2) evaluate the results of the training curriculum for internal quality assurance for basic education, 2.1) investigate the feedback of the training curriculum for internal quality assurance for basic education from the experts, 2.2) study the understandings on the internal quality assurance for basic education of Anuban Taksin Rayong International School teachers, academic year 2020, before and after the training. The participants were 20 teachers who were responsible for in internal quality assurance for basic education. They were selected using purposive sampling. The research instruments employed for collecting data was a pre-test and post-test on the internal quality assurance for basic education. The data were analyzed by using mean, standard deviation (SD) and t-test.

The result showed that the curriculum for internal quality assurance for basic education comprised of the following components; Problems and Necessities, rationale and basic principles, curriculum's objectives, training topics and processes, training duration, contents, training activities, training materials, training assessments and evaluations, training documents, and training manuals for the trainees. The evaluation results on the training curriculum for internal quality assurance for basic education from the experts showed the consistency and appropriateness at the high level (3.50-4.50). The post-test scores showed the higher results comparing to pre-test (0.5).

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การพัฒนาหลักสูตร.....	8
การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม.....	25
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
ระยะที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน.....	44
ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม.....	45
ระยะที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้.....	52
ระยะที่ 4 การประเมินผลการใช้หลักสูตร.....	54
4 ผลการวิจัย.....	56
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติ ตากสินระยอง.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาล นานาชาติตากสินระยอง.....	57
5 สรุปผลการวิจัย.....	71
สรุปผลการวิจัย.....	71
อภิปรายผลการวิจัย.....	72
ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้.....	74
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	74
บรรณานุกรม.....	76
ภาคผนวก.....	79
ภาคผนวก ก.....	80
ภาคผนวก ข.....	86
ภาคผนวก ค.....	175
ภาคผนวก ง.....	183
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	186

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของทาบา, ชำรง บัวศรี, วิชัย ประสิทธิ์วุฒิ, อเล็กซานเดอร์ และเลวิส.....	23
2 หน่วยและเวลา.....	46
3 แผนการฝึกอบรมและจัดกิจกรรมหลักสูตรการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	47
4 สรุปผลการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	50
5 สรุปผลการวิเคราะห์แบบประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	51
6 โครงสร้างหลักสูตร.....	59
7 สรุปผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของหน่วยที่ 1 แนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หลักสูตรฝึกอบรมแนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....	61
8 สรุปผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของ หน่วยที่ 2 การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดค่าเป้าหมายสถานศึกษา หลักสูตรฝึกอบรมแนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....	63
9 สรุปผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของหน่วยที่ 3 การเขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) หลักสูตรฝึกอบรม แนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....	65
10 สรุปผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของหน่วยที่ 4 ประโยชน์ของการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา หลักสูตรฝึกอบรมแนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....	67
11 การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรในการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนและหลังการฝึกอบรม...	69

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน รูปแบบการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในระบบ ดังนั้น สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ปัจจุบัน สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำแตกต่างกัน ทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพ บุคลากรหรือแม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความร่วมมือของ คณะกรรมการสถานศึกษา การสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียง สถานศึกษา การสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพ การจัดการศึกษา อีกทั้งปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการด้วยตนเอง มีการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาเอง คุณภาพผู้เรียน และคุณภาพบริหารจัดการจึงมีความแตกต่างกัน ดังนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ ภายในของ สถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษา สำหรับสถานศึกษาในสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษามาตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 จนกระทั่ง สถานศึกษาทุกแห่งได้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มากกว่าสิบปี แต่กระแสนี้ยังคงมีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าระบบประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษายังขาดการสร้างระบบประกันคุณภาพให้มีความเข้มแข็ง และต้องการมุ่งเน้นปรับปรุง เพื่อให้ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก จากที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศ มาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา และเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน และคงรักษาไว้ ซึ่งมาตรฐานจาก การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยกำหนดให้สถานศึกษาต้อง พัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการต่อไป

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality assurance) เป็นกลไกสำคัญที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพมีหลักการสำคัญ คือ การกระจายอำนาจ การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงาน และการแสดงความรับผิดชอบ ที่สามารถตรวจสอบได้ ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มี ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา ให้เป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา กระทรวงมหาดไทยจึงได้ออกประกาศ เรื่อง ให้ใช้ มาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ณ วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2561 เพื่อใช้เป็นหลัก ในการเทียบเคียงการพัฒนา ส่งเสริม กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) มาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของคนไทย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบสำหรับสร้างคนไทย 4.0 โดยประกาศของกระทรวงมหาดไทยจะมุ่งความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันและประเมินคุณภาพการศึกษาในส่วน มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย และ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในการจัดการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยองให้ความสำคัญกับคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญการเข้ารับการประเมินการประกันคุณภาพภายนอก เป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษาและพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ประเด็นการพิจารณาให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา การตรวจประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ครอบคลุมการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษา แต่เนื่องจากยังพบข้อบกพร่องในหลายส่วนงาน รวมทั้งความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างแท้จริง อีกทั้งครูและบุคลากรของ โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยองนั้น ยังมีส่วนร่วมในการจัดทำประกันคุณภาพเท่าที่ควร มีประสบการณ์น้อยทำให้ยังพบข้อผิดพลาด และยังไม่ครอบคลุมมาตรฐานทั้งหมด จึงต้องหาวิธีการและแนวทางปฏิบัติเพื่อให้พร้อมกับการยื่นขอประกันคุณภาพภายนอกนั้นมีประสิทธิภาพสูงสุด

การที่จะพัฒนาครูและบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ครูและบุคลากรจะต้องได้รับการฝึกอบรมในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งเป็นสิ่งที่จะทำให้ครูและบุคลากร

มีความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือการได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งหลักสูตรฝึกอบรมนี้จะสามารถพัฒนาครูและบุคลากรให้เกิดความรู้ความเข้าใจจากการฝึกปฏิบัติ และร่วมกิจกรรมตลอดหลักสูตร อีกทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้อย่างได้จริง และส่งผลให้ระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนอนุบาล นานาชาติตากสินระยองมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และยังสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับครูและบุคลากร ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง ส่งผลให้โรงเรียนสามารถยื่นขอประเมินประกันคุณภาพ การศึกษาภายนอกได้อีกด้วย

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาซึ่งจะสามารถช่วยให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยองมีประสิทธิภาพ ทุกคนมีส่วนร่วมและมีแนวทางปฏิบัติ ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยตั้งใจที่จะศึกษาข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง และความสอดคล้อง ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา และเพื่อให้ครูบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและ ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะจัดทำ หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 2.1 ศึกษาผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 2.2 ศึกษาผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากร ก่อนและหลัง การจัดฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนมีหลักสูตรการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สามารถนำหลักสูตรการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ในการฝึกอบรมครูในอนาคตได้
3. ได้ความรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติจริง และสามารถส่งรายงานผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับครูและบุคลากร โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง และติดตามผลการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยต้องการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและบุคลากร โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 100 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้หลักสูตร คือ ครูที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง ปีการศึกษา 2563 และเป็นหัวหน้างานรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 20 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

3.1.1 หลักสูตรฝึกอบรม การจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง

3.2 ผลการประเมินหลักสูตร

3.2.1 ความเหมาะสมของหลักสูตร การจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง

3.2.2 ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ การจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับครูและบุคลากร โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสิน ระยอง ดังนี้

- 4.1 แนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 4.2 การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดค่าเป้าหมาย
- 4.3 การเขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)
- 4.4 ประโยชน์ของการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา

5. ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยในครั้งนี้กำหนดเวลาในการดำเนินการวิจัย ปีการศึกษา 2563 เป็นเวลา 18 ชั่วโมง โดยใช้ 3 วัน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 6.1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 6.2 หลักสูตรการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 6.3 แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 6.4 แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ ก่อนและหลังการฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการในการสร้างหลักสูตร มาใช้ในการจัดฝึกอบรมโดยผู้วิจัย ดำเนินตามขั้นตอน โดยแบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

- ระยะที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
- ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม
- ระยะที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้
- ระยะที่ 4 การประเมินผลการใช้หลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง กระบวนการในการนำองค์ความรู้เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาใช้ในการฝึกอบรม

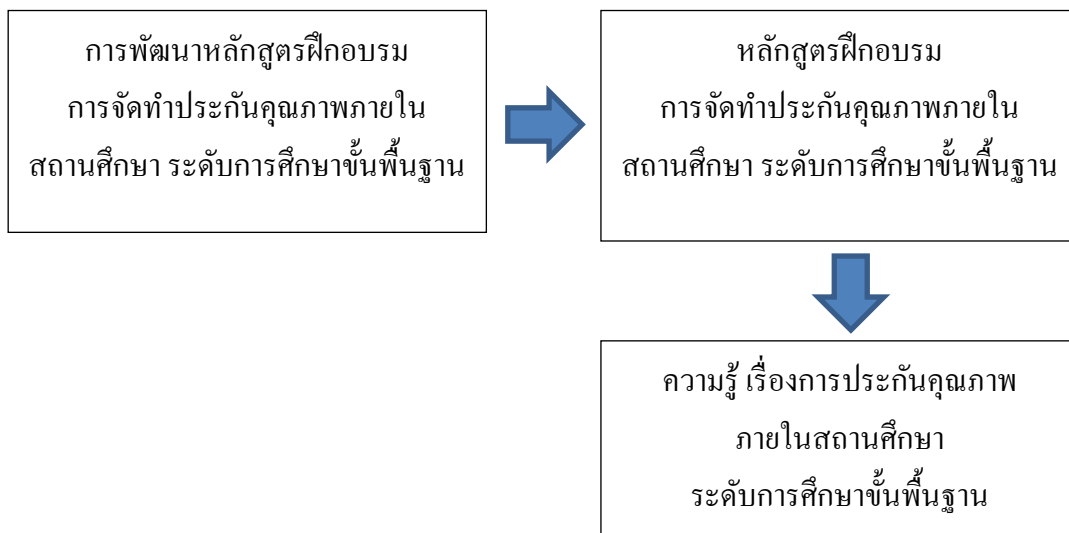
โดยมีองค์ประกอบดังนี้

1. ความสำคัญของหลักสูตร
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. เนื้อหาสาระ
4. ระยะเวลาการฝึกอบรม
5. แผนการฝึกอบรมและกิจกรรมฝึกอบรม
6. สื่อประกอบการฝึกอบรม
7. การวัดและประเมินผล

เครื่องมือในการวิจัย หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหา การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และร่างเป็นหลักสูตร การจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการฝึกอบรม และประเมินผลก่อนและหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. หลักสูตรการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ ก่อนและหลังการฝึกอบรมการจัดทำประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ลำดับหัวข้อเรื่องดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร
2. หลักสูตรฝึกอบรม
3. การประกันคุณภาพการศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตร เป็นคำศัพท์ที่คนส่วนใหญ่คุ้นเคย และมีผู้ให้ความหมายไว้มากมายและแตกต่างกันไป มีความหมายในแนวแคบ และแนวกว้าง ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้ดังนี้

กู๊ด (Good, 1973, p. 157) ได้ให้ความหมายของคำศัพท์ไว้ในพจนานุกรมทางการศึกษา (Dictionary of Education) ว่า หลักสูตร คือ กลุ่มวิชาที่จัดไว้อย่างมีระบบหรือลำดับวิชาที่บังคับสำหรับการจบการศึกษา หรือเพื่อรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น หลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรพลศึกษา

บ็อบบิท (Bobbit, 1918, p. 42) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หลักสูตร คือรายการของสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กและเยาวชนต้องทำและมีประสบการณ์ ด้วยวิธีการพัฒนาความสามารถในการทำสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวให้ดี เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในวัยผู้ใหญ่ได้

เนกาลีและอีแวนส์ (Neagley & Evans, 1967, p. 2) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่าเป็นประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามความสามารถของนักเรียน

โอลิวา (Oliva, 1982, p. 11) กล่าวว่า หลักสูตร คือแผนหรือโปรแกรมสำหรับประสบการณ์ทั้งหลายที่ผู้เรียนจะต้องประสบภายใต้การอำนวยการของโรงเรียน

วีลเลอร์ (Wheeler, 1974, p. 11) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า มวลประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งโรงเรียนหรือสถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน

เซย์เลอร์ และเอเล็กซานเดอร์ (Sayloy & Alexander, 1974, p. 6) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรว่า “เป็นแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้ให้แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือจุดหมายวางไว้ โดยมีโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ”

ทาบ (Taba, 1962, p. 10) ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรว่า แผนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยจุดประสงค์ และจุดหมายเฉพาะการเลือกและการจัดเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน และประเมินผล

สุมิตร คุณานุกา (2520, หน้า 2-3) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 2 ระดับ คือ หลักสูตรในระดับชาติกับหลักสูตรในระดับโรงเรียน หลักสูตรในระดับชาติ หมายถึง โครงการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะ สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ “ส่วนหลักสูตรในระดับโรงเรียน หมายถึง โครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน ไม่ว่าจะป็นภายในหรือภายนอกโรงเรียนก็ตาม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความมุ่งหมายที่กำหนดไว้”

สวัสดิ์ ประทุมราช (2521, หน้า 1) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนหรือแนวทาง การจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ โรงเรียนที่ชี้แนะให้ผู้บริหารการศึกษา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้จัดประสบการณ์ทั้งหมดที่หลักกำหนดเพื่อให้เยาวชนหรือพลเมืองไทยได้พัฒนาทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ

ธีรารัง บัวศรี (2532, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม และมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

เป็รื่อง กิจรัตน์ (2532, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 2 อย่าง คือ

1. หลักสูตร ความหมายอย่างแคบ คือ หมายถึง รายวิชาต่าง ๆ ที่เด็กต้องเรียนไปตามลำดับขั้นระหว่างอยู่ในโรงเรียน

2. หลักสูตร ความหมายอย่างกว้าง คือ มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน รวมถึงกิจกรรมการเรียน กิจกรรมนอกหลักสูตร สิ่งที่สังคมมุ่งหวังให้เด็กได้รับวิถีทางต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษา

บุญชม ศรีสะอาด (2546, หน้า 1) ได้ให้ความหมายว่า หลักสูตร มีความหมายได้หลายอย่าง สามารถจัดเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่มองหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่คาดหวังกลุ่มที่มองหลักสูตรว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง และกลุ่มที่มองหลักสูตรครอบคลุมทั้งสองกลุ่มที่กล่าวมากลุ่มที่มองหลักสูตรว่า เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงได้แก่กลุ่มที่ให้ความหมายว่า หลักสูตร คือประสบการณ์

องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตร หมายถึง ส่วนที่อยู่ภายในและประกอบกันเข้าเป็นหลักสูตร เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์ เป็นแนวทางในการจัดการเรียน การ สอน การประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ไปด้วย ตามแนวคิดของนักการศึกษา ได้กล่าวถึงองค์ประกอบไว้ดังนี้

ทาบ (Taba, 1962, p. 10) สรุปไว้ว่า ทุกหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นการออกแบบในลักษณะใด ๆ ก็ตาม จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบหลักสูตร ซึ่งมี ความต่อเนื่อง และสอดคล้องกันอยู่ 3 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ จุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะ เนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผล ซึ่งได้ขยายความเกี่ยวกับ องค์ประกอบหลักไว้ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะ เป็นส่วนประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายจะเป็นเครื่องชี้ถึงเป้าหมาย และเจตนารมณ์ของหลักสูตรว่าต้องการให้ผู้เรียน มีคุณลักษณะเป็นเช่นใด ซึ่งจุดมุ่งหมายทั่วไป จะกล่าวไว้อย่างกว้าง ๆ และค่อนข้างเป็นปรัชญา เน้นที่ค่านิยมมากกว่าการเน้นทางด้านจิตวิทยา หรือด้านการเรียนการสอน ส่วนจุดมุ่งหมายเฉพาะ จะเน้นที่การประยุกต์ใช้ มากกว่าเป็นจุดมุ่งหมายที่กล่าวไว้ในส่วนที่เป็นจุดมุ่งหมายของกลุ่มวิชา หรือรายวิชาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหลักสูตรนั่นเอง

2. เนื้อหาสาระและประสบการณ์เรียนรู้ จะเป็นสื่อกลาง (Means) ซึ่งจะพาผู้เรียนไปสู่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ เนื้อหาสาระที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรอาจแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ ข้อเท็จจริง ความรู้ธรรมดา ความคิด รวบรวมและหลักการการแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์
เจตคติและค่านิยม ทักษะทางกาย

3. การประเมินผล เป็นการเสนอแนะแนวทางการดำเนินการวัดและประเมินผลที่มีความ สอดคล้อง และเหมาะสมกับหลักสูตรนั้น ๆ เปรียบเสมือนเป็นการกำหนดเครื่องมือ ในการควบคุมการใช้หลักสูตร

ธำรง บัวศรี (2532, หน้า 8-9) ได้ให้แนวคิดว่า นิยามของหลักสูตรนอกจากจะชี้ให้เห็นว่า มีสาระสำคัญอะไร และมีความหมายอย่างไรแล้ว ยังชี้ให้เห็นว่า จะต้องมียุทธศาสตร์ที่สำคัญและ จำเป็นอะไรบ้าง จะเห็นได้ว่าในแบบหรือแปลนบ้านหรือพิมพ์เขียวของบ้าน จะมีองค์ประกอบที่ สำคัญ เช่น รากฐาน เสา พื้น ฝา เพดาน หลังคา กันสาด ฯลฯ สำหรับหลักสูตรก็เช่นเดียวกันจะต้องมี องค์ประกอบครบครัน หากไม่แล้วผู้ใช้หลักสูตรจะไม่สามารถนำหลักสูตรไปใช้อย่างได้ผล องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรมีดังนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education goals and policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา
  2. จุดหมายของหลักสูตร (curriculum aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว
  3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and structures) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชา หรือกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์
  4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject objectives) หมายถึง ผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นไปแล้ว
  5. เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มี รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ
  6. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Instruction objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้มีทักษะและความสามารถหลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดให้
  7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instruction strategies) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุผลของจุดประสงค์ของการเรียนรู้
  8. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร
  9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (curriculum materials and instructional media) หมายถึง เอกสาร สิ่งพิมพ์ แผ่นฟิล์ม แถบวีดิทัศน์ ฯลฯ
- ธำรง บัวศรี (2542, หน้า 8) กล่าวว่า สำหรับหลักสูตรนั้นมีองค์ประกอบสำคัญและขาดไม่ได้อย่างน้อย 6 อย่าง คือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (curriculum aims)
2. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน (Instruction objectives)
3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (Content and experiences)
4. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instruction strategies)
5. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Instructional media and materials)
6. การประเมินผล (Evaluation)

สุมิตร คุณานุกร (2520, หน้า 9) กล่าวว่า เมื่อพิจารณาหลักสูตรในแง่ขององค์ประกอบแล้วจะมี 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความมุ่งหมาย (Objective)
2. เนื้อหา (Content)

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (curriculum implementation)

4. การประเมินผล (Evaluation)

บุญชม ศรีสะอาด (2546, หน้า 11-18) ได้อธิบายว่า ในการพัฒนาหลักสูตรและการสอน จะต้องดำเนินการพัฒนาในองค์ประกอบพื้นฐาน 4 องค์ประกอบ คือ

1. จุดประสงค์
2. สาระความรู้ประสบการณ์
3. กระบวนการเรียนการสอน
4. การประเมินผล

ความสำคัญของหลักสูตร

ความสำคัญของหลักสูตร นอกจากจะเป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาและเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษาแล้ว ความสำคัญของหลักสูตร อาจพอสรุปได้ดังนี้

1. เป็นเอกสารของทางราชการหรือเป็นบัญญัติของรัฐ เพื่อให้บุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาไปปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐหรือเอกชน ดังนั้น หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนคำสั่ง หรือข้อบังคับของทางราชการชนิดหนึ่งนั่นเอง
2. เป็นเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษาเพื่อควบคุมการเรียนการสอนในสถาบัน การศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งเป็นเกณฑ์มาตรฐานอย่างหนึ่ง ในการที่จะจัดสรรงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาของรัฐให้แก่โรงเรียน
3. เป็นแผนการดำเนินงานของนักบริหารการศึกษา ที่จะต้องอำนวยความสะดวก ควบคุม ดูแล กำกับ และติดตามประเมินผล ให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐ
4. เป็นแผนการปฏิบัติงาน หรือเครื่องชี้แนวทางในการปฏิบัติงานของครู เพราะหลักสูตรจะเสนอแนะจุดมุ่งหมาย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งครูควรจะต้องปฏิบัติตามอย่างจริงจัง
5. เป็นเครื่องมือของรัฐในอันที่จะพัฒนาคน และพัฒนากำลังคน ซึ่งจะเป็นตัวสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามแผนและนโยบายของรัฐ
6. เป็นเครื่องชี้ถึงความเจริญของชาติ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ประเทศชาติใดมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ ก็จะทำให้คนในประเทศนั้นมีคุณภาพ รู้จักเลือกสรรและใช้ชีวิตอย่างชาญฉลาด สามารถนำพาสังคมและคนในสังคมก้าวไปพร้อม ๆ กับกระแสโลกาภิวัตน์ได้

ประเภทของหลักสูตร

การแบ่งประเภทของหลักสูตรเป็นการแบ่งตามแนวคิด ปรัชญา และทฤษฎีของการศึกษา ประเภทของหลักสูตรออกได้เป็น 9 แบบ ดังนี้

1. หลักสูตรรายวิชา (Subjective curriculum) เป็นรูปแบบหลักสูตรดั้งเดิม โดยเน้นเนื้อหาสาระซึ่งลักษณะหลักสูตรแบบนี้ก็เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจเนื้อหาสาระซึ่งลักษณะหลักสูตรรายวิชาจะมีลักษณะดังนี้

1.1 เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาจะแยกจากกัน เช่น วิชาเลขคณิต ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา สอนแยกออกจากกันเป็นรายวิชา

1.2 แต่ละวิชาจะมีลำดับของเนื้อหาสาระ มีขอบเขตของความรู้ที่เรียงลำดับความยากง่ายและไม่เกี่ยวข้องถึงวิชาอื่น ๆ

1.3 วิชาแต่ละวิชา ไม่ได้โยงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการปฏิบัติในสถานการณ์จริง

1.4 การเลือกเนื้อหาสาระ และการจัดเนื้อหาสาระ โดยยึดคุณค่าที่มีอยู่ในตัวของ เรื่องที่สอนนั้น โดยมีแนวคิดว่าผู้เรียนสามารถนำไปใช้เมื่อต้องการ

2. หลักสูตรสหพันธ์ (Correlated curriculum) หลักสูตรที่นำเอาเนื้อหาของวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์กันมารวมเข้าด้วยกัน แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของ 2 วิชา โดยไม่ทำลาย ขอบเขตวิชาเดิม คือ ไม่ได้มีการผสมผสานเนื้อหาเข้าด้วยกัน เช่น การจัดเนื้อหา เน้นให้เห็น ความสัมพันธ์ระหว่างระบบอิเล็กทรอนิกส์และโทรทัศน์ ความสัมพันธ์ระหว่างการเลี้ยงหมูและ การปลูกพืช โดยแสดงให้เห็นแต่ละวิชาจะเสริมกันได้อย่างไร

3. หลักสูตรผสมผสาน (Fused curriculum) เป็นการจัดหลักสูตรที่มุ่งเน้นรายวิชา โดยสร้างจากเนื้อหาวิชาที่เคยแยกสอนให้เป็นวิชาเดียวกัน แต่ยังคงรักษาเนื้อหาพื้นฐานของแต่ละวิชาไว้ หลักสูตรแบบนี้ แตกต่างจากหลักสูตรสหสัมพันธ์ที่มีบูรณาการระหว่างวิชามากกว่า คือ การสอนวิชาเหมือนสอนวิชาเดียว

4. หลักสูตรหมวดวิชา (Board field curriculum) เป็นรูปแบบหลักสูตรที่มีลักษณะหลายหลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรสหสัมพันธ์และหลักสูตรแบบผสมผสาน โดยการนำเนื้อหาวิชาหลาย ๆ วิชา จัดเป็นวิชาทั่วไปที่กว้างขวางขึ้น โดยเน้นถึงการรักษาคูณค่าของความรู้ที่มีเหตุผล มีระบบ เช่น มนุษย์กับเทคโนโลยี มนุษย์สัมพันธ์ เป็นต้น

5. หลักสูตรวิชาแกน (Core curriculum) เป็นหลักสูตรที่มีวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกนของวิชาอื่น ๆ โดยเน้นเนื้อหาด้านสังคมและหน้าที่พลเมือง เพื่อการแก้ปัญหา เช่น ประชากรและมลภาวะ การดำรงชีวิตในเมืองและชนบท

6. หลักสูตรที่เน้นทักษะกระบวนการ (Process skills curriculum) เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้เกิดทักษะกระบวนการ เช่น ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กระบวนการในการแก้ปัญหา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาให้เป็นผู้มีความสามารถในด้านทักษะกระบวนการ ดังนี้

- 6.1 มีความรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้
- 6.2 ใช้กระบวนการให้เป็นสื่อไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ
- 6.3 ให้รู้ธรรมชาติของกระบวนการ

7. หลักสูตรที่เน้นสมรรถฐาน (Competency or performance base curriculum) เป็นหลักสูตรที่มีความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างจุดมุ่งหมาย กิจกรรม การเรียนการสอน และความสามารถในการปฏิบัติของผู้เรียน ในการจัดหลักสูตรแบบนี้จะต้องกำหนดความสามารถในการปฏิบัติที่ต้องการไว้เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม หรือจุดประสงค์ด้านความสามารถ จากนั้น ก็วางแผนกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุแต่ละจุดประสงค์และมีการตรวจสอบ การปฏิบัติของผู้เรียนก่อนที่จะผ่านไปเรียนตามจุดประสงค์ถัดไป เช่น การฝึกสอน แบบจุลภาค การสอนพิมพ์ดีด

8. หลักสูตรที่เน้นกิจกรรมและปัญหาสังคม (Social activities and problem curriculum) หลักสูตรแบบนี้จะแตกต่างกันไปตามแนวคิดของแต่ละกลุ่ม เช่น ผู้ที่มีแนวคิดว่าการควรตรงกับการดำรงชีวิตในสังคมจริง ในการสร้างหลักสูตรจึงยึดรากฐานของหน้าที่ทางสังคม หากมีแนวความคิดว่าหลักสูตรควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหา หรือเรื่องต่าง ๆ ของชีวิตในสังคมชุมชน เช่น การป้องกันมลภาวะ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

9. หลักสูตรที่เน้นความต้องการและความสนใจของแต่ละบุคคล (Individual needs and interest curriculum) เป็นหลักสูตรที่เน้นความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เช่น การเน้นที่ผู้เรียน การเน้นที่ประสบการณ์ โดยหลักสูตรที่สร้างขึ้นตามความรู้ และความสนใจของผู้เรียน มีความยืดหยุ่นสูง และผู้เรียนสามารถเรียนได้เป็นรายบุคคล เช่น หลักสูตรของ โรงเรียน Summer Hill ที่อังกฤษ ซึ่ง นิล (Niel, 1960) สร้างขึ้น โดยทำโรงเรียนให้สอดคล้องกับ เด็ก เป็นต้น (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546, หน้า 27-29)

รูปแบบของหลักสูตร (Curriculum design)

รูปแบบของหลักสูตรหรือประเภทของหลักสูตรมีอยู่หลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบก็มีแนวความคิด จุดมุ่งหมาย โครงสร้างแตกต่างกันออกไป ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

1. หลักสูตรแบบเน้นเนื้อหาวิชา (Subject-matter-curriculum)
2. หลักสูตรแบบหมวดวิชา (Broad-field-curriculum)

3. หลักสูตรที่ยึดกระบวนการทางสังคมและการดำรงชีวิต (Social process and life function)

4. หลักสูตรแบบแกนกลาง (The core curriculum)

5. หลักสูตรที่ยึดกิจกรรมและประสบการณ์ (The activity and experience curriculum)

6. หลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated curriculum)

7. หลักสูตรแบบสหสัมพันธ์ (Correlate curriculum)

8. หลักสูตรแบบเอกัตบุคคล (Individualized curriculum)

9. หลักสูตรแบบส่วนบุคคล (Personalized curriculum)

หลักสูตรแบบเน้นเนื้อหาวิชา (Subject-Matter-curriculum)

เป็นรูปแบบที่เก่าแก่ที่สุดซึ่งในการสอนศาสนา ละติน กรีก อาจเรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่าเป็นหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง (Subject-centered-curriculum) ซึ่งสอดคล้องกับ วิธีการสอนของครูที่ใช้วิธีบรรยาย ปรัชญาการจัดการศึกษาแนวนี้จะยึดปรัชญาสารัตถนิยม (Essentialism) และสัจวิทยานิยม (Perennialism)

หลักสูตรแบบหมวดวิชา (Broad-field-curriculum)

เป็นหลักสูตรที่กำหนดเนื้อหาวิชาไว้กว้าง ๆ โดยนำความรู้ในกลุ่มวิชาผสมผสานกันเข้าเป็นหมวดวิชาเดียวกัน เช่น หมวดสังคมศึกษา รวมเอาวิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลปกรรม เข้าด้วยกัน หมวดวิทยาศาสตร์ รวมเอาวิชาเคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์เข้าด้วยกัน หมวดคณิตศาสตร์ รวมเอาวิชาเลขคณิต พีชคณิต เรขาคณิตเข้าด้วยกัน การสอนจะเน้นการผสมผสานเนื้อหาวิชาเข้าด้วยกัน มักจะเป็นการสอนแบบหน่วย หรือการสอนแบบบูรณาการ ครูผู้สอนจะต้องได้รับการฝึกฝนอย่างดี มีเอกสารประกอบการ เรียนที่สอดคล้องกัน

หลักสูตรที่ยึดกระบวนการทางสังคมและการดำรงชีวิต (Social process and life function) เป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้น โดยยึดสังคมเป็นหลัก โดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นพื้นฐาน ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ได้ เป็นความคิดตามนักการศึกษา John Dewey โดยยึดหลักปรัชญาพัฒนาการ นิยม (Progressivism) จึงมีวัตถุประสงค์จะให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการสร้าง และปฏิรูปเสียใหม่ ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดระบบการเรียน โดยยึดงานหรือกิจกรรมเป็นหลัก ครูเป็นเพียงผู้เสนอแนะแนวทางเพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างครู-นักเรียน นักเรียน-นักเรียน

หลักสูตรแบบแกนกลาง (The core curriculum)

หลักสูตรนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะและเจตคติเพื่อไปพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น โดยกำหนดให้มีวิชาแกนซึ่งทุกคนจำเป็นต้องเรียน คุณลักษณะของหลักสูตรแกนมีดังนี้

1. มีสัดส่วนของวิชาตามความต้องการของผู้เรียนครบทุกคน
2. มีวิชาร่วมที่ทุกคนต้องเรียน เช่น ภาษา สังคมศึกษา
3. เนื้อหาวิชาเป็นลักษณะการแก้ไขปัญหาโดยนำวิชาต่าง ๆ รอบ ๆ แกนมาใช้
4. มีการจัดเวลาการเรียนสำหรับแกนกลางประมาณ 2-3 คาบ โดยให้ครูที่เป็น แกนกลาง หรือครูอื่น ๆ มาช่วยจัดกิจกรรม
5. กระตุ้นให้ครูร่วมวางแผนการเรียนร่วมกับนักเรียน
6. มีการแนะแนวให้ผู้เรียนปกติหลักสูตรแกนนี้อาจเหมาะสมกับนักเรียนระดับมัธยมต้น และมัธยมปลายมากกว่า แต่ถ้าในระดับอุดมศึกษาแล้วหลักสูตรนี้ยังไม่ค่อยเป็นที่ยอมรับ

หลักสูตรที่ยึดกิจกรรมและประสบการณ์ (The activity and experience)

เป็นรูปแบบของหลักสูตรที่สร้างขึ้นเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาวิชาโดยไม่คำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียน การจัดหลักสูตรนี้ยึดหลักการที่ว่า ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่คำนึงถึงประสบการณ์ที่มีประโยชน์ และมีการวางแผนร่วมกัน การทำกิจกรรมเน้นการแก้ปัญหา โดยยึดหลักปรัชญาการศึกษาแบบพิพัฒนาการนิยม (Progressivism) นั่นคือ ผู้เรียนจะต้องรู้จักวิธีการแก้ปัญหา ลงมือกระทำ วางแผนด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ โดยการกระทำ (Learning by doing) เหมาะสำหรับเด็กระดับชั้นประถมศึกษา ปัจจุบันสำคัญที่เอื้อต่อหลักสูตรนี้คือ ครู โรงเรียน วัสดุอุปกรณ์ การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การบริหารงาน

หลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated curriculum)

เป็นหลักสูตรที่รวมประสบการณ์ในการเรียน โดยผู้ทำหลักสูตรคัดเลือกตัดตอนมาจากหลาย ๆ สาขาวิชา มาจัดเข้าเป็นกลุ่มหรือหมวดหมู่ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่ต่อเนื่อง มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิต และต่อพัฒนาการของผู้เรียน จุดมุ่งหมายของหลักสูตรนี้ เน้นที่ตัวผู้เรียน และปัญหาทางสังคมเป็นหลัก

หลักสูตรแบบสหสัมพันธ์ (Correlate curriculum)

เป็นหลักสูตรที่มีความสัมพันธ์กันในหมวดวิชา นั่นคือ แทนที่ครูผู้สอนแต่ละวิชาจะต่าง คนต่างสอน ก็นำมาคิดร่วมกัน วางแผนร่วมกันว่าจะจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใดจึงจะก่อ ประโยชน์ และให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด ซึ่งอาจทำได้ดังนี้ คือ

1. จัดให้มีความสัมพันธ์ระดับที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนนัก เช่น สอนวรรณคดีก็ให้วาดภาพประกอบ
2. ในวิชาใกล้เคียงหรือคาบเกี่ยวกับกัน ครูผู้สอนต้องวางแผนร่วมกันว่าจะสอนอย่างไร จึงจะไม่ซ้ำซาก
3. ครูอย่างน้อยสองหมวดวิชาวางแผนการสอนร่วมกัน และดำเนินการสอนร่วมกันเป็นคณะ และอาจให้เวลาสอน 2 คาบติดต่อกันไป

หลักสูตรแบบเอกัตบุคคล (Individualized curriculum)

เป็นหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน การจัดหลักสูตรแบบนี้ทำให้ผู้เรียน ได้เรียน ได้เรียนตามความสามารถ และอัตราเร็วของแต่ละคน มี โอกาสเลือก ได้มาก ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนมีความรับผิดชอบ โดยยึดหลักปรัชญา สวภาพนิยม (Existentialism)

หลักสูตรแบบส่วนบุคคล (Personalized curriculum)

เป็นหลักสูตรที่ครูและนักเรียนวางแผนร่วมกัน ตามความเหมาะสมและความสนใจของผู้เรียน เรียกว่า สัญญาการเรียนเพื่อส่งเสริมและดึงเอาศักยภาพของผู้เรียนออกมาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทำให้เกิดความยุติธรรมทางการศึกษามากขึ้น ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน การเรียน มีทางเลือกกิจกรรมการเรียนหลายด้าน เป็นการศึกษาที่ประกันได้ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จริง สอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถ ความสนใจของตนเองและชุมชน เป็นการ จัดหลักสูตร โดยยึดหลักปรัชญาการจัดหลักสูตร โดยยึดหลักปรัชญาสวภาพนิยม (Existentialism) (รุจิรี ภู่อสาระ, 2546, หน้า 8-19)

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และเป็นการวางแผนการประเมินผลให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน ว่าได้บรรลุตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์จริงหรือไม่ เพื่อผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะได้รู้และคิดเพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไป ดังนั้น หลักสูตรที่ดีและเหมาะสมจะต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกาลเวลา สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครองของประเทศ ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ

ในอดีตนักพัฒนาหลักสูตรจะให้ความสำคัญเกี่ยวกับเป้าหมาย เนื้อหาและวิธีการสอนของหลักสูตร โดยไม่ค่อยสนใจหรือคำนึงผู้เรียนว่าจะมีความรู้สึกหรือมีผลกระทบอย่างไร ปกติ นักพัฒนาหลักสูตรจะกำหนดจะกำหนดจุดมุ่งหมายให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ และ

เนื้อหาสาระตลอดทั้งกระบวนการเรียนการสอนก็ต้องเป็นเรื่องของครูที่จะต้องคิดมาหา ครูมักจะหาเนื้อเรื่องและวิธีการเรียนการสอน โดยคำนึงว่าผู้เรียนคิดอย่างไร มีความรู้สึกละเอียด และมีความต้องการอย่างไร แต่ในปัจจุบันแนวคิดนี้ได้เปลี่ยนไป จึงเป็นหน้าที่ของนักพัฒนาหลักสูตร ที่จะต้องหาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความถูกต้อง ชัดเจนและเป็นประโยชน์กับผู้เรียน มากที่สุด ทั้งนี้ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

สันต์ ธรรมบำรุง (2527, หน้า 92) ได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum development) จะมีความหมายครอบคลุมถึงการสร้างหลักสูตร การวางแผนหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นการปรับปรุงคุณภาพของ หลักสูตรให้ดีขึ้นทั้งระบบ ตั้งแต่จุดมุ่งหมาย การเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล

บุญมี เณรยอด (2531, หน้า 18) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุง โครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ทั้งหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ดีขึ้นให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพสังคมและเพื่อบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

สังัด อุทรานันท์ (2532, หน้า 30) กล่าวคำว่า “การพัฒนา” หรือ คำในภาษาอังกฤษว่า “Development” มีความหมายที่เด่นชัดอยู่ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก หมายถึง การทำให้ดีขึ้น หรือ ทำให้สมบูรณ์ขึ้น และอีกลักษณะหนึ่ง หมายถึง ทำให้เกิดขึ้น โดยเหตุนี้ ความหมายของการพัฒนา หลักสูตรจึงอาจมีความหมายได้ 2 ลักษณะเช่นเดียวกัน คือ ความหมายแรก หมายถึง การทำ หลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ขึ้น และอีกความหมายหนึ่งก็คือ เป็นการสร้างหลักสูตร ขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย

หัตยา เจียมศักดิ์ (2539, หน้า 12) ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาหรือคิดประสบการณ์เรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิด ความเหมาะสมหรือดีขึ้น

สวัสดิ์ จงกล (2539, หน้า 19) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ การเกี่ยวข้อง กับ การวางแผนพัฒนาหรือคิดประสบการณ์เรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมหรือดีขึ้น

จากการที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับ แต่ง เสริม เติม ต่อ หรือการดำเนินการอื่น ๆ เพื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสภาพสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไปและสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

1. การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือสมบูรณ์ขึ้น เป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตร อย่างหนึ่งเพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนหรือระบบ โรงเรียนจุดมุ่งหมายของการสอน วัตถุประสงค์ วิธีสอน รวมทั้งการประเมินผล (Good)

2. การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานเลยโดยจัดให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม (Saylor and Alexander)

กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

การแสวงหารูปแบบในการพัฒนาหลักสูตรและการสอนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพราะรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรนั้นเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรได้ สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น การนำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรมาใช้จะต้องปรับให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงของชีวิตและสังคม

สังค์ อุทรานันท์ (2532, หน้า 36-43) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งต่อเนื่องสัมพันธ์เป็นวัฏจักร ดังนี้

การแสวงหารูปแบบในการพัฒนาหลักสูตรและการสอนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพราะรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรนั้น เปรียบเสมือนพิมพ์เขียวที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น การนำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรมาใช้จะต้องปรับให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงของชีวิตและสังคม

สังค์ อุทรานันท์ (2532, หน้า 36-43) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งต่อเนื่องสัมพันธ์เป็นวัฏจักร ดังนี้

1. จัดวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตร
2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
3. การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์
4. การกำหนดมาตรการวัดและประเมินผล
5. การนำหลักสูตรไปใช้
6. การประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537, หน้า 19) ได้เสนอกระบวนการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรไว้ 3 ระบบ โดยเริ่มต้นจากระบบการร่างหลักสูตร ระบบการนำหลักสูตรไปใช้ และระบบการประเมินหลักสูตรซึ่งแต่ละระบบมีรายละเอียดและขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ระบบการร่างหลักสูตร ประกอบด้วย การกำหนดหลักสูตร โดยดูความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองหลังจากนั้นกำหนดรูปแบบหลักสูตร ได้แก่ การกำหนดหลักการ โครงสร้าง องค์ประกอบหลักสูตร วัตถุประสงค์ เนื้อหา ประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผลหลังจากนั้นดำเนินการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ หรือ

การสัมมนาและมีการทดลองนำร่อง พร้อมทั้งรวบรวมผลการวิจัยและปรับแก้หลักสูตร ก่อนนำไปใช้

2. ระบบการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย การขออนุมัติหลักสูตรจากหน่วยงานหรือ กระทรวงดำเนินการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยเริ่มจากการประชาสัมพันธ์หลักสูตร การเตรียม ความพร้อมของบุคลากร จัดงบประมาณและวัสดุหลักสูตร บริหารสนับสนุนจัดเตรียมอาคาร สถานที่ ระบบบริหารและจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และติดตามผลการใช้หลักสูตร หลังจากนั้นเข้าสู่ระบบการบริหารหลักสูตร โดยการดำเนินการตามแผน กิจกรรมการเรียนการสอน แผนการสอน คู่มือการสอน คู่มือการเรียนเตรียมความพร้อมของผู้สอน ความพร้อมของผู้เรียน และการประเมินผลการเรียน

3. ระบบการประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนการประเมินผลการใช้หลักสูตร ทั้งการประเมินย่อย การประเมินระบบหลักสูตร ระบบการบริหารและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน หลังจากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และรายงานข้อมูลตามลำดับ

มณฑิชา ชนะสิทธิ์ (2539, หน้า 17) ได้กล่าวถึงกระบวนการหรือขั้นตอนการพัฒนา หลักสูตรไว้ดังนี้

1. การสร้างหลักสูตร
  - 1.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
  - 1.2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย
  - 1.3 การกำหนดเนื้อหาสาระ
  - 1.4 การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้
  - 1.5 การกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล
2. การนำหลักสูตรไปใช้
3. การประเมินผลหลักสูตร
4. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

เฉลา มิสดี (2540, หน้า 17-19) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรที่มีการพัฒนาแตกต่างกัน เนื่องมาจากจุดเน้นที่ต่างกัน ได้แก่

1. การมุ่งเน้นการกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ตั้งแต่การศึกษากระบวนการต่าง ๆ เพื่อ เป็นพื้นฐานของการสร้างหลักสูตรและการพัฒนารูปแบบหลักสูตร
2. การมุ่งเน้นกระบวนการสอน เป็นการแบ่งหลักสูตรออกมาเป็นการกำหนดการสอน แผนการสอน คู่มือครู แบบเรียน วัสดุ และสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เป็นบทบาท นักพัฒนาหลักสูตรในระดับห้องเรียน

3. การมุ่งเน้นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนที่ต่อเนื่องกัน ไป เป็นภาพรวมของการพัฒนาหลักสูตรที่สามารถเรียงลำดับแนวคิดของการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ได้เต็มรูปแบบ

ธำรง บัวศรี (2542, หน้า 152) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ขั้นที่ 3 การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของหลักสูตร

ขั้นที่ 4 การกำหนดจุดประสงค์ของวิชา

ขั้นที่ 5 การเลือกเนื้อหา

ขั้นที่ 6 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นที่ 7 การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 8 การกำหนดยุทธศาสตร์การเรียนการสอน

ขั้นที่ 9 การประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นที่ 10 การจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542, หน้า 88) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน

คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

2. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. การกำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์

4. การนำหลักสูตรไปใช้

5. การประเมินหลักสูตร

6. การปรับปรุง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

7. กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

ทาบ (Taba, 1962, p. 12) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน คือ

1. การวินิจฉัยความต้องการและความจำเป็นของสังคม

2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย

3. การเลือกเนื้อหาสาระ

4. การจัดเนื้อหาสาระ

5. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้

6. การจัดประสบการณ์เรียนรู้

7. การกำหนดวิธีการประเมินผล

เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor & Alexander, 1974, p. 27) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. การศึกษาตัวแปรต่าง ๆ จากภายนอก
2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์
3. การออกแบบหลักสูตร
4. การนำหลักสูตรไปใช้
5. การประเมินผลหลักสูตร

เซเลอร์ อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (Saylor, Alexander & Lewis, 1981, p. 30) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย

1. การศึกษาตัวแปรต่าง ๆ จากภายนอก ได้แก่ ภูมิหลังของนักเรียน สังคม ธรรมชาติของการเรียนรู้ แผนการศึกษาแห่งชาติ ทรัพยากร และความสะดวกสบายในการพัฒนาหลักสูตรและคำแนะนำจากผู้ประกอบอาชีพ

2. การกำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ เพื่อการออกแบบหลักสูตร โดยนักวางแผนหลักสูตร และใช้ข้อมูลทางการเมืองและสังคมเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ การออกแบบหลักสูตร

3. การนำหลักสูตรไปใช้ โดยครูเป็นพิจารณาความเหมาะสมของการสอน การวางแผนหลักสูตร รวมถึงการแนะนำแหล่งของสื่อการเรียนรู้โดยให้มีความยืดหยุ่นและมีอิสระแก่ครูและนักเรียน

4. การประเมินผลหลักสูตร ทำโดยครูเป็นผู้พิจารณาขั้นตอนประเมินผล เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน โดยวางแผนหลักสูตรร่วมกันพิจารณาขั้นตอน การประเมินผลหลักสูตร ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลจะใช้เป็นพื้นฐานประกอบการตัดสินใจ เพื่อวางแผนในอนาคตต่อไป

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของทาบา, ช่าง บัควี, วิชัย ประสิทธิ์วุฒิ, อเล็กซานเดอร์ และเลวิส

ทาบา (Taba, 1962, pp. 356-359)	ช่าง บัควี (2542, หน้า 152)	วิชัย ประสิทธิ์วุฒิ (2542, หน้า 88)	เซย์เลอร์ และคณะ (Saylor et al., 1981, p. 18)	ผู้วิจัย
1. การวิเคราะห์ความต้องการความจำเป็น	1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน	1.การวินิจฉัยความต้องการและความจำเป็นของสังคม	1. การศึกษาตัวแปรต่างๆ จากภายนอก	ระยะที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดจุดประสงค์ของการศึกษาที่ต้องการให้บรรลุ	2. การกำหนดจุดหมายของหลักสูตร	2. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	1. เป้าหมาย จุดประสงค์ และขอบเขต	ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตร
3. การคัดเลือกเนื้อหาสาระ	3. การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของหลักสูตร	3. การกำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์	2. การออกแบบหลักสูตร	การฝึกอบรม
4. การจัดลำดับโครงสร้างของเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์กัน	4. การกำหนดจุดประสงค์ของวิชา	3. การกำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์		
5. การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้	5. การเลือกเนื้อหา 6. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้			

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ทาบ	อ้าง บัตรี	วิจัย ประสิทธิ์วุฒิเวช	เซย์เลอร์ และคณะ	ผู้วิจัย
(Taba, 1962, pp. 356-359)	(2542, หน้า 152)	(2542, หน้า 88)	(Saylor et al., 1981, p. 18)	
6. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้	7. การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้ 8. การกำหนดยุทธศาสตร์การเรียนการสอน	4. การนำหลักสูตรไปใช้	3. การใช้หลักสูตร	ระยะที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้
7. การประเมินผล	9. การประเมินผลการเรียนรู้	5. การประเมินหลักสูตร 6. การปรับปรุง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงหลักสูตร	4. การประเมินผลหลักสูตร	ระยะที่ 4 การประเมินผลการใช้หลักสูตร

จากตารางผู้วิจัยได้นำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวข้างต้นมาเป็นแนวทางในการวิจัยและการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

ระยะที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้

ระยะที่ 4 การประเมินผลการใช้หลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ความหมายของการฝึกอบรม

การฝึกอบรม เป็นคำเรียกรวมอย่างหนึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Training ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายการฝึกอบรมไว้ดังนี้

การฝึกอบรม หมายถึง “กระบวนการต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อช่วยให้ข้าราชการมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ และเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างข้าราชการในการปฏิบัติงานร่วมกันในองค์การ” เมื่อมองการฝึกอบรมในฐานะที่เป็นแนวทางในการพัฒนาข้าราชการตามนโยบายของรัฐหากเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานหรือเพิ่มขีดความสามารถในการจัดรูปขององค์การ

การฝึกอบรม หมายถึง “การถ่ายทอดความรู้เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความชำนาญความสามารถ และทัศนคติในทางที่ถูกต้อง เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานและภาระหน้าที่ต่าง ๆ ในปัจจุบันและอนาคตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น”

การฝึกอบรม หมายถึง “กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีระบบ เพื่อให้บุคคลมีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถที่จำเป็น และมีทัศนคติที่ดีสำหรับการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งของหน่วยงานหรือองค์การนั้น”

การฝึกอบรม หมายถึง “กระบวนการในอันที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และความชำนาญ ในเรื่องหนึ่งเรื่องใด และเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้จะเห็นได้ว่าความหมายของการฝึกอบรมมีมากมาย ขึ้นอยู่กับว่าจะพิจารณาจากแนวคิด (Approach) ใดที่เกี่ยวกับการฝึกอบรม

กล่าวโดยสรุป ความหมายของการฝึกอบรม หมายถึง การพัฒนาบุคคลอย่างมีระเบียบแบบแผนให้มีความรู้ความสามารถทักษะหรือความชำนาญตลอดจนประสบการณ์ และเจตคติที่ดี

ให้เหมาะสมกับการทำงานและส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานอันเป็นเป้าหมายหลักขององค์กร

วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมนั้นหากจะพูดว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาองค์การเป็นสิ่งถูกต้อง หากได้พิจารณาในรายละเอียดสามารถแบ่งได้เป็นลักษณะใหญ่ ๆ ดังนี้

1. เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการจัดให้มีการฝึกอบรมโดยทั่ว ๆ ไป
2. เพื่อเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เช่น การเปลี่ยนแปลงวิธีปฏิบัติงานหรือกรรมวิธีในการผลิตต่าง ๆ หรือการฝึกอบรมเพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับเครื่องจักร เครื่องมือ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ขององค์การ
3. ต้องการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรที่มีอยู่ให้เข้าสู่ระดับมาตรฐานหรือระดับที่พึงประสงค์เพื่อให้มีความรู้ทันกับเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว
4. เตรียมการรับมือกับการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงขึ้น เพื่อนำความรู้ต่าง ๆ มาเตรียมพร้อมพัฒนาตนเอง พัฒนาองค์การ หรืออาจจะสรุปวัตถุประสงค์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้
  - 4.1 การเพิ่มปริมาณผลผลิต
  - 4.2 การพัฒนาคุณภาพของผลผลิต
  - 4.3 การลดต้นทุนของงาน
  - 4.4 ลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุอันจะส่งผลต่อการลดต้นทุนที่เกี่ยวข้อง
  - 4.5 การลดอัตราการหมุนเวียนและการขาดงานของบุคลากร

เทคนิคการฝึกอบรม

เทคนิคการฝึกอบรมเป็นเสมือนเครื่องมือไปสู่ความสำเร็จ ถือว่ามีความสำคัญ เพราะถ้าผู้จัดการฝึกอบรม หรือวิทยากรเลือกใช้ได้เหมาะสม จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และความสามารถหรือทักษะได้อย่างรวดเร็ว และผู้เข้าอบรมเกิดความประทับใจ นำมาซึ่งการใช้บริการในครั้งต่อไป ซึ่งมีวิธีการ ดังนี้

1. การกำหนดหลักสูตรในการจัดอบรม
2. ความรู้ความสามารถของวิทยากร
3. ผู้ให้บริการในการจัดอบรม
4. การประชาสัมพันธ์
5. การเตรียมการและดำเนินการการจัดอบรม
6. นำผลการประเมินไปพัฒนาการจัดอบรม

กระบวนการฝึกอบรม

แบ่งโดยยึดช่วงเวลาในการทำงาน มี 2 ประเภท คือ

1. ฝึกอบรมก่อนทำงาน
2. ฝึกอบรมระหว่างทำงาน

แบ่งโดยยึดลักษณะวิธีการฝึกอบรม มี 3 ประเภท คือ

1. ฝึกปฏิบัติงานปกติในที่ทำงาน
2. ฝึกอบรมนอกสถานที่ทำงาน (ฝึกอบรมแบบห้องเรียน)
3. ฝึกอบรมแบบผสม

แบ่งตามจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม มี 2 ประเภท คือ

1. ฝึกอบรมเป็นรายบุคคล
2. ฝึกอบรมเป็นคณะ

แบ่งตามลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย มี 2 ประเภท คือ

1. ระดับแนวนอน ความรู้ทั่ว ๆ ไปในแผนกเดียวกัน
2. ระดับแนวตั้ง ความรู้เฉพาะงาน

แบ่งตามวัตถุประสงค์การฝึกอบรม มี 3 ประเภท คือ

1. เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (จัดซื้อ)
2. เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (ป้องกัน)
3. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพสูงขึ้น (พัฒนา)

การพัฒนาบุคลากรด้วยการจัด โครงการฝึกอบรมนั้นจะส่งผล และเอื้ออำนวยประโยชน์ให้กับองค์กรหรือหน่วยงานได้เพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถและทัศนคติที่มีต่องานของบุคลากรผู้รับผิดชอบจัดการฝึกอบรมเป็นสำคัญ หากจะให้ได้สามารถปฏิบัติงานด้านการบริหารงานฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกเหนือไปจากจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมและหลักการบริหารงานฝึกอบรมแต่ละขั้นตอนแล้ว ผู้รับผิดชอบงานฝึกอบรมควรจะต้องมีความรู้พื้นฐานทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์แขนงต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เช่น สังคมวิทยา จิตวิทยา และศาสตร์การจัดการ ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดหลักสูตรและโครงการฝึกอบรมได้ง่ายขึ้น มีความรู้เกี่ยวกับหลักการบริหารบุคคลและการพัฒนาบุคคลด้วยวิธีการอื่น ๆ นอกเหนือไปจากการฝึกอบรม มีความเข้าใจถึงหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ เพื่อให้สามารถปฏิบัติต่อผู้เข้าอบรมได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเข้าใจถึงหลักการวิจัยทางสังคมศาสตร์อยู่บ้างพอที่จะทำการสำรวจ เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นในการบริหารงานฝึกอบรมได้ นอกจากนั้น ผู้ดำเนินการฝึกอบรมยังจำเป็นที่จะต้องมีความสามารถ

ในการสื่อสาร ทั้งด้านการเขียนและการพูดในที่ชุมนุมชน ตลอดจนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสารกับกลุ่มผู้เข้าอบรมและประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

คุณสมบัติของผู้รับผิดชอบจัดการฝึกอบรม

1. การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม

การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม หมายถึง การค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กร โดยวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย จำนวน และพฤติกรรมที่เกิดขึ้น โดยวิธีการสำรวจ การสังเกต การทดสอบ หรืออื่น ๆ เพื่อพิจารณาให้ถ่องแท้ว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นเพราะอะไร จำเป็นที่จะต้องให้เทคนิคการฝึกอบรมหรือไม่

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม

การกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมนั้นสามารถบอกผู้จัดโครงการฝึกอบรมให้รู้ถึงจุดหมายปลายทางของการฝึกอบรมนั้น ๆ ว่าต้องการบรรลุวัตถุประสงค์ด้านใดบ้าง เช่น ด้านการเพิ่มพูนความรู้ ด้านทักษะการทำงาน หรือด้านทัศนคติ

3. การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเป็นการนำปัญหาที่ค้นพบมากำหนดเป็นหลักสูตรเพื่อทำการฝึกอบรม ซึ่งหลักสูตรประกอบด้วย

3.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

3.2 หมวดวิชา หัวข้อวิชา

3.3 วัตถุประสงค์ของแต่ละหัวข้อวิชา

3.4 เนื้อหา เทคนิค/ วิธีการ ระยะเวลา การเรียงลำดับหัวข้อวิชา

4. การกำหนดโครงการฝึกอบรม

การกำหนดโครงการฝึกอบรมเพื่อให้ทราบกรอบการปฏิบัติงาน จากนั้นเสนอโครงการเพื่อขออนุมัติจากผู้บริหาร เพื่อ

4.1 ให้ผู้บริหารพิจารณาตรวจร่างโครงการก่อนที่จะนำไปฝึกอบรม

4.2 ให้ผู้บริหารอนุมัติงบประมาณสำหรับการดำเนินงาน

5. การบริหารโครงการฝึกอบรม

5.1 ความสำคัญของการบริหารโครงการอยู่ที่ผู้รับผิดชอบโครงการฝึกอบรม

5.2 การบริหารโครงการมี 3 ระยะ คือ

5.2.1 ก่อนการดำเนินโครงการ

5.2.2 ระหว่างดำเนินโครงการ

5.2.3 หลังการดำเนินโครงการ

6. การประเมิน/ ติดตามผลการฝึกอบรม

การประเมิน/ ติดตามผลการฝึกอบรม มีประเด็นในการประเมิน คือ

- 6.1 ทักษะคติทั่วไปของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- 6.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ ระยะเวลา และสิ่งที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ
- 6.3 คุณสมบัติและวิธีการที่วิทยากรแต่ละคนใช้ในการฝึกอบรม
- 6.4 ข้อดีและข้อเด่น หรือข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมข้อเสนอแนะ

ประเภทการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่องค์กรมอบหมายให้หน่วยงานหรือกลุ่มบุคลากรรับผิดชอบดำเนินการ อาทิ เช่น

1. การจัดฝึกอบรมเองภายในองค์กร (In house training)

การจัดฝึกอบรมภายในองค์กรเป็นการจัดฝึกอบรมให้บุคลากรภายในองค์กรได้เข้าอบรมพร้อม ๆ กัน ครั้งละจำนวนมาก (Class room training) โดยการดำเนินการตามขั้นตอนในการจัดโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร

2. การส่งบุคลากรไปอบรมภายนอกองค์กร

3. การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการมักเป็นการยกปัญหาที่มีอยู่มาให้ศึกษาหรือทดลองปฏิบัติ และอาจใช้เป็นแนวปฏิบัติหลังการประชุมฯ

4. คูงาน

คูงานเป็นการไปขอฟังคำบรรยายสรุปถึงลักษณะการจัดระบบงาน และวิธีการปฏิบัติงานจริงของหน่วยงานอื่น ๆ ที่สนใจศึกษา ณ ที่ตั้งของหน่วยงานนั้น

5. การฝึกอบรมในขณะที่ปฏิบัติงานจริง

การฝึกอบรมในขณะที่ปฏิบัติงานจริงหรือที่เรียกว่า การฝึกอบรมในที่ทำการปกติ (On the job training) ได้แก่

1. การเสนอแนะหรือการให้คำปรึกษา (Coaching/ Counseling) หมายถึง การที่ผู้บังคับบัญชาควบคุมดูแลให้บุคลากรลงมือปฏิบัติงานจริง โดยให้คำปรึกษาแนะนำอย่างใกล้ชิด การเสนอแนะนี้อาจหมายถึงความรวมถึง การเป็นที่เลี้ยง ซึ่งไม่จำเป็นจะสอนเฉพาะเรื่องงานเท่านั้น อาจรวมทั้งเรื่องเกี่ยวกับบุคคล หรือการวางตัวในองค์กรด้วยก็ได้

2. การสอนงานหรือนิเทศงาน (Job instruction/ Job supervision) หมายถึง การที่ผู้บังคับบัญชาสอนงานให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในสังกัด โดยเน้นถึงการแบ่งงานออกเป็นขั้นตอน

และการที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องสาธิตหรือแสดงวิธีการปฏิบัติงานให้เข้าใจก่อน แล้วจึงควบคุมดูแลให้ปฏิบัติงานตามอย่างถูกต้อง

ประโยชน์ของการฝึกอบรม

1. การฝึกอบรมทำให้ระบบงานดีขึ้น
2. การฝึกอบรมช่วยให้ย่นระยะเวลาเรียนรู้งาน
3. การฝึกอบรมช่วยให้แบ่งเบาภาระของผู้บริหาร
4. การฝึกอบรมเป็นการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา
5. การฝึกอบรมส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับมีเจตคติที่ดีต่อองค์กร
6. การฝึกอบรมช่วยให้เกิดความรักความสามัคคี
7. การฝึกอบรมเป็นการสนับสนุนให้บุคคลได้รับการศึกษาตลอดชีพ

การประกันคุณภาพการศึกษา

คำว่า “ประกัน” ในภาษาอังกฤษมี 2 คำ คือ “Insure” กับ “Assure”

Insure ภาษาไทยใช้คำว่า “ประกัน” โดยมุ่งที่ประกันชีวิต ประกันอุบัติเหตุ ประกันวินาศภัย

Assure ภาษาไทยใช้คำว่า “ประกัน” เช่นกัน แต่มุ่งที่ให้ความมั่นใจแก่เจ้าของเงินว่า ผลผลิตของหน่วยงานน่าจะมีคุณภาพ

ดังนั้น การประกันคุณภาพ (Quality assurance) การศึกษาของโรงเรียนจึงเป็นการให้หลักฐาน ข้อมูล แก่ประชาชนว่าบุคคลในโรงเรียนทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ผู้ปกครอง นักเรียน และสาธารณชนมั่นใจว่านักเรียนน่าจะมีคุณภาพตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และสามารถดำเนินการให้เกิดคุณภาพการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของครูในระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก พร้อมทั้งมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ความหมายและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ได้กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิด “ความรู้คู่คุณธรรม” และจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งนำไปสู่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา คือ ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 47)

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

มีความสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ทำให้ประชาชน ได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้ เกิดความเชื่อมั่นและสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน
2. ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและเกิดความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง
3. ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้การศึกษามีพลังที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและ สร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น

การประกันคุณภาพการศึกษาเกี่ยวข้องกับการดำเนินการที่สำคัญ 2 เรื่องดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาซึ่งหลักปฏิบัติทั่วไปจะกำหนดโดยองค์คณะบุคคล ผู้เชี่ยวชาญ หรือ ผู้มีประสบการณ์ (Murgatroyd & Morgan, 1994, p. 45) ในระบบการศึกษา ไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้กระทรวงการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม เป็นผู้กำหนดมาตรฐานการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 31) โดยมีสภาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมแห่งชาติ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ คณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นผู้พิจารณาเสนอตามลำดับสายงาน (พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 34)

2. กระบวนการตรวจสอบและประเมินการดำเนินการจัดการศึกษาว่าเป็นไปตาม มาตรฐาน คุณภาพการศึกษามากน้อยเพียงไร พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร

การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 48) และให้มีการประเมินคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 49)

กระบวนการประกันคุณภาพภายใน

ระบบการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ระบบการประเมินผล และการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 4)

สถานศึกษาจะต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการดังต่อไปนี้

1. หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามี 3 ประการ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 11)

1.1 จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่ การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

1.2 การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1.1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพ การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนใน สถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดย สถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผนตรวจสอบ ประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบที่มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึก ในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

1.3 การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด เป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้ สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของ ผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

2. กระบวนการการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของการประกันคุณภาพ มี 3 ขั้นตอน คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 7)

2.1 การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

2.2 การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

2.3 การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่การศึกษาฯ และระดับกระทรวง

3. กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของหลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

3.1 การร่วมกันวางแผน (Planning)

3.2 การร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Doing)

3.3 การร่วมกันตรวจสอบ (Checking)

3.4 การร่วมกันปรับปรุง (Action)

เมื่อพิจารณากระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของการประเมินคุณภาพ และแนวคิดของการบริหารแบบครบวงจรจะเห็นว่ามีความสอดคล้องกัน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 10)

การควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพก็คือกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหารนั่นเอง โดยการควบคุมคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผนและดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันตรวจสอบเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาเมื่อสถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้วหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและต้นสังกัดก็เข้ามาช่วยติดตามและประเมินคุณภาพ เพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีความอุ่นใจ และเกิดความตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ

ขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการประกันคุณภาพภายใน

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามกระบวนการที่กล่าวมาแล้ว มีแนวทางและขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นการเตรียมการ ซึ่งการเตรียมการที่มีความสำคัญ คือ

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยต้องสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะจัดทำภารกิจที่ชัดเจนทำความเข้าใจโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษาหรือวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา

ได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกัน และต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการในแต่ละปี ต่อมาเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบและแผนการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมิน และการรวบรวมข้อมูล ในช่วงท้ายเน้นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมิน และการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Self study report)

1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม โดยการตั้งคณะกรรมการพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหารซึ่งฝ่ายที่รับผิดชอบงานใดควรเป็นกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาและประเมินคุณภาพงานนั้น

2. ชั้นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน

2.1 การวางแผน จะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้ สำหรับแผนต่าง ๆ ที่ควรจัดทำคือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพและแผนงบประมาณ เป็นต้น

2.2 การปฏิบัติตามแผน ซึ่งในขณะที่ดำเนินการต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และผู้บริหารควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดตั้งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานทั้งระดับบุคลากร ราชกลุ่ม ราชหมวด และให้การนิเทศ

2.3 การตรวจสอบประเมินผล ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่าการดำเนินงานที่ผ่านมามีบรรลุเป้าหมายเพียงใด โดยการประเมินต้องจัดวางกรอบการประเมิน จัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ จัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความข้อมูล และการตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน เมื่อแต่ละฝ่ายประเมินผลเสร็จแล้วจะส่งผลให้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผลแล้วนำเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร นำไปวางแผนในระยะต่อไป และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศหรือการเขียนรายงานประเมินตนเอง

3. ชั้นการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินผลภายในเสร็จแล้วจะจัดทำรายงาน โดยเริ่มจากรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินมาวิเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและเขียนรายงาน

มาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาชาติ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ “มาตรฐานการศึกษาของชาติ” หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับ คุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ ของคนไทย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบสำหรับ สร้างคนไทย 4.0 ที่แม้แตกต่างตามบริบท ของท้องถิ่นและของสถานศึกษา แต่มีจุดหมายร่วมคือ “ธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก” สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งใน มิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติการเมือง ต่อไปได้ หลักการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งกำหนดผ่านกรอบ (Framework) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของ การศึกษานี้ จัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ยุทธศาสตร์ ชาติ ระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) แผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 กฎหมาย ยุทธศาสตร์และแผนงานทั้งหลายเหล่านี้ ต่างมีอุดมการณ์เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและความสามารถสูง พัฒนาน้อย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิตตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งยังคาดหวังให้คนไทยทั้งปวงได้รับ โอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา สามารถ เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อเป้าหมายของ การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน เป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่ง ยึดเป็นแนวทางสำหรับ การพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็น เป้าหมายในการ จัดการศึกษา โดยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วง วัยในแต่ละระดับ และประเภทการศึกษา และใช้เป็นเป้าหมายในการสนับสนุนสถานศึกษาให้ สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าว นอกจากนี้ ยังมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามหลักการ ในการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้จัดทำ มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ในรูปของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและจัดทำ มาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำที่ จำเป็นของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขั้นพื้นฐานกับผู้เรียน ทั้งในระหว่างที่กำลังศึกษา และเพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนในระหว่างที่กำลังศึกษา เพื่อให้เกิด

คุณลักษณะที่พึงประสงค์หลังจากสำเร็จการศึกษา ซึ่งถือเป็น “คุณลักษณะของคนไทย 4.0” ที่สามารถสร้าง ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้กับประเทศ

เป้าหมายสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติในรูปของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาคือ การให้อิสระสถานศึกษา ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และตามความถนัดของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดว่า สถานศึกษา เป็นผู้จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (การประเมินตนเอง) โดยการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่กรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามบริบท ระดับและ ประเภทการศึกษาของสถานศึกษา และให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ประเมินภายนอกตามรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาและประเด็นอื่น ๆ ผ่านหน่วยงานต้นสังกัด โดยมุ่งหมายให้เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา

การจัดการศึกษาของชาติจะต้องทำให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้เรียน อันเป็นผลที่เกิดจากการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา จนถึงการอุดมศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษามีอิสระในการกำหนดแนวคิด ปรัชญา และวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษาให้เป็นอัตลักษณ์และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องมีการสนับสนุน กำกับ ติดตาม ประเมินและพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ (Accountability) มีระบบ การบริหารจัดการทั้งด้านผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากร หลักสูตร การเรียนการสอน สื่อ เทคโนโลยี ดิจิทัล ทรัพยากร สิ่งสนับสนุนการศึกษา และการประเมินตลอดจนระบบและกลไกการพัฒนาคุณภาพ อย่างต่อเนื่องที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่เหมาะสมตามแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และ ผลลัพธ์สะสมที่ครอบคลุมระดับและประเภทการศึกษาที่ต่อเนื่องกัน นอกจากนี้ สถาบันผลิตและพัฒนาครู ในฐานะกลไกสำคัญในการพัฒนาครูให้มีคุณภาพ จะต้องมิบทบาทในการเตรียมความพร้อมครู ก่อนประจำการ และส่งเสริมการพัฒนาครูประจำการให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพที่สอดคล้องกับการจัดการ เรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired outcomes of education, DOE Thailand) หมายถึง คุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย 4.0 จะต้องธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก นั่นคือเป็นคนดี

มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน โดยเป็นคุณลักษณะขั้นต่ำดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนรู้ เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลก ยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะ (Competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีสุนทรียะ รักรักษ์ และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิต เพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

2. ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นผู้มีทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล (Digital intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของ ความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนา นวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเอง และสังคม

3. พลเมืองที่เข้มแข็ง เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียม เสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ โดยผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ 3 ด้าน ที่เหมาะสมตามช่วงวัย ที่มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยงและสะสม ตั้งแต่ระดับ การศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การพัฒนามาตรฐานการศึกษา มีแนวคิดที่ต้องเป็นมาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้จริง ประเมินได้จริง กระชับ และมีจำนวนไม่มาก และสามารถสะท้อนบริบทของสถานศึกษาและคุณภาพ การศึกษาได้อย่างแท้จริง ข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ สถานศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับชาติ ดังนั้น การกำหนดมาตรฐานการศึกษาจึงเน้น ที่คุณภาพผู้เรียน คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพครู ซึ่งมีความสอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาชาติ และข้อกำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้าง นวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทยการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

เป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน ตามหลักสูตรสถานศึกษาในกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา รวมทั้งดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร สถานศึกษาที่สร้าง โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีเพื่อให้ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล สามารถตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้ใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
- 1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน

ความคิดเห็น และแก้ปัญหา

- 1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
- 1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
- 2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- 2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- 2.4 สุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

1. มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และ

ทุกกลุ่มเป้าหมาย

4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตได้

2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัด

การเรียนรู้

แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติ

แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติของหน่วยงานระดับนโยบาย

การนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติยึดหลักการสำคัญ คือ การจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพบริบท ของผู้เรียน พื้นที่ ชุมชน และสังคม รวมทั้งให้อิสระกับสถานศึกษาในฐานะหน่วยปฏิบัติในการกำหนด อัตลักษณ์ และทิศทางการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ภายใต้การสนับสนุนของรัฐในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยยึดหลัก ความเสมอภาคและความเท่าเทียม เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม เปิดโอกาสให้ทุกคนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีความรับผิดชอบ ที่ตรวจสอบได้ ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแนวทางปฏิบัติในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องประสานกัน โดยควรมีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นหน่วยประสานงานระหว่างหน่วยงานต้นสังกัดแต่ละแห่ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาระดับชาติ

และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เป็นกรอบในการจัดทำมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นเป้าหมายการจัดการศึกษา

2. หน่วยงานต้นสังกัดส่งเสริมการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานหลักสูตร เพื่อให้สถานศึกษาถือปฏิบัติ

3. หน่วยงานต้นสังกัดมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาหรือสูงกว่ามาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำที่กำหนด

4. หน่วยงานต้นสังกัดส่งเสริมให้สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนเองอย่างเป็นระบบ อย่างต่อเนื่อง ตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงาน ที่กำกับดูแล รวมทั้งข้อเสนอแนะจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
แนวทางการนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติระดับสถานศึกษา

1. สถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้เหมาะสมตามอัตลักษณ์ของตนเอง สอดคล้องกับสภาพบริบท และตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน สังคม และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

2. สถานศึกษาจัดการศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การมีเครือข่ายความร่วมมือ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือองค์กรแห่งการเรียนรู้

3. สถานศึกษามีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาที่มีสมรรถนะ ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ โลกยุคดิจิทัลและโลกอนาคต

4. สถานศึกษาวางระบบการประกันคุณภาพการศึกษาด้านคุณภาพผู้บริหารและครู อาจารย์ ความเหมาะสมของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี ทรัพยากรการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนการสอน โดยมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีธรรมาภิบาล และ ความรับผิดชอบ ที่ตรวจสอบได้

บทบาทหน้าที่ของครูในการประกันคุณภาพภายในควรเป็นดังนี้

1. มีการเตรียมความพร้อมของตนเอง โดยทำการศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ ขั้นตอนในการประเมินผลภายใน รวมทั้งพยายามสร้างเจตคติที่ดีต่อการประเมินภายใน

2. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการให้ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปที่คณะกรรมการประเมินผลภายในต้องการ

3. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของการประเมินผลภายใน เช่น เข้าร่วมพิจารณาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานด้านการประเมินผลภายในสถานศึกษา ร่วมกันพิจารณาจัดสร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลลักษณะต่าง ๆ ในกระบวนการประเมินผลภายใน ร่วมกันทำการสำรวจเก็บข้อมูลที่คณะกรรมการสำรวจ ร่วมกันทำการวิเคราะห์ข้อมูล (หากมีความรู้ด้านการวิเคราะห์) ร่วมกันสรุปผลการประเมิน เป็นต้น

4. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา ในการร่วมกันกำหนดจุดประสงค์ กำหนดมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ในการประเมินด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาเอง และร่วมกันกำหนดเกณฑ์การตัดสิน มาตรฐานและตัวบ่งชี้ในด้านต่าง ๆ

5. ปฏิบัติหน้าที่หลักหรือหน้าที่ประจำที่รับผิดชอบอย่างมีระบบ ตามกระบวนการ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เช่น ในหน้าที่การสอนต้องมีการพัฒนาหลักสูตรและแผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ จัดเตรียมเนื้อหาสาระที่ถูกต้องเหมาะสมกับจุดประสงค์ การเรียนการสอน จัดทำสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพตรงตามจุดประสงค์การเรียนการสอน จัดกิจกรรม วิธีการเรียนรู้ที่สร้างให้ผู้เรียนเกิดการค้นคว้าหาความรู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง เลือกรูปแบบการประเมินผลการเรียนหลากหลายและเหมาะสมรวบรวมผลสรุปผล ประเมินการเรียน การสอน พฤติกรรมของผู้เรียน นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

แนวทางการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา

การประเมินระดับชั้นเรียน

1. การประเมินที่ยึดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาเป็นฐาน โดยคำนึงถึง สภาพบริบท ของสถานศึกษา ปัจจัย กระบวนการดำเนินงาน และผลลัพธ์ของผู้เรียนที่ต้องประเมิน

2. ใช้การประเมินความก้าวหน้าให้มีประสิทธิผล เน้นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นั้นมากกว่า การประเมินเพื่อตัดสินผลหรือการแข่งขันหรือเปรียบเทียบกับผู้อื่น ส่งเสริมการประเมิน ที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. มีความสมดุลระหว่างการประเมินที่อิงตนเอง เพื่อน ปกติวิสัย และมาตรฐาน มีการใช้ การประเมิน ที่ปรับให้เหมาะกับศักยภาพของผู้เรียน และสอดคล้องกับการเรียนรู้ที่หลากหลาย

4. ใช้วิธีการประเมินที่บูรณาการการเรียนรู้กับเทคโนโลยีจากงานที่กำหนดให้ทำตาม โลกแห่งความเป็นจริงและให้ข้อมูลป้อนกลับทันที ใช้แฟ้มประวัติของผู้เรียนที่แสดงผลการเรียนรู้ ของผู้เรียน เพื่อออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้และการสื่อสารกับพ่อแม่ผู้เกี่ยวข้อง

5. ครูจำเป็นต้องมีความรอบรู้ด้านการวัดผลและคลังเครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพสูง (ถูกต้อง เชื่อถือได้ ยุติธรรม)

การประเมินระดับ โรงเรียน/ เขตพื้นที่

1. การประเมินที่ยึดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาเป็นฐาน โดยคำนึงถึงสภาพบริบทของสถานศึกษา ปัจจัย กระบวนการดำเนินงาน และผลลัพธ์ของผู้เรียนที่ต้องประเมิน
2. การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของระบบกำกับที่มีสารสนเทศที่แสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
3. มีความสมดุลระหว่างการประเมินความก้าวหน้ากับการประเมินที่มีเกณฑ์ที่เป็นหลักเทียบ
4. เน้นการประเมินเพื่อการพัฒนาตนเอง มากกว่าการเน้นการแข่งขันหรือเปรียบเทียบกับผู้อื่น
5. ใช้ข้อมูลขนาดใหญ่/ (Big data) จากการประเมินในชั้นเรียนเพื่อการบริหารงานที่เหมาะสมกว่าเดิม
6. ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรอบรู้ด้านการประเมิน
  1. การประเมินผลสรุปเป็นส่วนหนึ่งของระบบกำกับที่มีสารสนเทศที่แสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
  2. กระบวนการพัฒนาการประเมินต้องแกร่ง (เช่น คลังเครื่องมือประเมินที่พัฒนาเป็นอย่างดี มีข้อสอบ ที่สามารถเทียบเคียงเท่าเทียมกันได้ข้ามปี) และมีการกำหนดมาตรฐานผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ของการศึกษา มีการประเมินระดับชาติโดยใช้เทคโนโลยีในการสอบ ข้อสอบหรือสิ่งที่วัดเหมาะสม กับโลกแห่งความเป็นจริง
  3. ใช้ข้อมูลขนาดใหญ่/ (Big data) จากการทดสอบระดับชาติที่ให้ข้อมูลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์ กับผู้เรียน สถานศึกษา เขตพื้นที่ และผู้กำหนดนโยบาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559, บทคัดย่อ) ผลการพัฒนาหลักสูตร ได้หลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชที่มี 6 องค์ประกอบ คือ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมในหลักสูตร สื่อประกอบการฝึกอบรม และการวัดและการประเมินผล ซึ่งทุกองค์ประกอบ มีความสอดคล้องกัน

รุ่งฤดี กุลสิงห์ (2559, บทคัดย่อ) หลักสูตรฝึกอบรมงานประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่สร้างขึ้น

มีความเหมาะสมและสอดคล้องตามเกณฑ์ และหลักสูตรฝึกอบรมประกันคุณภาพสำหรับบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ฮาร์ตเปอร์ (Harper, 2000, p. 189) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของทีมงานในการประกันคุณภาพและการวางแผนพัฒนาโรงเรียนระดับกลาง ผลการศึกษา พบว่า

- 1) การวางแผนเป็นทีมทำให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองในทางที่ดีขึ้น และทีมงานมีส่วนช่วยในการพัฒนาโรงเรียนในแนวใหม่
- 2) การทำงานเป็นทีม การสร้างความตระหนักให้แก่ครูใหญ่ของแต่ละสถานศึกษาในการเป็นผู้นำกระบวนการเปลี่ยนแปลง
- 3) การวางแผนพัฒนาการประกันคุณภาพแนวใหม่ของโรงเรียนต่าง ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรไม่ส่งผลกระทบต่อเทคนิควิธีสอน

อาเทอร์ (Arthurs, 2003) ได้ศึกษาเรื่องการต่อยอดผลสะท้อนกลับจากการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการฝึกงานในบริติช โคลัมเบีย ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับ โปรแกรมการฝึกอบรมการฝึกงานมากที่สุด ในทางปฏิบัติการวิเคราะห์ความต้องการของระบบฝึกงานจำเป็นต้องรับทราบจุดบกพร่องจากผู้มีส่วนได้เสียทุกคน ไม่ว่าจะเป็นสถานประกอบการ หน่วยงานที่ออกไปรับรองตัวแทนภาคอุตสาหกรรม นายจ้าง ผู้ฝึกอบรม ผู้ออกแบบหลักสูตรและกระบวนการฝึกอบรม ผู้เชี่ยวชาญขั้นตอนของการดำเนินการนั้น จะต้องเน้นการคิดอย่างเป็นระบบ (Systems thinking) เพราะการคิดอย่างเป็นระบบจะกำหนดวิธีการและชุดของเครื่องมือเพื่อกำหนดจุดเชื่อมโยงของระบบโดยรวมทั้งหมดภายในโครงการหรือภายในองค์กร การคิดอย่างเป็นระบบ จะนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจเพื่อการวางแผน

เบิร์ด (Bird, 2010) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบของรูปแบบการฝึกอบรมสำหรับพัฒนาบุคลากร ในโปรแกรมการพัฒนเด็กของกองทัพอากาศ วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมที่มีคุณภาพสูง โดยการปรับปรุงวิธีการฝึกอบรมรูปแบบการฝึกอบรมพัฒนาจากกรอบแนวคิดเรื่องกระบวนการพัฒนาโดยอาศัยการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ การสังเกต การประเมิน โปรแกรมการฝึกอบรมและผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร เป็นไปตามความต้องการของผู้ดูแลเด็ก การนำรูปแบบการฝึกอบรมไปใช้กับผู้ดูแลเด็กนั้น ผู้ดูแลเด็กสามารถเข้าร่วมการพัฒนาวิชาชีพด้วยตนเอง หรือใช้หลักสูตรฝึกอบรมแต่ละหน่วยตามความต้องการของตนเอง ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดูแล เด็กส่วนใหญ่มีความรู้สึกลึกซึ้งเกี่ยวกับผลกระทบของการพัฒนาบุคลากร ส่วนการสนับสนุน ขององค์กรที่เกี่ยวข้องมีน้อย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นว่าผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการฝึกอบรม ขาดทักษะและความสามารถ ประกอบกับความต้องการพัฒนาวิชาชีพส่งผลต่อผลกระทบของรูปแบบการฝึกอบรมใหม่ การบริหารเวลา เพื่อที่จะพัฒนาข้อมูลการฝึกอบรมให้ทันสมัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในบทนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน โดยแบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

ระยะที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้

ระยะที่ 4 การประเมินผลการใช้หลักสูตร

ระยะที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

สำหรับระยะที่ 1 เป็นการวางแผนเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ดังนี้

1. แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์เพื่อ ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

2. ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกิดขึ้น โดยสำรวจความคิดเห็นของครูและบุคลากร ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง ปีการศึกษา 2563 จำนวน 50 คน โดยใช้แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากร

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาชาติ กฎกระทรวงประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และวางแผนการจัดการเรียนรู้

2. สร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตอนที่ 3 สภาพปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกิดขึ้นเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณ

ค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์น้ำหนักการให้คะแนน เป็น 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ

3. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามเพื่อ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ระหว่างวัตถุประสงค์กับรายงานการประเมินตามความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ผลการวิเคราะห์ ผู้ตอบแบบสอบถามครบ จำนวน 50 คน วิเคราะห์ ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลความถี่และร้อยละ ได้แสดงความคิดเห็น ดังนี้

3.1 สภาพปัจจุบันด้านความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า โดยภาพรวม มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย การประกันคุณภาพตามมาตรฐานขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย การประกันคุณภาพตามมาตรฐานขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการ การบริหารและจัดการมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย การประกันคุณภาพตามมาตรฐาน ขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ใน ระดับปานกลาง

3.2 ปัญหาในการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวม พบว่า ขาดการอบรมด้านการจัดทำประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และควรพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้บริหาร ครูและบุคลากร

ระยะที่ 2 สร้างหลักสูตรฝึกอบรม

สำหรับระยะที่ 2 สร้างหลักสูตรฝึกอบรมการประกันคุณภาพสถานศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดทำหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อกำหนดรายละเอียดใน หลักสูตร และกำหนดรายละเอียดในเอกสารหลักสูตร จากการวางแผนเพื่อพัฒนาหลักสูตรในระยะ ที่ 1 ผู้วิจัยนำข้อมูลมาใช้ในการจัดทำหลักสูตร ดังนี้

1.1 กำหนดความสำคัญของหลักสูตร โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ ความคิดเห็นของครูและบุคลากร ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน และปัญหาการจัดการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มาเขียน เป็นความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการประกันคุณภาพสถานศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรมากำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังนี้

เพื่อให้ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 กำหนดเนื้อหาสาระ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร มาคัดเลือก และจัดทำเนื้อหาของหลักสูตร แบ่งเป็น 4 หน่วย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 หน่วยและเวลา

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	จำนวนชั่วโมง
หน่วยที่ 1	แนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	3
หน่วยที่ 2	การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดค่าเป้าหมาย	9
หน่วยที่ 3	การเขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)	3
หน่วยที่ 4	ประโยชน์ของการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา	3
รวมระยะเวลาฝึกอบรมด้วยหลักสูตรการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา		18

1.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ระยะเวลาที่นำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โดยใช้เวลาดังสิ้น 3 วัน เป็นเวลา 18 ชั่วโมง

1.5 กำหนดกิจกรรมและสร้างแผนการอบรม ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่คัดเลือกไว้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมาย ระยะเวลาของหลักสูตรที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงความต่อเนื่อง ความยากง่ายของเนื้อหาสาระ วุฒิภาวะความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน คัดเลือกโดยใช้กิจกรรมในการฝึกอบรมดังนี้ การเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เทคนิคการใช้คำถามเพื่อพัฒนาทักษะการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การบรรยาย กระบวนการกลุ่ม การระดมความคิด ฝึกปฏิบัติ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แผนการฝึกอบรมและจัดกิจกรรมหลักสูตรการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	กิจกรรม	เวลา
1. แนวทาง การจัดระบบประกันคุณภาพ การศึกษา ภายในสถานศึกษา	ผู้เข้าร่วมฝึกอบรม มีความรู้ความเข้าใจ ระบบประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	- องค์ประกอบ - ระบบขั้นตอนการประกัน คุณภาพการศึกษา	- บรรยายความรู้ เรื่อง แนวทาง การจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	3 ชม.
2. การจัดทำมาตรฐานการศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษา การกำหนดค่าเป้าหมายของ สถานศึกษา	ผู้เข้าร่วมฝึกอบรม มีความรู้ความเข้าใจการจัดทำ มาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา และกำหนดค่าเป้าหมายได้	- มาตรฐานการศึกษาชาติ - มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา - การกำหนดค่าเป้าหมาย	- บรรยายความรู้ เรื่อง มาตรฐาน การศึกษาชาติ - สาธิตการคิดและกำหนดค่าเป้าหมาย - ฝึกปฏิบัติ กำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา และคิดค่าเป้าหมาย	9 ชม.
3. การเขียนรายงาน ผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษา (SAR)	ผู้เข้าร่วมฝึกอบรม สามารถเขียนรายงาน ผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษา (SAR) ได้	- แนวทางการเขียนรายงาน ประเมินตนเองของ สถานศึกษา	- บรรยายความรู้ เรื่อง แนวทางเขียน รายงานผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษา (SAR) - ฝึกปฏิบัติ เขียนรายงาน ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)	3 ชม.

ตารางที่ 3 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	กิจกรรม	เวลา
4. ประโยชน์ของการประเมิน คุณภาพในสถานศึกษา	ผู้เข้าร่วมฝึกอบรม มีความเข้าใจและสามารถนำ ประโยชน์ของการประเมิน คุณภาพในสถานศึกษาไปใช้ให้ เกิดประโยชน์สูงสุด	ประโยชน์ของการประเมิน คุณภาพในสถานศึกษา	บรรยายความรู้ เรื่อง ประโยชน์ของ การประเมินคุณภาพในสถานศึกษา	3 ชม.
รวมเวลาฝึกอบรมหลักสูตรการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา				18 ชม.

1.6 สื่อประกอบการฝึกอบรม โดยกำหนดสื่อการเรียนรู้ทั้งวีดิทัศน์และวัสดุ อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

1.7 กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร มากำหนดการวัดและประเมินผล โดยใช้วิธีการวัดและประเมินผล ด้านความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยใช้แบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบเป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ โดยกระจาย เนื้อหาให้ครอบคลุมเนื้อทุกหน่วยการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 4 หน่วย ได้นำหลัก การวัดผลตามลำดับขั้นตอนพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) ของบลูม ประกอบด้วย การวัดความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ดังนี้

ตารางที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดประสงค์	จำนวน (ชม.)	จำนวน ข้อ	ความรู้ ความจำ	ระดับพฤติกรรมการวัด					รวม
				ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า	
รู้และเข้าใจระบบการประกันคุณภาพ	3	3	1	2	-	-	-	-	3
รู้และเข้าใจการจัดทำมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาและ กำหนดค่าเป้าหมาย	9	3	1	2	-	-	-	-	3
เขียนรายงานผลการประเมินตนเอง	3	2	1	1	-	-	-	-	2
นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	3	2	-	1	1	-	-	-	2

นำแบบทดสอบที่จัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน จำนวน 5 คน ประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

+1 หมายถึง สอดคล้อง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง

ตารางที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์แบบประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ ของการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อที่	ผลการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)					รวม	ค่าIOC	แปลงผล
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
รวม	10	10	9	10	10	49	9.8	ใช้ได้
ร้อยละ	100	100	90	100	100	98	98	ใช้ได้

นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และพิจารณาเลือกแบบทดสอบ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50-1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 64-65) ไว้ใช้ หากมีค่าดัชนีต่ำกว่าผู้วิจัยจะดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้ข้อสอบที่มีคุณภาพ ทั้งนี้จากผลการตรวจสอบความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.8-1.00 ผู้วิจัยจึงนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

2. การตรวจสอบคุณภาพเอกสารหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร ดำเนินการ รายละเอียดดังนี้

ตรวจสอบคุณภาพโครงสร้างหลักสูตร และโครงสร้างเอกสารประกอบหลักสูตร ด้วยการประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม และโครงสร้างเอกสารประกอบการฝึกอบรม โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสมของแผนการฝึกอบรมในแต่ละหน่วย ในรูปแบบประเมินค่า 5 ระดับ มีเกณฑ์แปลความหมายดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

ระดับคะแนน 4.51-5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมากที่สุด
ระดับคะแนน 3.51-4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก
ระดับคะแนน 2.51-3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลาง
ระดับคะแนน 1.51-2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับน้อย
ระดับคะแนน 0.00-1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (3.93) จึงสามารถนำหลักสูตรมาใช้ในการทำเอกสารหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร และจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ สำหรับการฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้

ระยะที่ 3 นำหลักสูตรไปใช้

สำหรับระยะที่ 3 เป็นขั้นตอนการปฏิบัติจริง โดยการนำหลักสูตรที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพและพัฒนาแล้วไปทดลองใช้จริง มีรายละเอียดดังนี้

1. ทดลองใช้จริงกับ ครูและบุคลากรที่เป็นหัวหน้างานรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน จำนวน 18 ชั่วโมง มีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบการทดลอง

ในการทดลองใช้หลักสูตรนี้ใช้แบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการฝึกอบรม (Single-group pretest-posttest design) (Johnson & Christensen, 2012, pp. 297-298 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545, หน้า 47) ดังนี้

$$O_1 \times O_2$$

O_1 หมายถึง การทดสอบตัวแปรตามก่อนการทดลอง

X หมายถึง การใช้นวัตกรรม (การทดลอง)

O_2 หมายถึง การทดสอบตัวแปรตามหลังการทดลอง

O_1 และ O_2 เป็นการทดสอบด้วยเครื่องมือชนิดเดียวกันและเปรียบเทียบผล

การทดลองระหว่าง O_1 กับ O_2

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและบุคลากร ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 100 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้หลักสุตร คือ ครูและบุคลากรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง ปีการศึกษา 2563 และเป็นหัวหน้างานรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 20 คน โดยใช้ในการเลือกแบบเจาะจง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่

3.1 เอกสารหลักสูตรและแผนจัดการจัดกิจกรรมฝึกอบรมในเอกสารหลักสูตร

3.2 แบบวัดความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรในการฝึกอบรมการประกัน

คุณภาพ จำนวน 10 ข้อ

4. ระยะเวลาในการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรในภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2563 ตั้งแต่วันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2563 ถึง 10 กันยายน พ.ศ. 2563

5. การดำเนินการทดลอง มีวิธีดำเนินการดังนี้

5.1 ก่อนใช้หลักสูตรผู้วิจัยให้ครูและบุคลากรทำการวัดความรู้ความเข้าใจก่อนการอบรม ด้วยแบบวัดความรู้ความเข้าใจการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 ข้อ

5.2 ดำเนินการทดลอง ในการดำเนินการใช้กิจกรรมการฝึกอบรมจากแผนการจัดการกิจกรรม ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงคุณภาพเรียบร้อยแล้ว โดยผู้วิจัยทดลองจัดกิจกรรมร่วมกับวิทยากรและปรับเวลายืดหยุ่นให้เหมาะสมกับเนื้อหา สื่อกำหนดในแผนการจัดการกิจกรรม ผู้วิจัยประเมินตามสภาพจริง โดยการสังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

5.3 ภายหลังจากใช้หลักสูตร วันสุดท้ายของการฝึกอบรม ผู้วิจัยใช้แบบวัดความรู้ ความเข้าใจวัดระดับความรู้ความเข้าใจของครูในการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรหลังการ ฝึกอบรม

6. การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเครื่องมือวัดเชิงปริมาณ มาวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับแบบวัดความรู้ ความเข้าใจใช้การทดสอบที (Dependent t-test) เปรียบเทียบกับความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแบบวัด ความรู้ความเข้าใจของกลุ่มทดลองก่อนและหลังฝึกอบรม

ระยะที่ 4 ประเมินผลการใช้หลักสูตร

สำหรับระยะที่ 4 เป็นการติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยการติดตามหลักสูตรฝึกอบรม การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งดำเนินการติดตามโดยใช้ หลักสูตรกับครูในกลุ่มทดลองที่ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบประเมินผลการจัดทำประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าเฉลี่ย หาระดับ คุณภาพ และสรุปผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการประเมินประสิทธิภาพการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง จากการนำ หลักสูตรไปใช้จัดการฝึกอบรมกับครูและบุคลากรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาล นานาชาติตากสินระยอง ปีการศึกษา 2563 และเป็นหัวหน้างานรับผิดชอบงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา จำนวน 20 คน เป็นเวลา 18 ชั่วโมง มีรายละเอียดดังนี้

ประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม โดยการนำผลมาจากการทดลองใช้หลักสูตรใน ระยะที่ 3

การนำหลักสูตรไปใช้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติจากนั้น นำผลการวิเคราะห์ไป เปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ เกณฑ์การประเมินหลักสูตร

1. ความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรหลังการฝึกอบรมสูงกว่า ก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows
  - 2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
  - 2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแบบวัดความรู้ความเข้าใจของกลุ่มทดลองก่อนและหลังฝึกอบรมด้วยสถิติ ใช้การทดสอบที (Dependent t-test)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง

ตอนที่ 2 ผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากร ก่อนและหลัง การจัดฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง

ในการพัฒนาหลักสูตรและการสอน จะต้องดำเนินการพัฒนาในองค์ประกอบพื้นฐาน 4 องค์ประกอบ คือ จุดประสงค์ สารความรู้ประสบการณ์ กระบวนการเรียนการสอน การประเมินผล จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสม และสำรวจความคิดเห็นของครูและบุคลากร ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง ปีการศึกษา 2563 โดยการตอบแบบสอบถาม จำนวน 50 คน โดยใช้แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการศึกษา สรุปได้ว่า ครูและบุคลากร ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยทำให้มีความรู้เข้าใจในการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากครูและบุคลากรที่จบใหม่ มีประสบการณ์น้อยและขาดการถ่ายทอดความรู้จากครูในรุ่นเก่า ทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง อีกทั้งระบบ

การประกันคุณภาพได้มีการปรับเกณฑ์ในการประเมินอยู่เสมอ ครูและบุคลากรจึงจำเป็นต้องศึกษาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์และขอบเขตของหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไว้ดังนี้

เป้าหมาย

เป้าหมายสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง ครั้งนี้ คือ ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เพื่อให้ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ขอบเขต ประกอบด้วย

กลุ่มตัวอย่าง ครูและบุคลากรที่เป็นหัวหน้างานรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง จำนวน 20 คน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง

ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง ประกอบด้วย ความสำคัญ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร กระบวนการดำเนินการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล (หลักสูตรฉบับสมบูรณ์แสดงในภาคผนวก ข)

หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีองค์ประกอบ ดังนี้

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่มุ่งเน้น ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่เน้นการมีส่วนร่วม โดยผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกปฏิบัติจริง
3. เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่ใช้กระบวนการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เพื่อให้ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมตลอดหลักสูตรรวม 18 ชั่วโมงโดยกำหนดกระบวนการดำเนินการฝึกอบรมและวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร แบ่งเป็น 4 หน่วย ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 โครงสร้างหลักสูตร

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหา	กิจกรรม	วัดและประเมินผล
1. แนวทาง การจัดระบบประกันคุณภาพ การศึกษา ภายในสถานศึกษา	- องค์กรประกอบ - ระบบขั้นตอนการประกัน คุณภาพการศึกษา	- บรรยายความรู้ เรื่อง แนวทาง การจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	
2. การจัดทำมาตรฐานการศึกษาให้ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา การกำหนดค่าเป้าหมายของ สถานศึกษา	- มาตรฐานการศึกษาชาติ - มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา - การกำหนดค่าเป้าหมาย	- บรรยายความรู้ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาชาติ - สาธิตการคิดและกำหนดค่าเป้าหมาย - ฝึกปฏิบัติ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา และคิดค่าเป้าหมาย	ทดสอบความรู้ความเข้าใจ โดยใช้แบบทดสอบวัด ความรู้ความเข้าใจหลัง ฝึกอบรมครบตามหลักสูตร
3. การเขียนรายงานผลการประเมิน ตนเองของสถานศึกษา (SAR)	- แนวทางการเขียนรายงาน ประเมินตนเองของสถานศึกษา	- บรรยายความรู้และฝึกปฏิบัติ เรื่อง การเขียน รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)	
4. ประโยชน์ของการประเมิน คุณภาพในสถานศึกษา	- ประโยชน์ของการประเมิน คุณภาพในสถานศึกษา	- บรรยายความรู้ เรื่อง ประโยชน์ของการประเมิน คุณภาพในสถานศึกษา	
รวมเวลาฝึกอบรมหลักสูตรการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา			18 ชม.

กิจกรรมในหลักสูตร

กิจกรรมตามโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง สรุปได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. การบรรยายความรู้ เป็นการบรรยายความรู้โดยใช้โปรแกรม Power Point และศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม
2. การสาธิต เป็นกิจกรรมยกตัวอย่างการคำนวณการคิดค่าเป้าหมายของสถานศึกษา
3. ฝึกปฏิบัติ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับโดยการฝึกปฏิบัติจริง

สื่อประกอบการฝึกอบรม

1. เอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม
2. Power Point นำเสนอเอกสารประกอบการฝึกอบรม
3. อุปกรณ์ และวัสดุ ในการฝึกปฏิบัติในแต่ละหน่วย

การวัดและการประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง ใช้หลักการวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย (Affective behavior) และการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic assessment) ร่วมกัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามจุดประสงค์ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 2 ระยะ ดังนี้ ก่อนจัดกิจกรรม และหลังการจัดกิจกรรม โดยจะวัดผลจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม

ในการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความเหมาะสมของแต่ละหน่วยการฝึกอบรม ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 สรุปผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของหน่วยที่ 1 แนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หลักสูตร
ฝึกอบรบแนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ของ					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	ผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)							
	1	2	3	4	5			
1. ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้								
1.1 จุดประสงค์ในหน่วยการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4	4	4	4	5	21	4.20	มาก
1.2 มีความชัดเจน แสดงถึงสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	4	4	20	4.00	มาก
2. ด้านเนื้อหาสาระ								
2.1 เนื้อหาสาระสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	5	4	21	4.20	มาก
2.2 เนื้อหาสาระเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	5	4	21	4.20	มาก
3. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้								
3.1 การดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	2	5	19	3.80	มาก
3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นมีความชัดเจน	4	4	4	1	4	17	3.40	ปานกลาง
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	2	5	19	3.80	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ของ					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	ผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)							
	1	2	3	4	5			
4. ด้านสื่อการเรียนรู้								
4.1 สื่อการเรียนรู้ที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรม	4	4	4	4	5	21	4.20	มาก
4.2 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	4	5	21	4.20	มาก
5. ด้านการวัดและประเมินผล								
5.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	4	4	20	4.00	มาก
5.2 การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน	4	4	4	4	4	20	4.00	มาก
สรุปผลการประเมิน	44	44	44	39	49	220	4.00	มาก

ตารางที่ 8 สรุปผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของ หน่วยที่ 2 การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดค่าเป้าหมายสถานศึกษา
หลักสูตรฝึกอบรมแนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ของ					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	ผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)							
	1	2	3	4	5			
1. ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้								
1.1 จุดประสงค์ในหน่วยการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4	4	4	4	5	21	4.20	มาก
1.2 มีความชัดเจน แสดงถึงสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	4	5	21	4.20	มาก
2. ด้านเนื้อหาสาระ								
2.1 เนื้อหาสาระสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	5	5	22	4.40	มาก
2.2 เนื้อหาสาระเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	5	5	22	4.40	มาก
3. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้								
3.1 การดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	2	4	18	3.60	มาก
3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นมีความชัดเจน	4	4	4	1	4	17	3.40	ปานกลาง
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	2	4	18	3.60	มาก

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ของ					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	ผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)							
	1	2	3	4	5			
4. ด้านสื่อการเรียนรู้								
4.1 สื่อการเรียนรู้ที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรม	4	4	4	4	4	20	4.00	มาก
4.2 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	4	4	20	4.00	มาก
5. ด้านการวัดและประเมินผล								
5.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	4	4	20	4.00	มาก
5.2 การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน	4	4	4	4	4	20	4.00	มาก
สรุปผลการประเมิน	44	44	44	39	48	219	3.98	มาก

ตารางที่ 9 สรุปผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของหน่วยที่ 3 การเขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) หลักสูตรฝึกอบรม
 แนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ของ					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	ผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)							
	1	2	3	4	5			
1. ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้								
1.1 จุดประสงค์ในหน่วยการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4	4	4	4	5	21	4.20	มาก
1.2 มีความชัดเจน แสดงถึงสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	4	5	21	4.20	มาก
2. ด้านเนื้อหาสาระ								
2.1 เนื้อหาสาระสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	5	4	21	4.20	มาก
2.2 เนื้อหาสาระเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	5	4	21	4.20	มาก
3. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้								
3.1 การดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	1	4	17	3.40	ปานกลาง
3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นมีความชัดเจน	4	4	4	1	4	17	3.40	ปานกลาง
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	1	4	17	3.40	ปานกลาง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ของ					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	ผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)							
	1	2	3	4	5			
4. ด้านสื่อการเรียนรู้								
4.1 สื่อการเรียนรู้ที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรม	4	4	4	3	4	19	3.80	มาก
4.2 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	3	4	19	3.80	มาก
5. ด้านการวัดและประเมินผล								
5.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	4	4	20	4.00	มาก
5.2 การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน	4	4	4	4	4	20	4.00	มาก
สรุปผลการประเมิน	44	44	44	35	46	213	3.87	มาก

ตารางที่ 10 สรุปผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของหน่วยที่ 4 ประโยชน์ของการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา หลักสูตรฝึกอบรมแนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ของ					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	ผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)							
	1	2	3	4	5			
1. ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้								
1.1 จุดประสงค์ในหน่วยการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4	3	4	4	5	20	4.00	มาก
1.2 มีความชัดเจน แสดงถึงสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	4	5	21	4.20	มาก
2. ด้านเนื้อหาสาระ								
2.1 เนื้อหาสาระสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	4	4	20	4.00	มาก
2.2 เนื้อหาสาระเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	3	4	19	3.80	มาก
3. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้								
3.1 การดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	3	4	2	4	17	3.40	ปานกลาง
3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นมีความชัดเจน	4	4	4	1	4	17	3.40	ปานกลาง
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	1	4	17	3.40	ปานกลาง

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ของ					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	ผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)							
	1	2	3	4	5			
4. ด้านสื่อการเรียนรู้								
4.1 สื่อการเรียนรู้ที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรม	4	4	4	3	4	19	3.80	มาก
4.2 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	3	4	19	3.80	มาก
5. ด้านการวัดและประเมินผล								
5.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	3	4	3	4	18	3.60	มาก
5.2 การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน	4	3	4	3	4	18	3.60	มาก
สรุปผลการประเมิน	44	44	44	35	46	213	3.87	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า หลักสูตรการฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสม มีค่าระหว่าง 3.50-4.50 มีความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากร ก่อนและหลัง การจัดฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยนำหลักสูตรฉบับร่างที่ได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นครูและบุคลากรที่เป็นหัวหน้างานรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง จำนวน 20 คน ตามแผนการจัดหลักสูตรที่นำเสนอไว้ในบทที่ 3 โดยมีช่วงระยะเวลาดำเนินการ ระหว่างเดือนสิงหาคม-กันยายน พ.ศ. 2563 ปรากฏผล ดังนี้

ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรในการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบทดสอบความรู้ ประเมินก่อนการใช้หลักสูตร จากนั้นดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่สร้างขึ้น และประเมินผลการใช้หลักสูตร สรุปผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรในการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรในการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนและหลังการฝึกอบรม

ความรู้ความเข้าใจ						
ของครูและบุคลากร	จำนวน	คะแนน	คะแนน	ส่วนเบี่ยงเบน		
ในการจัดทำประกัน	ครู	เต็ม	เฉลี่ย	มาตรฐาน	t	P
คุณภาพการศึกษา	(N)		($\bar{X}$)	(SD)		
ภายในสถานศึกษา						
ก่อนการฝึกอบรม	20	10	4.65	1.09	18.95*	0.0000
หลังการฝึกอบรม	20	10	9.10	0.72		

จากตารางที่ 11 พบว่า ครูและบุคลากรที่เข้าร่วมการฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ก่อนและหลังฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ย 4.65 และ 9.10 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนระหว่างก่อนและหลังฝึกอบรม พบว่า หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการใช้หลักสูตรและการประเมินการใช้หลักสูตรแล้วนั้น ผู้วิจัยได้นำผลมาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นในประเด็น ต่อไปนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เป็นเชิงพฤติกรรม เพื่อให้ผู้นำหลักสูตร ไปใช้มีความเข้าใจและสามารถวัดผลประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. เอกสารประกอบหลักสูตร ผู้วิจัยได้เขียนคำแนะนำ สำหรับการใช้เอกสารหลักสูตรเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้นำหลักสูตร ไปใช้มีความเข้าใจ ตลอดจนสามารถเตรียมการจัดกิจกรรมฝึกอบรม ให้นำสนใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

จากการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากร ในการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนและหลัง การฝึกอบรม โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน แบบทดสอบความรู้ ประเมินก่อนการใช้หลักสูตร ครูและบุคลากรที่เข้าร่วมการฝึกอบรม การจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้

1. ได้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หน่วยการฝึกอบรม โครงสร้าง ระยะเวลาการฝึกอบรม เนื้อหาสาระ กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และเอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย คู่มือการฝึกอบรมสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในทุกหน่วย การฝึกอบรม มีค่าระหว่าง 3.50-4.50 มีความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

2.2 ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากร ก่อนและหลัง การจัด ฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังฝึกอบรมสูง กว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ได้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานกระบวนการในการสร้างหลักสูตร มาใช้ในการจัดฝึกอบรม โดยผู้วิจัย ดำเนินตามขั้นตอนโดยแบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ระยะที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ ระยะที่ 4 การประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยมีองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการ และเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างระยะเวลาการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และเอกสารประกอบหลักสูตร จากการดำเนินการวิจัย 4 ระยะ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของ ชำรง บัวศรี (2542, หน้า 152)

ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ขั้นที่ 3 การกำหนดรูปแบบและ โครงสร้างของหลักสูตร ขั้นที่ 4 การกำหนดจุดประสงค์ของวิชา ขั้นที่ 5 การเลือกเนื้อหา ขั้นที่ 6 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นที่ 7 การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้ ขั้นที่ 8 การกำหนดยุทธศาสตร์การเรียนการสอน ขั้นที่ 9 การประเมินผลการเรียนรู้ ขั้นที่ 10 การจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542, หน้า 88) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้น คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) การกำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ 4) การนำหลักสูตรไปใช้ 5) การประเมินหลักสูตร 6) การปรับปรุง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงหลักสูตร 7) กระบวนการพัฒนาหลักสูตร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทาบ่า (Taba. 1962, p. 12) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้น คือ 1) การวินิจฉัยความต้องการและความจำเป็นของสังคม 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 3) การเลือกเนื้อหาสาระ 4) การจัดเนื้อหาสาระ 5) การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6) การจัดประสบการณ์เรียนรู้ 7) การกำหนดวิธีการประเมินผล อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor & Alexander, 1974, p. 27) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้ 1) การศึกษาตัวแปรต่าง ๆ จากภายนอก 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ 3) การออกแบบหลักสูตร 4) การนำหลักสูตรไปใช้ 5) การประเมินผลหลักสูตร

2. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมในทุก หน่วยการเรียนรู้ มีค่าระหว่าง 3.50-4.50 มีความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้วิจัยมีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ประกอบไปด้วย ระยะที่ 1 เป็นการวางแผนเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม การประกันคุณภาพสถานศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้าง ระยะเวลาการฝึกอบรม เนื้อหาสาระ กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และเอกสารประกอบหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชำรง บัวศรี (2532, หน้า 6) ซึ่งได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม และมวลประสบการณ์ในแต่ละ โปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้ และ งานวิจัยของเซย์เลอร์ และเอเล็กซานเดอร์ (Saylor & Alexander, 1974) ตามรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรใน 4 ขั้นตอนเริ่มจาก 1) การกำหนดเป้าหมาย จุดหมายและขอบเขต 2) การออกแบบหลักสูตร ประกอบด้วย การสร้างหลักสูตร และการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรก่อนนำไปใช้ 3) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) การประเมินหลักสูตรจึงทำให้หลักสูตรมีองค์ประกอบครบถ้วน เหมาะสม สอดคล้องกัน ทั้งองค์ประกอบภายใน และแผนการจัด กิจกรรมฝึกอบรม ซึ่งทำให้ได้หลักสูตรที่ชัดเจน สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นของหลักสูตร ระยะที่ 4 เป็นการประเมินผลการใช้หลักสูตร

2.2 ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากร ก่อนและหลังการจัด ฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังฝึกอบรม สูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการติดตามหลักสูตรฝึกอบรม การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งดำเนินการติดตามโดยใช้ หลักสูตรกับครูในกลุ่มทดลองที่ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบประเมินผลการจัดทำประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หลังฝึกอบรมสูงกว่า ก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 64-65) ซึ่งถือว่า มีคุณภาพเหมาะสมทุกรายการในการประเมินผลการใช้การจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559, บทคัดย่อ) ผลการพัฒนาหลักสูตร ได้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่มี 6 องค์ประกอบ คือ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมในหลักสูตร สื่อประกอบการฝึกอบรม และการวัดและการประเมินผล ซึ่งทุกองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน อย่างไรก็ตาม ผลสำเร็จ

ของการใช้หลักสูตรส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะความสามารถของวิทยากรดำเนินการ ที่สามารถนำเสนอเนื้อหาสาระทุกเรื่องให้เข้าฝักอบรมเข้าใจได้ง่ายเชื่อมโยงตัวแบบกับการอธิบายได้ชัดเจน มีบุคลิกภาพที่เป็นกันเองและเป็นแบบอย่างที่น่าเชื่อถืออีกทั้งยังเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดีส่งผลให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และเอาใจใส่ในขณะเข้าร่วมกิจกรรมสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัส สุวรรณ (2534 อ้างถึงใน วิไลรัตน์ เข้มจอหอ, 2553, หน้า 507) ที่กล่าวว่า การถ่ายทอดความรู้ที่เป็นศาสตร์แก่เยาวชนในการสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นนั้น จำเป็นต้องอาศัยศิลปะขั้นสูง เพื่อกล่อมเกลาคิดใจ โน้มน้าวความสนใจเปลี่ยนแปลงเจตคติ และเบี่ยงเบนแนวคิดของเยาวชนจากสิ่งที่ผูกพันอยู่เดิมซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน เพื่อให้ยอมรับสิ่งใหม่ที่ถูกต้องเหมาะสมกว่าเป็นงานที่มีความยากลำบาก แต่มิได้หมายความว่า เป็นกิจกรรมที่ทำไม่ได้ตราบใดที่ผู้ถ่ายทอดหรือวิทยากรมีความตระหนัก ในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. วิทยากรหรือผู้ฝึกอบรมจะนำหลักสูตรไปใช้ ควรศึกษา หลักการแนวคิด เป้าหมาย และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้าใจ ปรับปรุงกิจกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมเกิดความสนใจและให้ความร่วมมือตลอดการฝึกอบรม เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. โรงเรียนควรนำหลักสูตรไปพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ให้มีการลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้นเกิดความชำนาญในการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. โรงเรียนควรนำหลักสูตรไปประยุกต์ใช้ ให้เหมาะสมกับเวลา และบริบทของโรงเรียน เพื่อร่วมกันแก้ไขให้การจัดทำประกันคุณภาพมีความถูกต้องชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน มีความชัดเจน มีระดับความคิดเห็น ปานกลาง ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่า ควรมีการศึกษากิจกรรมของหลักสูตรฝึกอบรมมีความน่าสนใจ เพื่อให้มีค่าระดับอยู่ในเกณฑ์มาก หรือมากที่สุด

2. จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ควรมีการศึกษาถึงสาเหตุใดที่ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีระดับความคิดเห็นต่ำสุด เพื่อพัฒนาให้อยู่ในเกณฑ์ที่สูงขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- จิราภรณ์ เกตุแก้ว. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับ นักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. ปรินญาคุณิพนธ์ การศึกษาคุณิพนิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตรหลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: อลินเพรส.
- ธำรง บัวศรี. (2532). ทฤษฎีหลักสูตรภาค 2. กรุงเทพฯ: มงคลการพิมพ์.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สุริยวิยาสาน.
- บุญมี เณรยอด. (2531). หลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เฮอร์นัล พัลลิเกชัน.
- เป็รื่อง กิจรัตน์. (2532). หลักสูตรอุตสาหกรรมศึกษาและการจัดการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏพระนคร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มณฑิชา ชนะสิทธิ์. (2539). การศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน ประถมศึกษาในโครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุจิร ภู่อาระ. (2546). การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บ็ค พอยท์.

- รุ่งฤดี กุลสิงห์. (2559). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมงานประกันคุณภาพสำหรับบุคลากร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). *การพัฒนาหลักสูตรสานต่อที่ท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: เซ็นเตอร์ ดิสคัฟเวอรี่.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิไลรัตน์ เข้มจอหอ. (2553). *กระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและสังคมของ กลุ่มแกนนำเยาวชนตำบลลำสินธุ์ กิ่งอำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง*. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์*, 16(3), 498- 511.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2545). *ทฤษฎีการประเมิน (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สังัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- สวัสดิ์ จงกล. (2539). *การบริหารการใช้หลักสูตร: โรคเรื้อรังกว่าร้อยปี*. *วารสารศึกษาปริทัศน์*. 11(2), 25-31.
- สวัสดิ์ ประทุมราช. (2521). *การศึกษาความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรการฝึกหัดครูกับหลักสูตรประถมศึกษา*. ม.ป.ท.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2527). *หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.
- สุมิตร คุณานุกา. (2520). *หลักสูตรและการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: ชวนชม.
- หัตยา เจียมศักดิ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถกรรมในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อนุชา เฟื่องสุวรรณ. (2549). *การศึกษาความต้องการฝึกอบรม เพื่อการพัฒนาสมรรถนะของข้าราชการ สำหรับการรองรับพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับใหม่: กรณีศึกษาข้าราชการพลเรือน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- Arthurs, A. S. (2003). *Ensuring stakeholder feedback during the development of apprenticeship training programs in British Columbia*. Retrieved from <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/3094022>
- Bird, C. M. (2010). *The impact of the developmental training model on staff development in air force child development programs*. Retrieved from <http://www.proquest.umi.com/pqdweb?did=2071670411&Fmt=2&clientId=73531&RQT=309&VName=PQD>
- Bobbit, F. (1918). *The curriculum*. Boston: Mifflin.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Harper, J. R. (2000). *The role of teams in quality assurance and improvement planning in two Illinois middle school*. n.p.
- Murgatroyd, S., & Morgan, C. (1994). *Quality management and the school*. Buckingham: Open University Press.
- Neagley, R. L., & Evans, N. (1967). *Handbook for effective curriculum development*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Neill, A. S. (1960). *Summer hill*. New York: Hart.
- Oliva, P. F. (1982). *Developing the curriculum*. Boston: Little. Brown.
- Saylor, J. G., & Alexander, W. M. (1974). *Curriculum planning for schools*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Saylor, J. G., Alexander, W., & Lewis, A. J. (1981). *Curriculum planning for better teaching*. New York: Holt.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development theory and practice*. New York: Harcourt, Brace and World.
- Wheeler, D. K. (1974). *Curriculum process*. London: University of London Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คูสิต ขาวเหลือง	ตำแหน่ง อาจารย์ ภาควิชาอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรุฒิ เฟื่องพันธ์	ตำแหน่ง อาจารย์ ภาควิชาอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ดร.สมศิริ สิงห์หลพ	ตำแหน่ง อาจารย์ โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ มหาวิทยาลัยบูรพา
นางทัศนีย์ สัตยมาศ	ตำแหน่ง รองผู้บริหาร โรงเรียน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง
นางสาวศรัณยา เสถียรเขต	ตำแหน่ง ครูชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน โทร. ๒๐๖๕
 ที่ อว ๘๑๑๘/๑๕๓๕ วันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุสิต ขาวเหลือง

ด้วย นางสาวพรสวรรค์ สมชิต นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติ ตากสินระยอง” ในความควบคุมของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ทองสอน ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้คณะศึกษาศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัยให้กับนิสิต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)
 รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน โทร. ๒๐๖๕
 ที่ อว ๘๑๑๘/๑๕๖๔ วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.สมศิริ สิงห์ลพ

ด้วย นางสาวพรสวรรค์ สมชิต นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติ ตากสินระยอง” ในความควบคุมของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ทองสอน ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัยให้กับนิสิต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐุ์ ศิริสวัสดิ์)
 รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน โทร. ๒๐๖๕
 ที่ อว ๘๑๑๘/ว ๕๑๔ วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ เพ็งพันธ์

ด้วย นางสาวพรสวรรค์ สมชิต นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติ ตากสินระยอง” ในความควบคุมของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ทองสอน ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัยให้กับนิสิต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)
 รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว ๘๑๑๘/วทท ๖

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต. แสนสุข อ. เมือง จ. ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๖ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๒ ชุด

ด้วย นางสาวพรสวรรค์ สมชิต นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง” ในความควบคุมของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ทองสอน ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่า นางทัศนีย์ สัตยมาศ และ นางสาวศรัณยา เสถียรเขต ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดของท่าน เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัยให้กับนิสิต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

โทรศัพท์ ๐ ๓๘๑๐ ๒๐๖๕

โทรสาร ๐ ๓๘๑๙ ๑๐๕๓

ผู้วิจัยโทร ๐๖ ๔๕๔๒ ๖๙๙๒

ภาคผนวก ข

- ตัวอย่างหลักสูตรการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เวลา 18 ชั่วโมง
โครงการฝึกอบรมพัฒนาครูและบุคลากร เวลาฝึกอบรม 6 ชั่วโมง/วัน
โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง

ความสำคัญ

ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษา (Quality assurance) เป็นกลไกสำคัญที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนา คุณภาพการศึกษาให้ดำเนิน ไปอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพมีหลักการสำคัญ คือ การกระจายอำนาจ การเปิด โอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงาน และการแสดง ความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มี ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา ให้เป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา กระทรวงมหาดไทยจึงได้ ออกประกาศ เรื่องให้ใช้มาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ณ วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2561 เพื่อใช้เป็นหลัก ในการเทียบเคียงการพัฒนา ส่งเสริม กำกับดูแล และ ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) มาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของคนไทย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบสำหรับสร้างคนไทย 4.0 โดยประกาศของ กระทรวงมหาดไทยจะมุ่งความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันและประเมินคุณภาพ การศึกษาในส่วนมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยองต้องการเข้ารับการประเมินการประกันคุณภาพ ภายนอก เนื่องจากครูและบุคลากรใน โรงเรียนมีการศึกษาและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และใน บ้างกรณีจะต้องมีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแต่ไม่สามารถฝึกประสบการณ์ที่โรงเรียนอนุบาล นานาชาติตากสินระยองได้ สาเหตุจากการที่โรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยองยังไม่ได้รับ การประเมินประกันคุณภาพภายนอก ทางโรงเรียนเห็นว่าบุคลากรของโรงเรียนมีความประสงค์ ต้องการฝึกประสบการณ์สอนใน โรงเรียนที่ตนเองสอนอยู่ ซึ่งเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องผ่าน การประเมินภายนอกก่อน จึง ได้พัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ประเด็นการพิจารณาให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา ในการตรวจประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ครอบคลุมการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ

การศึกษา แต่เนื่องจากยังพบข้อบกพร่องในหลายส่วนงาน รวมทั้งความรู้ความเข้าใจของครู และบุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพอย่างแท้จริง อีกทั้งครูและบุคลากรของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยองนั้นมีส่วนร่วมในการจัดทำประกันคุณภาพเท่าที่ควร ทำให้ยังพบข้อผิดพลาดและยังไม่ครอบคลุมมาตรฐานทั้งหมด จึงต้องหาวิธีการ และแนวทางปฏิบัติเพื่อให้พร้อมกับการยื่นขอประกันคุณภาพภายนอกนั้นมีประสิทธิภาพสูงสุด

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาซึ่งจะสามารถช่วยให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติตากสินระยอง มีประสิทธิภาพ ทุกคนมีส่วนร่วมและมีแนวทางปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยตั้งใจที่จะศึกษาข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง และความสอดคล้องให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา และเพื่อให้ครูบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพต่อไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เนื้อหาสาระและหน่วยการเรียนรู้

หน่วยที่ 1 แนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบของระบบขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หน่วยที่ 2 การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดค่าเป้าหมาย

หน่วยที่ 3 การเขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)

หน่วยที่ 4 ประโยชน์ของการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา

กิจกรรมการฝึกอบรม

การบรรยาย (Lecture) วิทยากรเป็นผู้พูด บอกเล่าหรืออธิบายเนื้อหาแก่ผู้เข้ารับการอบรม โดยวิทยากรเป็นผู้เตรียมความรู้มาด้วยตนเอง โดยผู้เข้ารับการอบรมมีการจดบันทึกหรือท่องจำ

การสาธิต (Demonstration) วิทยากรแสดงตัวอย่างการคิดค่าเป้าหมายและการเขียน
รายงานการประเมินตนเอง

การฝึกปฏิบัติ (Practice) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมคิดค่าเป้าหมายตามมาตรฐานที่ได้รับ
มอบหมาย และเขียนรายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานที่รับผิดชอบ

สื่อประกอบการเรียนรู้

1. โปรแกรม Power Point
2. เอกสารประกอบการฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การประเมินผล

การประเมินผล ประกอบด้วยวิธีทดสอบโดยใช้แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการจัดทำ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางการจัดฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 3 วัน (18 ชั่วโมง)

เวลา วัน	8.30-9.00	9.00-12.00		13.00-16.00
วันแรก	ลงทะเบียน พิธีเปิด	แนวทางการจัดทำประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	พัก รับประทานอาหาร กลางวัน	มาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐาน
วันที่สอง	ลงทะเบียน	การจัดทำมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา		การกำหนดค่าเป้าหมายของ มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา
วันที่สาม	ลงทะเบียน	การเขียนรายงานการประเมิน ตนเองของสถานศึกษา		การใช้ประโยชน์การประเมิน คุณภาพภายในสถานศึกษา

ตารางโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	กิจกรรม	เวลา
1. แนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	- องค์กรประกอบ - ระบบขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษา	บรรยายความรู้เรื่อง แนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	3 ชม.
2. การจัดทำมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา การกำหนดค่าเป้าหมายของสถานศึกษา	ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจการจัดทำมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา และกำหนดค่าเป้าหมายได้	- มาตรฐานการศึกษาชาติ - มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา - การกำหนดค่าเป้าหมาย	- บรรยายความรู้เรื่อง มาตรฐานการศึกษาชาติ - สาธิตการคิดและกำหนดค่าเป้าหมาย - ฝึกปฏิบัติ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และคิดค่าเป้าหมาย	9 ชม.
3. การเขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)	- ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมสามารถเขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ได้	- แนวทางการเขียนรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา	- บรรยายความรู้เรื่อง แนวทางเขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) - ฝึกปฏิบัติ เขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)	3 ชม.

หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	กิจกรรม	เวลา
4. ประโยชน์ของการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา	ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมมีความเข้าใจและสามารถนำประโยชน์ของการประเมินคุณภาพในสถานศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	ประโยชน์ของการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา	บรรยายความรู้เรื่อง ประโยชน์ของการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา	3 ชม.

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง แนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

เวลา 3 ชั่วโมง

---

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจระบบประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา

2. เนื้อหาสาระ

- 2.1 องค์ประกอบของระบบประกันคุณภาพ
- 2.2 ระบบขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษา

3. กิจกรรมการเรียนรู้

3.1 วิทยากรบรรยายโดยใช้โปรแกรม Power Point นำเสนอความรู้เกี่ยวกับแนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3.2 ให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 แนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

4. สื่อการเรียนรู้

4.1 เอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 แนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

4.2 Power Point หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

5. การวัดและประเมินผล

ทดสอบความรู้ความเข้าใจ โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจหลังฝึกอบรมครบตามหลักสูตร

เอกสารประกอบการบรรยาย
หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หน่วยที่ 1 แนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา
ภายในสถานศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบของระบบขั้นตอน
การประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา

Standard

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

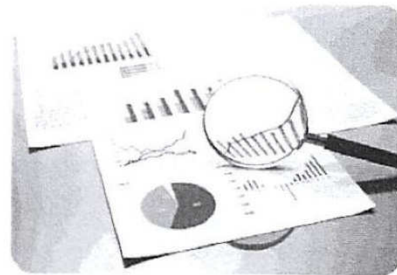

เป็นระบบที่ต้องการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและผู้เรียน ว่าการบริหารจัดการศึกษาที่รัฐ ท้องถิ่นหรือสถานศึกษา มีระบบการบริหารจัดการที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม ซึ่งผู้ที่จะประกันคุณภาพการศึกษาว่า จะมีการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการหรือไม่ ก็คือผู้จัดการศึกษา คือ สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

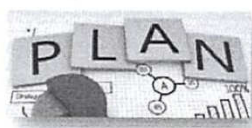
แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา

กฎกระทรวงประกันคุณภาพทางการศึกษา พ.ศ. 2561

กฎกระทรวงประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 กำหนดว่า "การประกันคุณภาพการศึกษา" หมายความว่า การประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (เน้นย้ำมาตรฐานของสถานศึกษา) เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณะชนว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้กฎกระทรวง ข้อ 3 กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่ง จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยดำเนินการ ดังนี้

กำหนดมาตรฐาน การศึกษาของ สถานศึกษา

จัดทำแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาของ สถานศึกษา

ดำเนินการตามแผน พัฒนาการจัดการศึกษา

การประเมินและ ตรวจสอบ คุณภาพภายใน สถานศึกษา

จัดทำรายงาน ประเมินตนเอง

แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่

ตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กำหนด

1) การประเมินคุณภาพ ภายนอก เชื่อมโยงกับระบบประกัน คุณภาพภายใน ของ สถานศึกษาและหน่วยงาน ต้นสังกัด

2) การประเมินคุณภาพ ภายนอก ช่วยกระตุ้นหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องให้เกิดการส่งเสริม การยกระดับคุณภาพของ สถานศึกษา

จุดเปลี่ยน : การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่

- ✓ ลดการเอกสาร
- ✓ เพิ่มเทคโนโลยี
- ✓ เชื่อมโยง สอดคล้องประกันคุณภาพ ภายใน
- ✓ ลดจำนวนการประเมิน (1 IQA + 1 EQA)
- ✓ การประเมินเชิงคุณภาพ
- ✓ EXPERT JUDGEMENT
- ✓ HOLISTIC APPROACH
- ✓ ประเมินเมื่อ "พัฒนา" ไม่ใช่การประเมิน เมื่อรับรองหรือไม่รับรอง
- ✓ การวิเคราะห์โดย 3P
- ✓ สองระยะ คือ ระยะประเมิน โดย สมศ. และระยะติดตามเพื่อพัฒนา โดย หน่วยงานต้นสังกัด
- ✓ คณะผู้ประเมิน
- ✓ จำนวนวันประเมิน

1

(Self-Assessment)

สถานศึกษาประเมินตนเอง

2

(Pre-Analysis)

สมศ. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของ สถานศึกษา

3

(Pre-Assessment)

คณะผู้ประเมินภายนอกประชุม พิจารณารายการดำเนินงานของ สถานศึกษาจากรายงานการประเมิน ตนเองร่วมกับผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4

(Site Visit)

คณะผู้ประเมินภายนอก ลงพื้นที่ตรวจสอบ

5

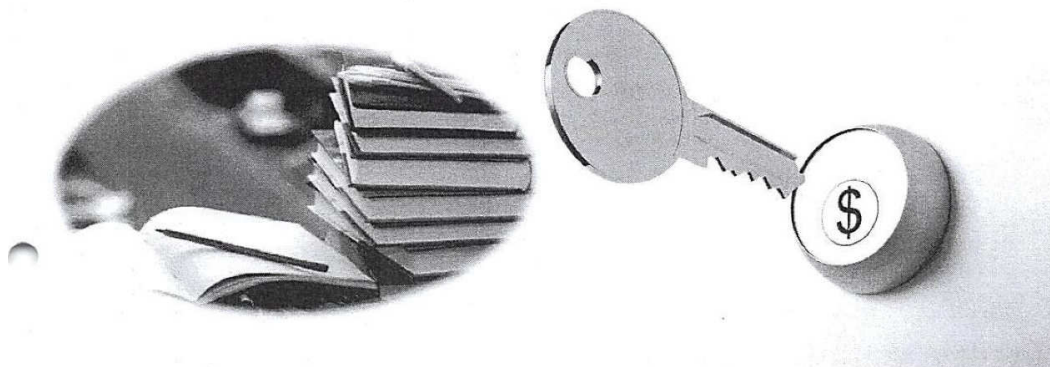
(EQA Report)

คณะผู้ประเมินภายนอก จัดทำรายงานผลการ ประเมินคุณภาพภายนอก

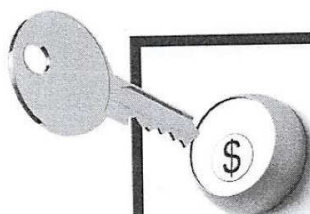

แนวคิดการประเมินคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

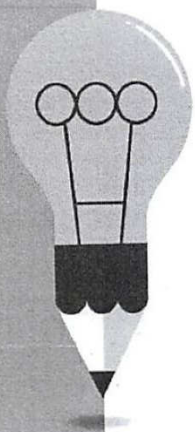

ความเป็นมา

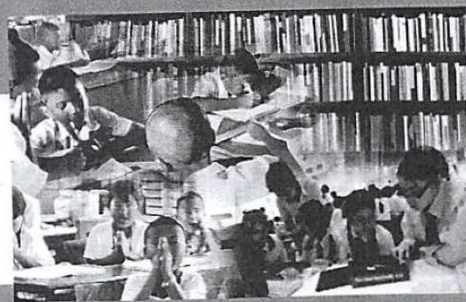
ของการประเมินคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา ในสังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

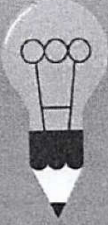
วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

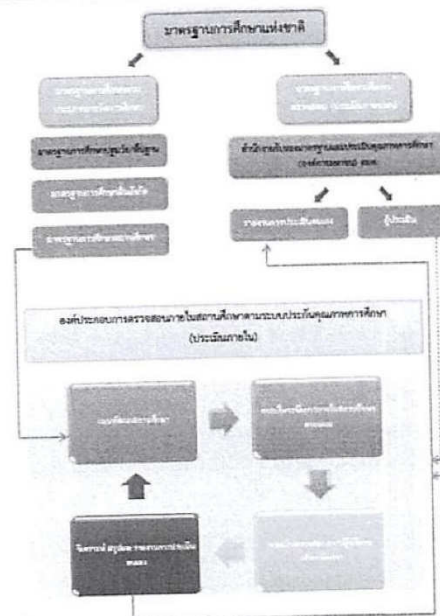
- 1 เพื่อศึกษาสภาพและความสามารถทางการเรียน
ทั้งในระดับห้องเรียน ชั้นเรียน โน้ตสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรฐานการศึกษาของ
สถานศึกษาคำปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรของ
สถานศึกษา
- 2 เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ทุกระดับ วิชาข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินใช้เป็น
แนวทางในการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น
- 3 เพื่อให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และ อปท. ได้ทราบข้อมูล
การจัดการศึกษา และสามารถสนับสนุนทั้งทางด้านวิชาการ บุคลากร
งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ได้สอดคล้องกับสภาพปัญหา
- 4 เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา
ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
- 5 เพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน
การศึกษา เพื่อเตรียมเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ยุทธศาสตร์การดำเนินงานการประเมิน คุณภาพภายในสถานศึกษา

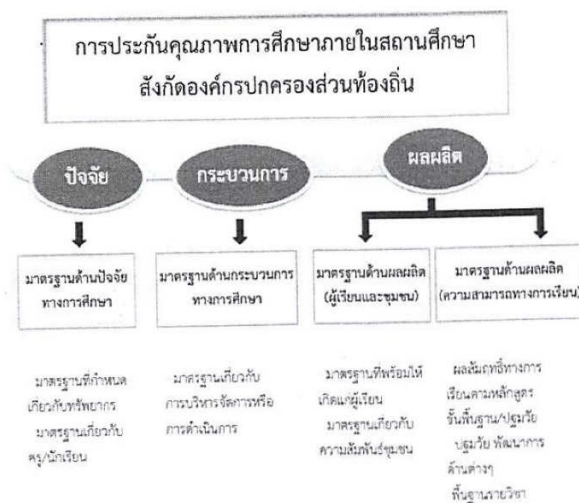

โครงสร้างการประเมินคุณภาพ ภายในสถานศึกษา

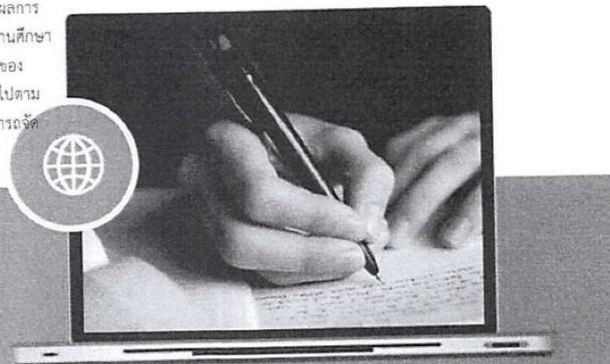

การเขียนรายงาน (การประเมินตนเอง) ของสถานศึกษา

โดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดทำรายงานประจำปี ซึ่งรายงานประจำปีที่สถานศึกษาต้องจัดทำ จะเป็นการจัดทำรายงานจากผลการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษา และผลการปฏิบัติงานที่สถานศึกษาได้ดำเนินการมาตลอดทั้งปี เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้หรือไม่อย่างไร รวมทั้งสามารถจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา เกิดผลสัมฤทธิ์แก่ผู้เรียนอย่างไร

รูปแบบเค้าโครงการจัดทำรายงานประจำปี (การประเมินตนเอง) ของสถานศึกษา ควรมีเค้าโครง 5 ส่วน

สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา

- ✓ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา
- ✓ มาตรฐานของสถานศึกษา (ที่สถานศึกษาจะต้องกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สถานศึกษาต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานต้นสังกัดและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติให้เป็นไปตามกฎกระทรวงการประเมินคุณภาพ 2561)
- ✓ หลักสูตรที่สถานศึกษาใช้จัดการศึกษา (ปฐมวัย/พื้นฐานระดับประถมศึกษา, มัธยมศึกษาตอนต้น, มัธยมศึกษาตอนปลาย)
- ✓ ลักษณะการดำเนินงานของการบริหารสถานศึกษา ภายใต้กิจกรรมตามแผนพัฒนา

เครื่องมือประเมินมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

- ✓ มาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวกับปัจจัย / ทรัพยากร พร้อมตัวชี้วัดความสำเร็จ และค่าระดับความสำเร็จที่สถานศึกษากำหนดรายมาตรฐาน
- ✓ มาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงาน พร้อมตัวชี้วัดความสำเร็จ ค่าระดับความสำเร็จที่สถานศึกษากำหนดรายมาตรฐาน
- ✓ มาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวกับผลผลิต ความสำเร็จในการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น พร้อมตัวชี้วัดความสำเร็จ ค่าระดับความสำเร็จที่สถานศึกษากำหนดรายมาตรฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตนเอง

วิธีการประเมินมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
การมอบหมายภารกิจผู้รับผิดชอบ กระบวนการ / วิธีการประเมิน

เครื่องมือการประเมินการใช้หลักสูตร / ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
แบบประเมินผู้เรียน รายวิชา / รายชั้น ที่สถานศึกษาใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา

วิธีการประเมิน การใช้หลักสูตร / ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
การดำเนินการประเมิน / ทดสอบนักเรียนตามหลักสูตรรายวิชา
การประเมินผลตามผล O-NET

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดค่าเป้าหมายของสถานศึกษา
เวลา 9 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจการจัดทำมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษาและ
กำหนดค่าเป้าหมายได้

2. เนื้อหาสาระ

- 2.1 มาตรฐานการศึกษาชาติ
- 2.2 มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2.3 การกำหนดค่าเป้าหมาย

3. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1-3

1. วิทยากรบรรยายโดยใช้โปรแกรม Power Point นำเสนอความรู้เกี่ยวกับมาตรฐาน
การศึกษาชาติ

2. ให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม

ชั่วโมงที่ 4-6

1. วิทยากรบรรยายโดยใช้โปรแกรม Power Point นำเสนอความรู้เกี่ยวกับมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา

2. ให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม และฝึกปฏิบัติกำหนด
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

ชั่วโมงที่ 6-9

1. วิทยากรบรรยายโดยใช้โปรแกรม Power Point นำเสนอความรู้เกี่ยวกับการกำหนดค่า
เป้าหมายของสถานศึกษา

2. วิทยากรบรรยายโดยใช้โปรแกรม Power Point สาธิตการคิดค่าเป้าหมายของ
สถานศึกษา

3. ให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม และฝึกปฏิบัติ กำหนดค่าเป้าหมายของสถานศึกษา

4. สื่อการเรียนรู้

4.1 เอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การจัดทำมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดค่าเป้าหมายของสถานศึกษา

4.2 Power Point หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดค่าเป้าหมายของสถานศึกษา

5. การวัดและประเมินผล

ทดสอบความรู้ความเข้าใจ โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจหลังฝึกอบรมครบ ตามหลักสูตร

เอกสารประกอบการบรรยาย
หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หน่วยที่ 2 การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
การกำหนดค่าเป้าหมาย

การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา

ตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

2019 จุดเปลี่ยนการประกันคุณภาพ

2

01 มาตรฐานคุณภาพ

- ปรับมาตรฐานให้สะท้อนคุณภาพ
- สร้างมาตรฐานที่เป็น guideline/quality code

02 กระบวนการประเมิน

- ลดภาระการประเมินที่ยุงยาก ภาระเรื่องเอกสารประเมิน
- ประเมินแนวใหม่ (expert judgment /peer review/ evidence based assessment)

03 บทบาทของหน่วยงาน

- หน่วยงานต้นสังกัด
- สมศ.
- สถานศึกษา

04 มาตรฐานผู้ประเมิน

- พัฒนาผู้ประเมินให้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะการประเมินแนวใหม่
- ปรับองค์ประกอบของผู้ประเมิน

การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นโยบายการปฏิรูป

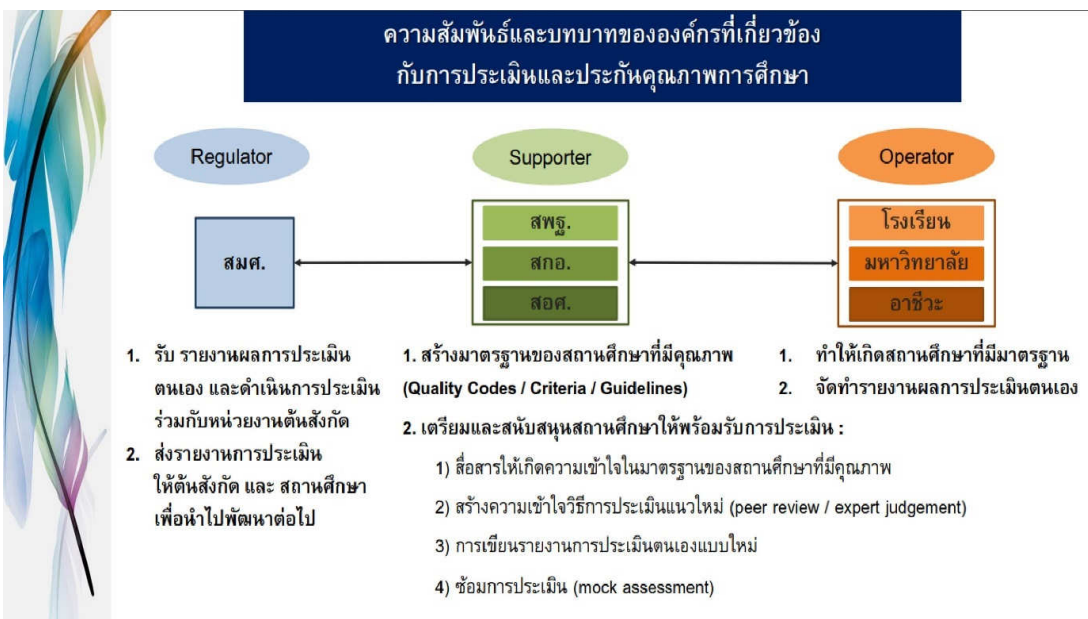
ระบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา

๑. ปรับจำนวนมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่สะท้อนคุณภาพ
๒. ลดภาระการประเมินที่ยุ่งยากกับสถานศึกษา
๓. ลดการจัดทำเอกสารเพื่อการประเมิน
๔. ปรับปรุงกระบวนการประเมินที่สร้างภาระแก่สถานศึกษา
๕. ปรับมาตรฐานผู้ประเมินให้ได้มาตรฐาน

Our Services

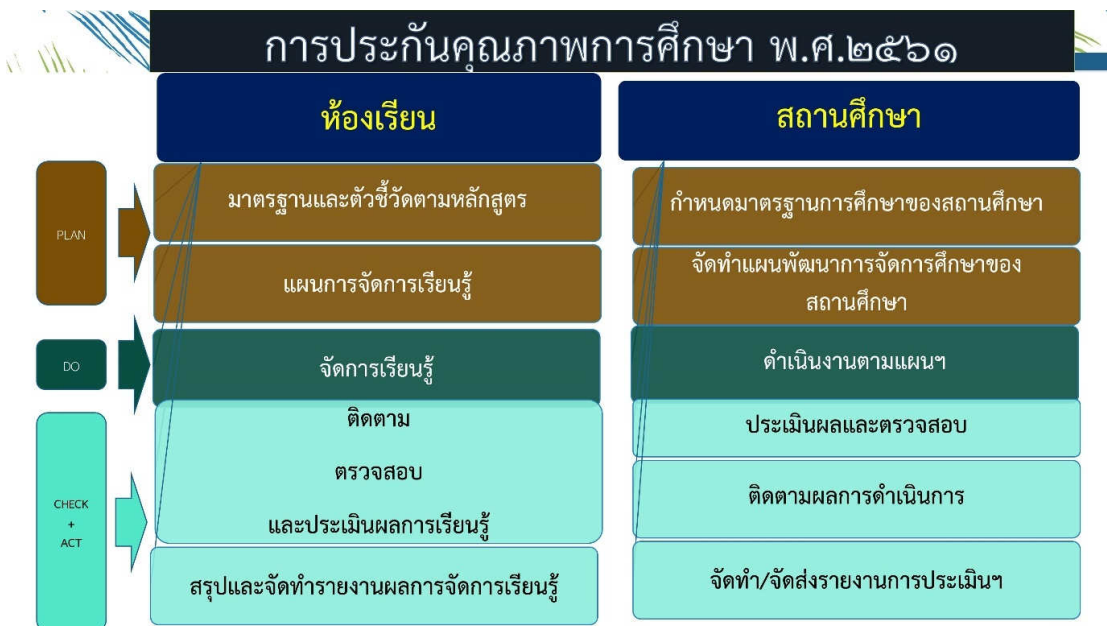
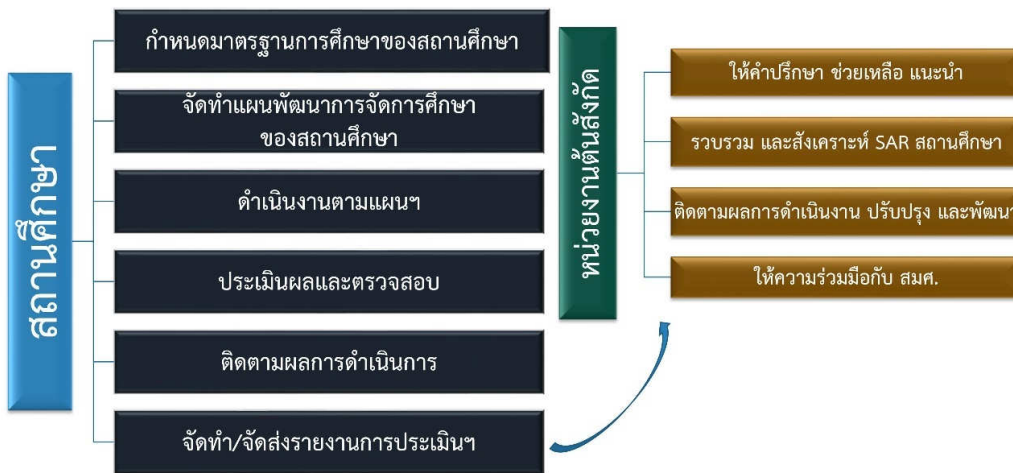
• สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ ๓ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพฯ พ.ศ.๒๕๖๑

องค์ประกอบสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน

- 01 มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา**
เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา มาตรฐานถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา
- 02 แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา**
เป็นแผนแม่บทที่จะกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยจัดทำไว้เป็นรายลักษณะอักษรเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินงานตามข้อตกลงที่กำหนดไว้ร่วมกัน
- 03 แผนปฏิบัติการประจำปี**
เครื่องรับประกันว่าเป้าหมายในการทำงานในแต่ละปีมีโอกาสบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ เป็นสิ่งที่ยืนยันว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ นั้นมีความเป็นไปได้ เพราะมีแผนงานรองรับที่ชัดเจน
- 04 รายงานการประเมินตนเอง**
รายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา อาจมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น รายงาน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี รายงานประจำปี รายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา รายงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา แต่ทั้งนี้จะมีเนื้อหาสาระ องค์ประกอบ ของรายงาน และจุดมุ่งหมายไม่แตกต่างกัน คือ เพื่อสะท้อนภาพความสำเร็จของการพัฒนา คุณภาพสถานศึกษาในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาภายใต้บริบทของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553

Analytic Rubric (15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้)

วัดและประเมินผู้เรียน ครู เป็นรายบุคคล มีการบรรยายระดับคุณภาพ รายตัวบ่งชี้ มาตรฐาน และกำหนดน้ำหนักคะแนน

Standard & Indicators

คำอธิบายรายมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ มุ่งวัดในเชิงปริมาณ (ด้านครูและผู้บริหาร) และเชิงคุณภาพ

5 ระดับคุณภาพ (ระดับ 1-5)

มีการกำหนดระดับคุณภาพรายตัวบ่งชี้ รายมาตรฐาน รายด้าน และภาพรวม มีการคัดน้ำหนักคะแนนรายมาตรฐาน รายด้าน และภาพรวม ตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561

Holistic Rubric (3 มาตรฐาน 21 ประเด็น)

วัดและประเมินภาพรวมและรายมาตรฐาน และไม่มีการกำหนดน้ำหนักคะแนน

Standard & Guideline & Quality code

คำอธิบายรายมาตรฐานกว้างๆ ให้นำเสนอข้อมูลสนับสนุนการตัดสินคุณภาพที่ชัดเจน

5 ระดับคุณภาพ (กำลังพัฒนา-ยอดเยี่ยม)

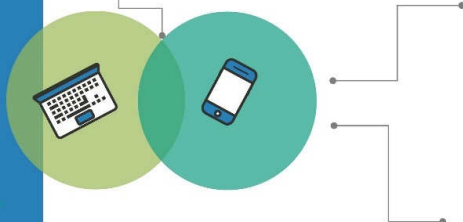
มีการกำหนดระดับคุณภาพรายมาตรฐาน และภาพรวม ไม่มีน้ำหนักคะแนน การตัดสินคุณภาพเน้นเชิงนามธรรม และข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นภายใต้ข้อมูลที่หลากหลายตามสภาพบริบทของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายใน

ระดับการศึกษาปฐมวัย

- มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก
- มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ
- มาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : ศูนย์การศึกษาพิเศษ

- มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน
  - ๑.๑ ผลการพัฒนาผู้เรียน
  - ๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
- มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ
- มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน
  - ๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
  - ๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
- มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ
- มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพมาตรฐาน

IQA : Internal Quality Assurance

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ต้องปฏิบัติได้จริง ประเมินได้จริง กระชับ สามารถสะท้อนบริบทของสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาได้จริง ข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับชาติ

แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา กับการประกันคุณภาพการศึกษา

รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR)

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561

ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (1-2 หน้า)

- กระชับ รวบรวม จับประเด็นสำคัญ และมีที่มาของหลักฐานชัดเจน
- เป็นการประเมินไม่ใช่แค่บรรยาย
- สื่อให้เห็นอย่างชัดเจนถึงผลกระทบของสิ่งโรงเรียนที่ได้ลงมือทำเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านต่างๆ

รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR)

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561

• ส่วนที่ 2 ข้อมูลการประเมินตนเอง

นำเสนอข้อมูลทั่วไป และตอบคำถาม 3 ข้อ

ข้อ 1 มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีระดับคุณภาพใด

ข้อ 2 ข้อมูล หลักฐาน และเอกสารเชิงประจักษ์สนับสนุนมีอะไรบ้าง

ข้อ 3 แผนงาน แนวทางพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้นกว่าเดิม

(อย่างน้อย 1 ระดับ) หรือคงสภาพอย่างไร

รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR)

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561

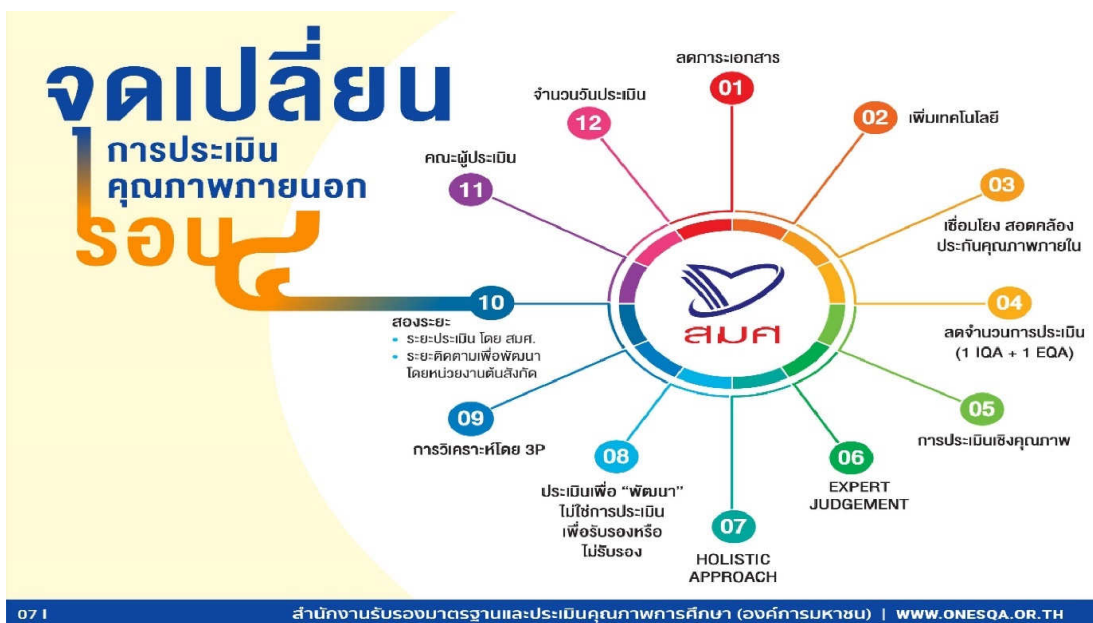
• ส่วนที่ 2 ข้อมูลการประเมินตนเอง

- การวิเคราะห์การเรียนการสอนและผลงานของนักเรียน
- การวิเคราะห์ความคืบหน้าและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน (กลุ่มนักเรียนต่างๆ)
- การวิเคราะห์ความคืบหน้าและผลสัมฤทธิ์ในอดีตของนักเรียน
- การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประพฤติและความปลอดภัยของนักเรียน (เช่น การโดนทำโทษ การขาดเรียน การเกิดเหตุต่างๆ ฯลฯ)
- การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของโครงการต่างๆ ที่โรงเรียนเคยทำ ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์หรือพฤติกรรมของนักเรียน
- มุมมองของผู้ปกครอง
- การประเมินจากภายนอกต่างๆ เช่น ผู้ตรวจของกระทรวง สมศ.

การปฏิรูปวิธีการประเมิน : รูปแบบการประเมินแนวใหม่

19

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553

Analytic Rubric (15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้)

วัดและประเมินผู้เรียน ครู เป็นรายบุคคล มีการบรรยายระดับคุณภาพ
รายตัวบ่งชี้ มาตรฐาน และกำหนดน้ำหนักคะแนน

Standard & Indicators

คำอธิบายรายมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ มุ่งวัดในเชิงปริมาณ (ด้านครูและผู้เรียน)
และเชิงคุณภาพ

5 ระดับคุณภาพ (ระดับ 1-5)

มีการกำหนดระดับคุณภาพรายตัวบ่งชี้ รายมาตรฐาน รายด้าน และภาพรวม
มีการคัดน้ำหนักคะแนนรายมาตรฐาน รายด้าน และภาพรวม ตามเกณฑ์การ
ประเมินที่กำหนดเดียวกัน

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561

Holistic Rubric (3 มาตรฐาน 21 ประเด็น)

วัดและประเมินภาพรวมและรายมาตรฐาน และไม่มีการกำหนดน้ำหนัก
คะแนน

Standard & Guideline & Quality code

คำอธิบายรายมาตรฐานกว้างๆ
ใช้ไปเสนอข้อมูลสนับสนุนการตัดสินคุณภาพที่ชัดเจน

5 ระดับคุณภาพ (กำลังพัฒนา-ยอดเยี่ยม)

มีการกำหนดระดับคุณภาพรายมาตรฐาน และภาพรวม
ไม่มีน้ำหนักคะแนน การตัดสินคุณภาพเน้นสัมฤทธิ์ และข้อมูลเชิง
ประจักษ์ที่เกิดขึ้นภายใต้ข้อมูลที่หลากหลายตามสภาพจริงของ
สถานศึกษาใดๆ

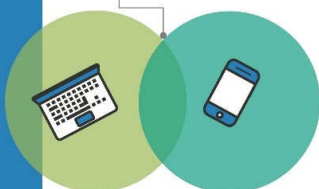

มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายใน

ระดับการศึกษาปฐมวัย

- มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก
- มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ
- มาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

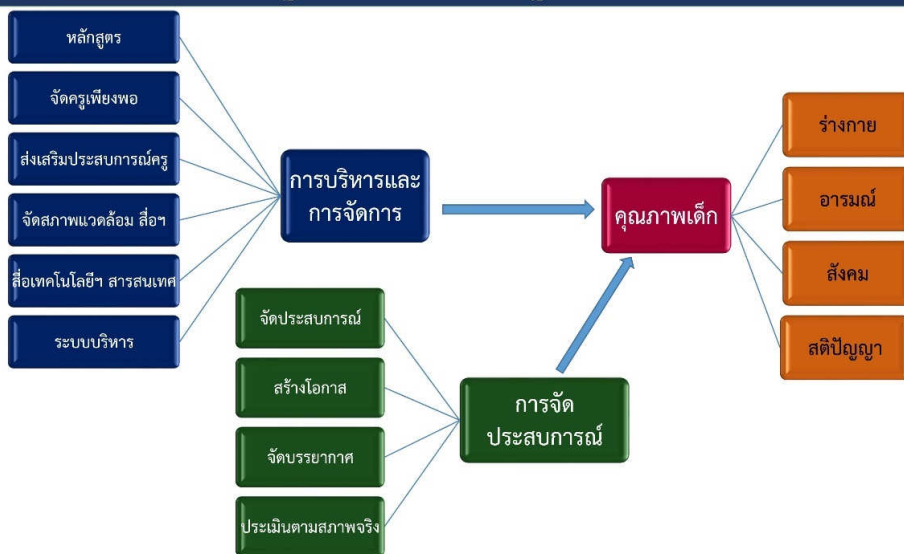
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : ศูนย์การศึกษาพิเศษ

- มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน
  - ๑.๑ ผลการพัฒนาผู้เรียน
  - ๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
- มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ
- มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน
  - ๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
  - ๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
- มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ
- มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก

- ๑.๑ มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้
- ๑.๒ มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้
- ๑.๓ มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- ๑.๔ มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้

มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

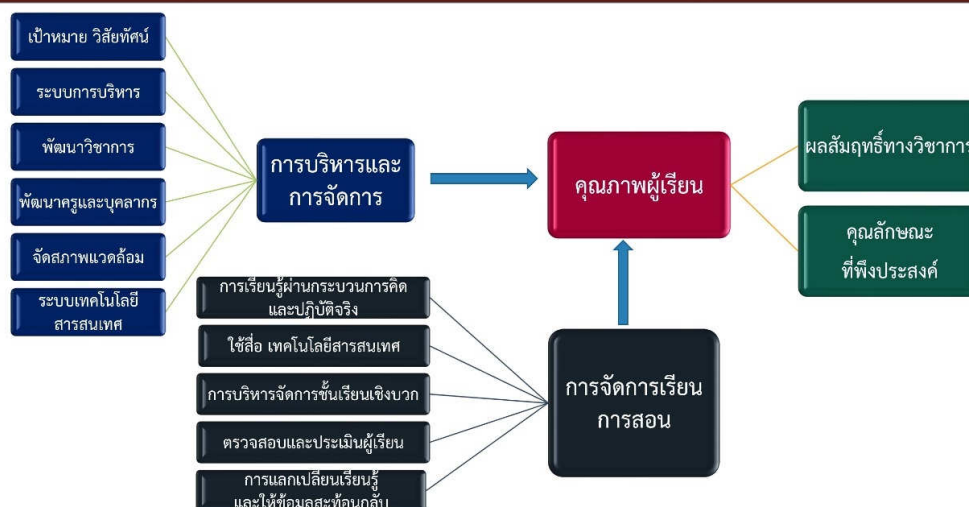
- ๒.๑ มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น
- ๒.๒ จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน
- ๒.๓ ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์
- ๒.๔ จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัย และเพียงพอ
- ๒.๕ ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์สำหรับครู
- ๒.๖ มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย

มาตรฐานที่ ๓ การจัดการประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

- ๓.๑ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ
- ๓.๒ สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข
- ๓.๓ จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย
- ๓.๔ ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริง และนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดการประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- ๑) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
- ๒) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา
- ๓) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
- ๔) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ๕) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- ๖) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- ๑) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
- ๒) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- ๓) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- ๔) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

- ๒.๑ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- ๒.๒ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- ๒.๓ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย
- ๒.๔ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- ๒.๕ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- ๒.๖ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- ๓.๑ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
- ๓.๒ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- ๓.๓ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- ๓.๔ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- ๓.๕ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

การกำหนดระดับคุณภาพ

ระดับคุณภาพของสถานศึกษา ๕ ระดับ

- ระดับกำลังพัฒนา
- ระดับปานกลาง
- ระดับดี
- ระดับดีเลิศ
- ระดับยอดเยี่ยม

ระดับคุณภาพ : กำลังพัฒนา

คุณภาพผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่บรรลุเป้าหมายตามที่สถานศึกษา กำหนด การบริหารและการจัดการยังไม่เป็นระบบหรือไม่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดและลงมือปฏิบัติจริง น้อยมาก การวัดและการประเมินผลผู้เรียนเน้นเฉพาะ แบบทดสอบอย่างเดียว การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาผู้เรียน ไม่ทั่วถึง ไม่มีการนำผลการประเมินไปวางแผนพัฒนาผู้เรียน

ระดับคุณภาพ : ปานกลาง

คุณภาพผู้เรียนส่วนใหญ่บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด มีระบบการบริหารและการจัดการที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยรวม กระบวนการจัดการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดและได้ลงมือปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนเพื่อตรวจสอบความรู้ที่เป็นระบบ มีการนำผลการประเมินไปวางแผนพัฒนาผู้เรียน

ระดับคุณภาพ : ดี

คุณภาพผู้เรียนส่วนใหญ่บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด มีระบบการบริหารและการจัดการที่ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนรอบด้านครบทุกกลุ่มเป้าหมาย สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในสถานศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการส่งเสริมการใช้ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดและลงปฏิบัติในสถานการณ์จริงหรือใกล้เคียงชีวิตจริงในรูปแบบการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย มีเทคนิควิธีการตรวจสอบและประเมินความรู้ของผู้เรียนที่เป็นระบบชัดเจน รวมทั้งมีการนำผลการผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนให้ก้าวหน้ามากขึ้น

ระดับคุณภาพ : ดีเลิศ

คุณภาพผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายสูงกว่าที่สถานศึกษากำหนดไว้และมีแนวโน้มดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีผลงาน ชิ้นงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่เกิดจากความคิดและการลงมือปฏิบัติของผู้เรียน มีระบบการบริหารและการจัดการที่ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนรอบด้านครบทุกกลุ่มเป้าหมายและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นแบบอย่างได้ มีการใช้ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนการบริหาร การจัดการ และการจัดการเรียนการสอน จนทำให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รู้ศักยภาพและเข้าใจตนเองกระบวนกรจัดการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดและปฏิบัติจริงในรูปแบบและสถานการณ์ที่หลากหลาย มีการพัฒนารูปแบบวิธีสอนที่สามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้ มีเทคนิควิธีการตรวจสอบและประเมินความรู้ของผู้เรียนและให้ข้อมูลย้อนกลับจนผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเต็มศักยภาพ

ระดับคุณภาพ : ยอดเยี่ยม

คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพกระบวนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีเลิศ และมีการพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีนวัตกรรมหรือแบบอย่างที่ดี มีความโดดเด่นเฉพาะทางที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง

การประกันคุณภาพภายใน

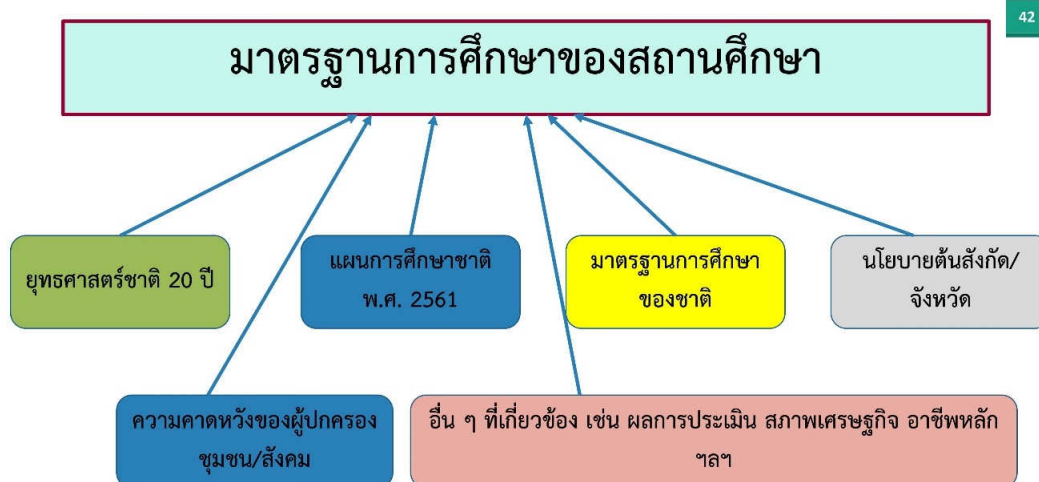
- ใช้มาตรฐานสถานศึกษาเป็นไปตามกรอบที่กระทรวงกำหนด
- ผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบ
- โอกาส/คุณภาพ/ประสิทธิภาพ
- มาตรฐานหลากหลาย/แตกต่างกัน
- เพื่อพัฒนาตามระดับคุณภาพ ไม่มีการตัดสินว่า ผ่าน/ไม่ผ่าน

มาตรฐานสถานศึกษา

- กำหนดตามกรอบมาตรฐานระดับ/ประเภท
- สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
- เน้นคุณภาพผู้เรียน
- เป็นรูปธรรม
- เป้าหมายชัดเจน
- เฉพาะที่จำเป็นไม่มาก
- ปรับเปลี่ยนได้

แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

- เตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาต่าง ๆ
- กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมาย
- ตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย

○ พัฒนาการมีแนวโน้มดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ (ชั้น ม. ๓)	คะแนนเฉลี่ยร้อยละจำแนกตามปีการศึกษา			ค่าเป้าหมาย ความสำเร็จ
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	ผลต่าง	
คณิตศาสตร์	๔๐.๙๔	๕๓.๗๔	๑๒.๘๐	๖๕%
วิทยาศาสตร์	๓๙.๓๐	๔๕.๕๒	๖.๒๒	๕๒%

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (ต่อ)

○ พัฒนาการมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ (ชั้น ป. ๖)	คะแนนเฉลี่ยร้อยละจำแนกตามปีการศึกษา			ค่าเฉลี่ย	ค่าเป้าหมาย ความสำเร็จ
	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑		
คณิตศาสตร์	๔๘.๗๑	๔๓.๐๙	๓๓.๒๔	๔๑.๖๘	๔๒%
วิทยาศาสตร์	๔๖.๖๘	๔๐.๘๑	๓๑.๕๐	๓๙.๖๖	๔๐%
ภาษาอังกฤษ	๔๖.๓๘	๓๘.๗๕	๒๘.๑๔	๓๗.๗๖	๓๘%

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (ต่อ)

○ พัฒนาการมีแนวโน้มคงที่

กลุ่มสาระการเรียนรู้ (ชั้น ป.๖)	คะแนนเฉลี่ยร้อยละจำแนกตามปีการศึกษา			ค่าเฉลี่ย	ค่าเป้าหมาย ความสำเร็จ
	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑		
ภาษาไทย	๓๐.๖๓	๓๒.๕๘	๒๕.๐๖	๒๙.๔๓	๒๙% หรือ ๓๐%
สังคมศึกษา	๓๑.๘๖	๓๖.๘๐	๒๙.๗๐	๓๒.๗๙	๓๓%

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (ปฐมวัย)

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก

1.1 มีพัฒนาด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้

1. เด็กมีน้ำหนักตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัยในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 75
2. เด็กมีส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัยในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 70

1.2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์ได้

1. เด็กร้อยละ 80 ขึ้นไป มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจอยู่ในระดับดี (ตามแบบประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ)

3) เด็กร้อยละ 85 สนใจศิลปะ-ดนตรี มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะ และดนตรีได้ และสร้างผลงานศิลปะ ได้เหมาะสมตามวัย

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (ปฐมวัย)

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก

1.3 มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

- 1) เด็กร้อยละ 85 สามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้
- 2) เด็กร้อยละ 85 มีวินัยในตนเอง เก็บของเล่น ของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง

1.4 มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้มีทักษะการคิดพื้นฐานและแสวงหาความรู้ได้

- 1) เด็กร้อยละ 85 สามารถสนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้
- 2) เด็กร้อยละ 85 สามารถ จับคู่ เปรียบเทียบ จำแนก จัดกลุ่ม และเรียงลำดับเหตุการณ์ได้

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (ปฐมวัย)

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

2.1 มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น

1. สถานศึกษามีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน โดยปรับปรุงทุกปี ให้เกิดความสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นและการเปลี่ยนแปลงของโลก

2.2 จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน

- 2) สถานศึกษามีการจัดครูอย่างพอเพียงกับชั้นเรียน (ตามเกณฑ์มาตรฐาน ศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ)

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (ปฐมวัย)

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

2.3 ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์

- 1) ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุกคนมีทักษะในการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ประสบการณ์สำคัญในการออกแบบและจัดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้อย่างปลอดภัยและเพียงพอ

1. สถานศึกษามีสื่อการเรียนรู้ และมีมุมประสบการณ์ที่หลากหลาย

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (ปฐมวัย)

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

2.5 ให้บริการสื่อเทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์สำหรับครู

- 1) สถานศึกษาอำนวยความสะดวก และให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ วัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์สำหรับครูอย่างเพียงพอ

2.6 มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

- 3) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 3) ประชุมผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาภาคเรียนละ 1 ครั้งเพื่อรับฟังความเห็นจากทุกฝ่ายในการพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็ก

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (ปฐมวัย)

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

3.1 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล
เต็มศักยภาพ

1. ครูทุกคนมีข้อมูลจากการวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคล

3.2 สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข

1) ครูทุกคนสร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้ จากการเล่น
และจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (ปฐมวัย)

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

3.3 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย

2) ครูทุกคนใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับช่วงอายุ ระยะเวลาสนใจ และวิถี
การเรียนรู้ของเด็ก เช่น โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ สำหรับการเรียนรู้กลุ่มย่อย
สื่อของเล่นที่กระตุ้นให้คิดและหาคำตอบ เป็นต้น

3.4 ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริง และนำผลการประเมินพัฒนาการเด็ก
ไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

1. ครูทุกคนประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงด้วยวิธีการและเครื่องมือที่
หลากหลาย

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (พื้นฐาน)

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

1.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ร้อยละ 65 มีผลการประเมินความสามารถในการรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) ตามแนวทางการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ PISA อยู่ในระดับดีขึ้นไป

1.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ร้อยละ 90 มีความสามารถในการอ่านและการเขียนภาษาไทย อยู่ในระดับดีขึ้นไป

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (พื้นฐาน)

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

1.1 นักเรียนร้อยละ ๙๐ มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยอยู่ในระดับดีขึ้นไป

1.2 นักเรียนร้อยละ 70 มีความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดีขึ้นไป

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (พื้นฐาน)

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

3.1 นักเรียนทุกคนมีผลงาน (ชิ้นงาน สิ่งประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์)ได้อย่างน้อยคนละ 1 ชิ้นต่อภาคเรียน

4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

4.1 นักเรียนทุกคนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการสืบค้นข้อมูล และ นำเสนอผลงานของตนเองได้

4.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สามารถสร้างและตัดต่อภาพยนตร์สั้นได้

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (พื้นฐาน)

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

5.1 นักเรียนร้อยละ 80 มีผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับ 3 ขึ้นไป

5.10 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบระดับชาติ(O-NET) โดยรวมเพิ่มขึ้น

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (พื้นฐาน)

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดี "มีวินัย ใจอาสา ใฝ่เรียนรู้"

1.1 นักเรียนร้อยละ 80 มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดี "ลูกเขี้ยวเหลือง ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม" ในระดับดี

1.2 นักเรียนร้อยละ 80 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ในระดับดีขึ้นไป

2) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

2.1 นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมวันวีรไทย วันสารทเดือนสิบ และ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (พื้นฐาน)

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

4) มีสุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคม

4.1 นักเรียนร้อยละ 90 มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย

4.2 นักเรียนร้อยละ 90 มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ อยู่ในระดับดีขึ้นไป

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (พื้นฐาน)

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

2.1 มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

1. เป้าหมายของโรงเรียนคือ พัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ เป็นที่ยอมรับของชุมชน

2. วิสัยทัศน์ “ภายในปี 2565 โรงเรียนคุณภาพพริศ พัฒนาคุณภาพเป็น มาตรฐานสากล รำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย”

2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

1. มีระบบนิเทศภายใน ครูทุกคนได้รับการนิเทศอย่างน้อย 1 ครั้ง/ภาคเรียน

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (พื้นฐาน)

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร สถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย

1. โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่หลากหลายและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และจุดเน้นของโรงเรียน

2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

1. โรงเรียนสนับสนุนค่าใช้จ่ายที่นอกเหนือจากงบประมาณคุ้มครองครูให้ครูทุกคน มีแผนการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ (ID – plan) อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (พื้นฐาน)

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

1. ครูทุกคนมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด การปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

1. ครูทุกคนใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวอย่างการกำหนดค่าเป้าหมาย (พื้นฐาน)

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

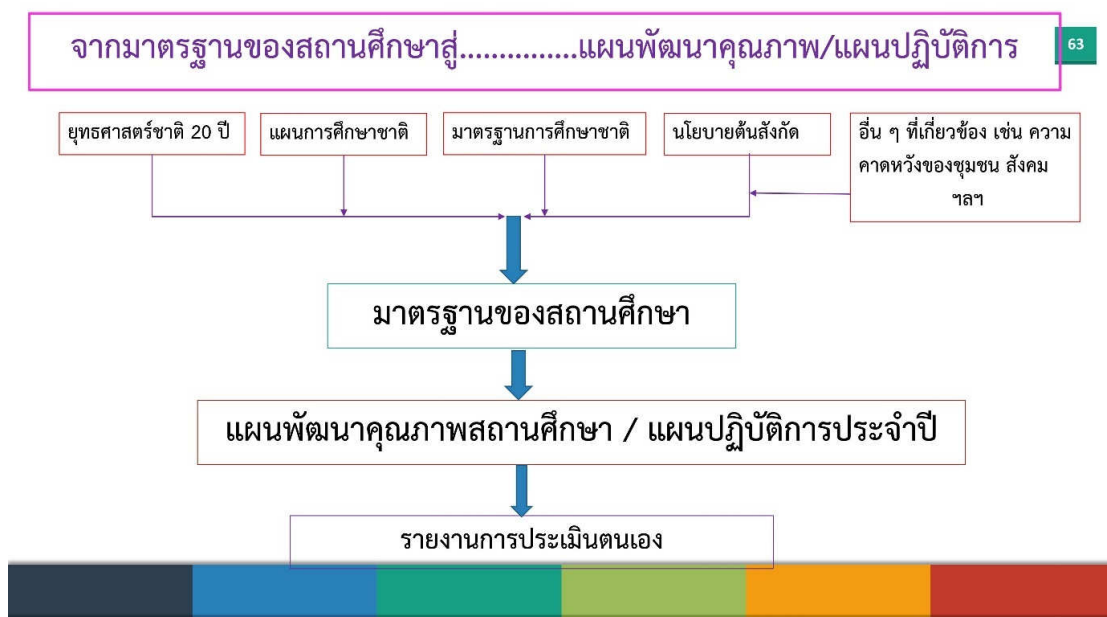
1. ครูทุกคนรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

1. ครูร้อยละ 80 มีวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงอย่างหลากหลาย

3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

1. ครูทุกคนได้รับการนิเทศภายใน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง การเขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)

เวลา 3 ชั่วโมง

---

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมสามารถเขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ได้

2. เนื้อหาสาระ

แนวทางการเขียนรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา

3. กิจกรรมการเรียนรู้

3.1 วิทยากรบรรยายโดยใช้โปรแกรม Power Point นำเสนอแนวทางการเขียนรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา

3.2 ให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม และฝึกปฏิบัติเขียนรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา

4. สื่อการเรียนรู้

4.1 เอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 แนวทางการเขียนรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา

4.2 Power Point หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 แนวทางการเขียนรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา

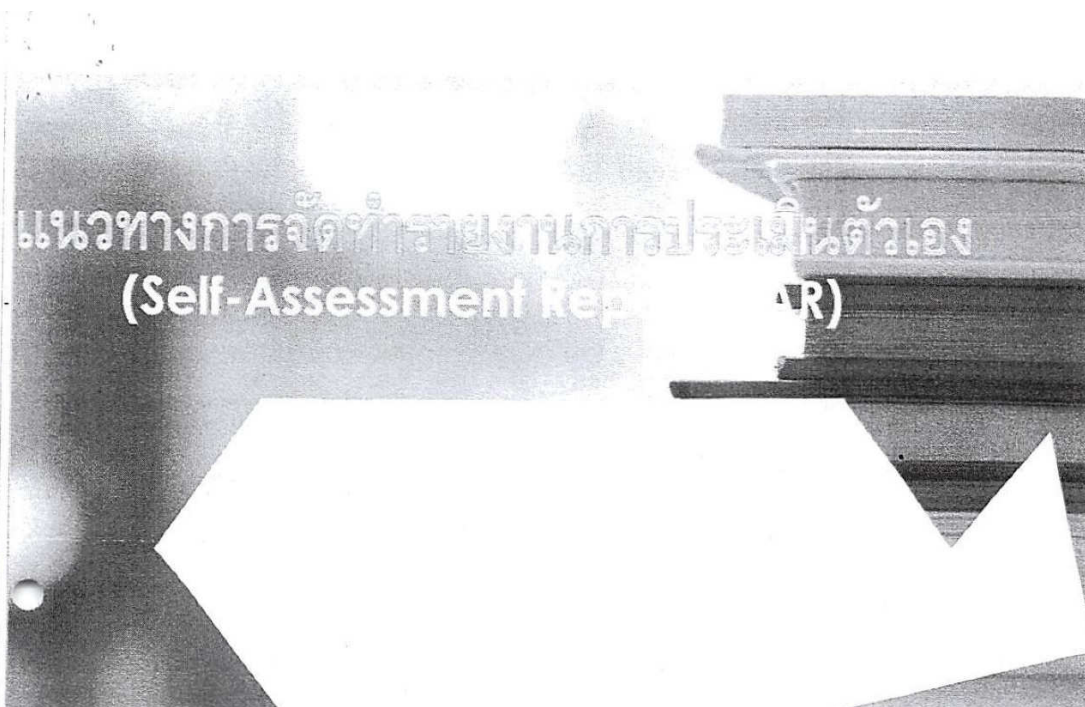
5. การวัดและประเมินผล

ทดสอบความรู้ความเข้าใจ โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจหลังฝึกอบรมครบตามหลักสูตร

เอกสารประกอบการบรรยาย
หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หน่วยที่ 3 การเขียนรายงานผลการประเมินตนเองของ
สถานศึกษา (SAR)

ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน

รายงานการประเมินตนเองกับรายงานประจำปีเป็นคนละฉบับ

รายงานการประเมินตนเองกับรายงานที่ส่งเพื่อขอประเมินคุณภาพภายนอกเป็นรายงานคนละฉบับ

รายงานรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา เป็นรายงานผลตามมาตรฐานการศึกษาของการประเมินคุณภาพภายนอก

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา คือ มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา

รายงานรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นเอกสารของสถานศึกษาที่รับผิดชอบโดยครูวิชาการและผู้บริหารเท่านั้น

รายงานรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา เมื่อจัดทำเสร็จแล้วให้เสนอหน่วยงานต้นสังกัดแล้วเก็บไว้

ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน(ต่อ)

สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยไม่ต้องใช้ผลการประเมินคุณภาพภายใน รายงานรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นรายงานเฉพาะผลงานโครงการ/กิจกรรมในแผนปฏิบัติการประจำปี

รายงานรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษากับแผนปฏิบัติการประจำปีไม่เกี่ยวข้องกัน

รายงานรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาไม่เกี่ยวข้องกับครู เป็นงานของผู้บริหารสถานศึกษา

รายงานรายงานการประเมินตนเองไม่ต้องทำทุกปีการศึกษา ทำเฉพาะในปีที่จะขอรับการประเมินคุณภาพภายนอก

ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับรายงานฯ

รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นรายงานฉบับเดียวกับรายงานที่ส่งเพื่อขอรับการประเมินคุณภาพภายนอก

รายงานการประเมินตนเองเป็นเอกสารที่รวบรวมข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี

รายงานการประเมินตนเองเป็นการรายงานผลตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ต้นสังกัด และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นเอกสารสำคัญทุกคนในสถานศึกษาต้องร่วมกันจัดทำ

รายงานการประเมินตนเองเป็นการเสนอผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับรายงานการประเมินตนเอง

รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ต้องเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

การประเมินคุณภาพภายในเป็นการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพภายใน และคุณภาพภายนอกไปประกอบการ
จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินตนเองเป็นการให้ข้อมูลที่ช่วยให้มีการปรับปรุง และหรือมีการพัฒนาการ
ทำงานให้ดีขึ้น ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

การประเมินคุณภาพภายในเป็นกิจกรรมที่ต้องนำผลไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา
สถานศึกษา

แนวคิดการเขียนรายงาน

เป็นเอกสารที่สถานศึกษาร่วมกันจัดทำขึ้นเป็นประจำทุกปี

รายงานวิธีดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา
มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ใช้เป็นกรอบในการพัฒนาสถานศึกษา

นำเสนอข้อมูลภาพรวมของสถานศึกษาในปีการศึกษาศึกษาที่
รายงานซึ่งจะเป็นสารสนเทศในปีการศึกษานั้นๆ

วัตถุประสงค์ของการเขียนรายงาน

เพื่อสรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาในรอบ 1 ปี

ข้อเสนอแนะของผู้ประเมินภายนอก

ผู้ประเมินภายใน ผู้ติดตามตรวจสอบฯ และข้อกำหนดในแผนปฏิบัติการประจำปี
ของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลมา ระบุทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการเขียนรายงาน (ต่อ)

เพื่อรายงานผลให้ต้นสังกัดและสาธารณชนได้ทราบถึงผล

การดำเนินงานของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา

เพื่อเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการรับการประเมิน

คุณภาพภายนอก

ขั้นตอนการจัดทำ

1. แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา
2. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ แผลผล
3. เขียนรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา
4. นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ
5. รายงานและเปิดเผยต่อผู้เกี่ยวข้อง

การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (self assessment report: SAR)

มุ่งเน้นตอบคำถามดังนี้

- ๑) คุณภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับคุณภาพใด มีคุณภาพอย่างไร
- ๒) สถานศึกษารู้ได้อย่างไรว่าตนเองมีคุณภาพในระดับนั้น มีข้อมูล หลักฐาน เอกสารเชิงประจักษ์อะไรบ้างที่จะสนับสนุน
- ๓) สถานศึกษามีจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้นกว่าเดิมอย่างไร

การเขียนรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา

แนวทางการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR)

การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ของสถานศึกษามีสาระองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

๑. บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

๒. ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา

๓. ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

๔. ข้อเสนอแนะและการพัฒนา และวางแผนจัดการการปรับปรุงพัฒนา

๕. ภาคผนวก

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โรงเรียนเทศบาล๑ (คลองแห่อัจฉริยะ) ตั้งอยู่เลขที่ ๘0 หมู่ที่ 7 ตำบลคลองแห อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลา สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองคลองแห อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลา เปิดสอน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนจำนวน 825 คน มีผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการ 1 คน ข้าราชการครู จำนวน 26 คน ครูอัตราจ้าง จำนวน 40 คน ลูกจ้าง 10 คน ได้ดำเนินงานด้านการสร้างความเข้มแข็งตามระบบประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยได้ดำเนินงานตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

ผลการดำเนินงาน

๑. มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล๑ (คลองแห่อัจฉริยะ) ผลการดำเนินงาน การจัดการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๑ มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในระดับปฐมวัย อยู่ในระดับ ดี ทั้ง ๓ มาตรฐาน ระดับขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับ ดี ทั้ง ๓ มาตรฐาน ซึ่งมาตรฐานสถานศึกษาสอดคล้องตามมาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๖๑ ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

คุณภาพของเด็ก

เด็กมีพัฒนาการในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษา มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน เคลื่อนไหวร่างกายคล่องแคล่ว ทรงตัวได้ดี ใช้มือและตาประสานสัมพันธ์ได้ดี ดูแลรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตนและปฏิบัติจนเป็นนิสัย ปฏิบัติตนตามข้อตกลงเกี่ยวกับความปลอดภัย หลีกเลี่ยงสถานะที่เสี่ยงต่อโรค สิ่งเสพติด และระงับภัยจากบุคคล สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย เด็กร่าเริงแจ่มใส แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสม รู้จักยับยั้งชั่งใจ อดทนในการรอคอย ยอมรับและพอใจในความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น มีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดี มีความมั่นใจ กล้าพูด กล้าแสดงออก รู้จักการช่วยเหลือ และแบ่งปัน รู้จักการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น รู้หน้าที่รับผิดชอบ รู้จักอดทน อดกลั้น มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักชื่นชมและมีความสุขกับศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

คุณภาพของเด็ก (ต่อ)

ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน มีวินัยในตนเอง รู้จักการรับผิดชอบ และพลเมือง มีส่วนร่วมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในเขตออกข้างเรียน มีกระบวนการวางแผนการทำงาน ยอมรับหรือเคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราโดยปราศจากการให้รางวัลแรง เด็กสนุกสนานได้ดอเบและสำเร็จที่ผู้อื่นเข้าใจได้ ซึ่งคำถามในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือ

สงสัย และพยายามค้นหาคำตอบ อ่านนิทานและเล่าเรื่องที่ตนเองอ่านได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การคิดแก้ปัญหาและสามารถตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ ได้สร้างสรรค์ผลงานตามความคิดและจินตนาการ และใช้สื่อเทคโนโลยี เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ได้

คุณภาพผู้เรียน

ผู้เรียนมีคุณธรรม มีความสภภาพ มีพัฒนาการด้านร่างกายตามวัย ดำรงตนบนหลักความพอเพียง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สืบสานงานพระราชดำริ มีความรู้ ความสามารถ มีสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนด มีความรู้ ความสามารถด้านการสื่อสาร การแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ การคิดค้นนวัตกรรม มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีผลคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับคุณภาพดี

กระบวนการบริหารและการจัดการ

กระบวนการบริหารและการจัดการการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล๑ (คลองแหอรัญยะ) ยึดหลัก PBCA หลักธรรมาภิบาล และหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายมาใช้ในการปฏิบัติงาน การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง วางระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียนและยังได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของสถานศึกษา ให้ออกาสผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการวัดและปฏิบัติจริง มีการจัดการเรียนรู้เชิงบวก ครูรักเด็ก เด็กรักครู และครูสอนให้เด็กมีน้ำใจกับเพื่อนไม่แข่งขันกัน ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตลอดจน ตรวจสอบและประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุงแก้ไข หาแนวทางพัฒนาผู้เรียน โดยใช้กระบวนการ PLC

หลักฐานสนับสนุน

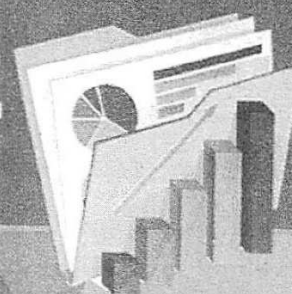
1. เด็กมีพัฒนาการทางทั้งสี่ด้านเป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด
2. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา เป็นไปตามเป้าหมาย ที่โรงเรียนกำหนด
3. โรงเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 มีค่าพัฒนาเพิ่มสูงขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จากปีการศึกษา 2560 ค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น คิดเป็น +5.65
4. โรงเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

หลักฐานสนับสนุน

5. ผู้เรียนได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนของเทศบาลเมืองคลองแห เข้าร่วมการแข่งขันทักษะวิชาการ นักเรียนสังกัดโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีการศึกษา 2561 ระดับภาคใต้ จำนวน 35 กิจกรรม ได้รับรางวัล 19 เหรียญทอง 10 เหรียญเงิน และ 3 เหรียญทองแดง และเป็นตัวแทนภาคใต้ เข้าร่วมแข่งขันระดับประเทศ 8 กิจกรรม
6. ผู้เรียนเข้าร่วมการแข่งขันทักษะวิชาการนักเรียนสังกัดโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีการศึกษา 2561 ระดับประเทศ จำนวน 8 กิจกรรม ได้รับรางวัล 2 เหรียญทอง 2 เหรียญเงิน 1 เหรียญทองแดง และ 1 รางวัลชมเชย
7. ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดี อยู่ในระดับคุณภาพดีขึ้นไป เป็นไปตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด
8. ครูพัฒนาตนเองเป็นที่ประจักษ์ ได้รับรางวัล “ครูดีเด่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย” ประจำปี 2561 จำนวน 1 คน
9. โรงเรียนได้รับการสนับสนุนช่วยเหลืออุปกรณ์การเรียนต่างๆ และทุนการศึกษาจากหน่วยงานของ

แผนพัฒนาเพื่อให้ได้มาตรฐานที่สูงขึ้น

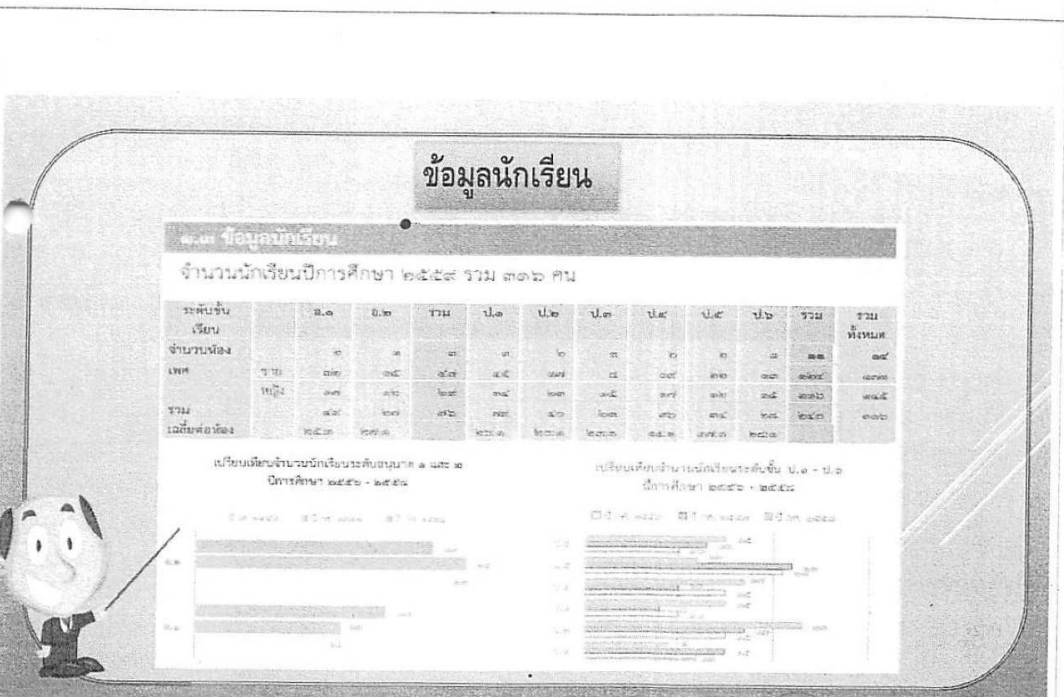
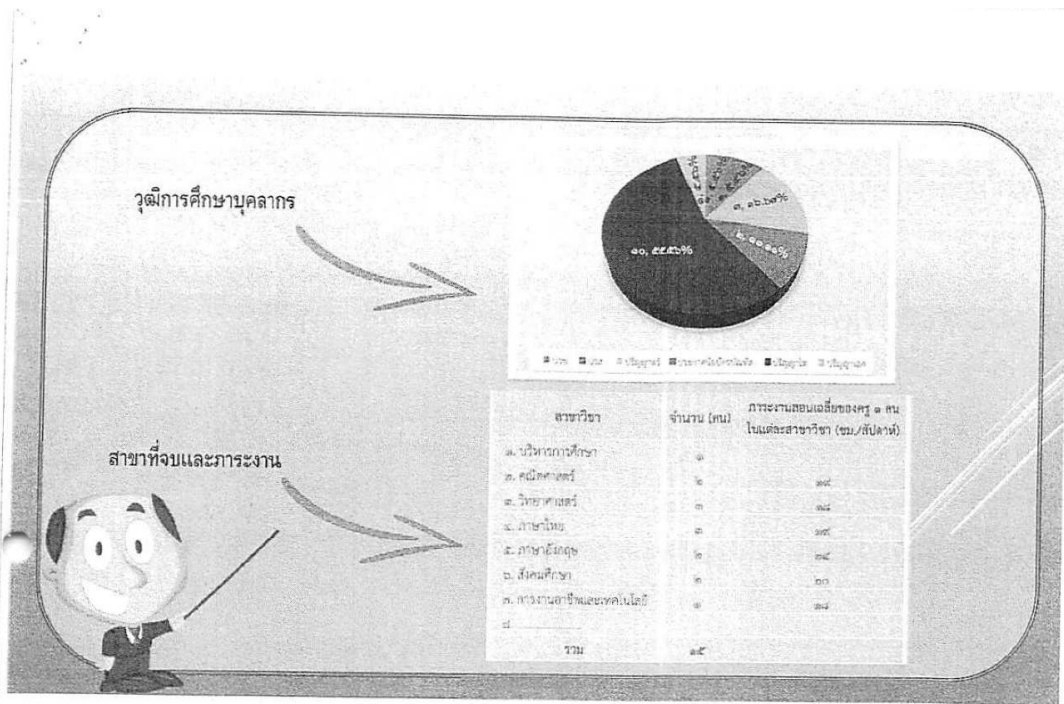
- 3.1 จัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เห็นอาชีพที่หลากหลายเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนชีวิตของตนเอง
- 3.2 จัดกิจกรรมแข่งขันทักษะด้านวิชาการและอาชีพ
- 3.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกซึ่งภาวะการเป็นผู้นำให้มากขึ้น
- 3.4 ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนด้านต่างๆเพิ่มมากขึ้น
- 3.5 มีโครงการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยี
- 3.6 จัดจ้างครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ขาดแคลน
- 3.7 สนับสนุนการผลิตสื่อ นวัตกรรมทางการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ
- 3.8 กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน
- 3.9 จัดการเรียนการสอนแบบโครงการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา

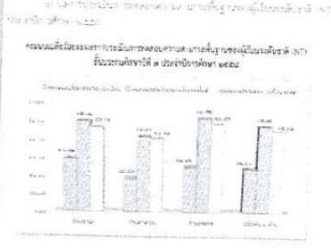

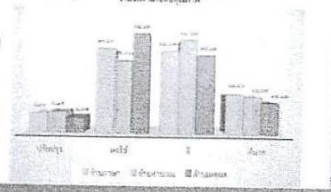

ข้อมูลการประเมินผลต่างๆ

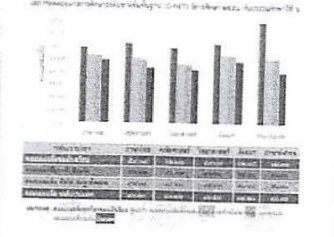
ผลสัมฤทธิ์ของโครงการตามตัวชี้วัดด้านคุณภาพ (ตามตัวชี้วัดที่ 1-3) ปีงบประมาณ 2562

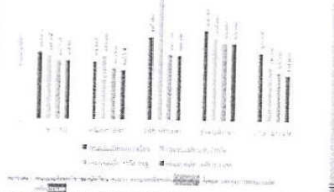
ผลสัมฤทธิ์ของโครงการตามตัวชี้วัดด้านกระบวนการ (ตามตัวชี้วัดที่ 4-5) ปีงบประมาณ 2562

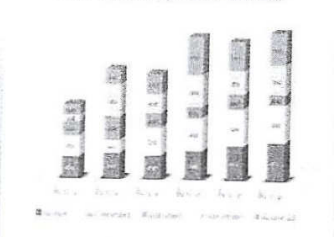
ผลสัมฤทธิ์ของโครงการตามตัวชี้วัดด้านความรู้ (ตามตัวชี้วัดที่ 6-7) ปีงบประมาณ 2562

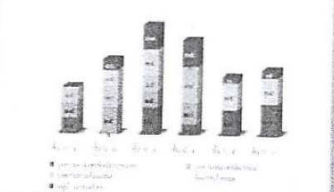
ผลสัมฤทธิ์ของโครงการตามตัวชี้วัดด้านพฤติกรรม (ตามตัวชี้วัดที่ 8-9) ปีงบประมาณ 2562

เป้าหมายด้านสุขภาพของประชาชน (ตามตัวชี้วัดที่ 10) ปีงบประมาณ 2562

เป้าหมายด้านสุขภาพของประชาชน (ตามตัวชี้วัดที่ 11) ปีงบประมาณ 2562

ผลการประเมินตนเองของหน่วยงาน

ผลการประเมินตนเองของหน่วยงานตามตัวชี้วัดด้านกระบวนการ (ตามตัวชี้วัดที่ 4-5) ปีงบประมาณ 2562

มาตรฐานที่ .....

ระดับคุณภาพ.....

กระบวนการพัฒนา.....

ผลการดำเนินงาน.....

ข้อมูล หลักฐาน เอกสารเชิงประจักษ์ที่สนับสนุนผลการประเมินตนเอง.....

จุดเด่น.....(เขียนสรุปผลการดำเนินงานที่สะท้อนคุณภาพ).....

จุดที่ควรพัฒนา.....(เขียนข้อเสนอแนะที่สะท้อนคุณภาพในประเด็นสำคัญ).....

นวัตกรรม/แบบอย่างที่ดี

ดี.....

ข้อเสนอแนะ.....(เขียนข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ

คุณภาพของเด็ก

ระดับคุณภาพ ดี
กระบวนการพัฒนา

1. โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ พัฒนาการเรียนรู้ เน้นการฝึกกล้ามเนื้อนิ้วมือ เช่น การปั้นตัวอักษรจากดินน้ำมัน การฝึกหยิบบัตรคำตัวอักษรและสระ การทำภาพเอิกกะ การเล่านิทาน ฝึกให้เด็กออกมาเล่าเรื่องที่ยากเล่าให้เพื่อนฟัง ฝึกการเขียนตัวอักษรในอากาศ กิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกาย คือ มีการเปิดเพลงให้เด็กฝึกร้องตาม ประกอบท่าทาง กิจกรรมกลางแจ้ง และ จัดกิจกรรมออกกำลังกายกลางแจ้งเข้าหลังเข้าแถวเคารพธงชาติทุกวัน สามารถเคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว อีกทั้งยังมีการจัดอาหารเสริมนมให้แก่เด็กทุกคน โดยมีแบบบันทึกสุขภาพโภชนาการเด็กและบันทึกการดื่มนมเป็นตัวควบคุม และโครงการอาหารกลางวันให้ เด็กประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิด ดื่มน้ำสะอาด ฝึกให้เด็กล้างมือก่อนรับประทานอาหาร และหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม แปรงฟันทุกวันหลังรับประทานอาหารกลางวัน และให้ได้นอนพักผ่อน มีเครื่องเล่นที่ได้มาตรฐานเหมาะกับเด็กระดับปฐมวัย ส่งผลให้ เด็กร้อยละ 85.00 มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานกรมอนามัยและ เด็กร้อยละ 85.00 มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ดี

คุณภาพของเด็ก

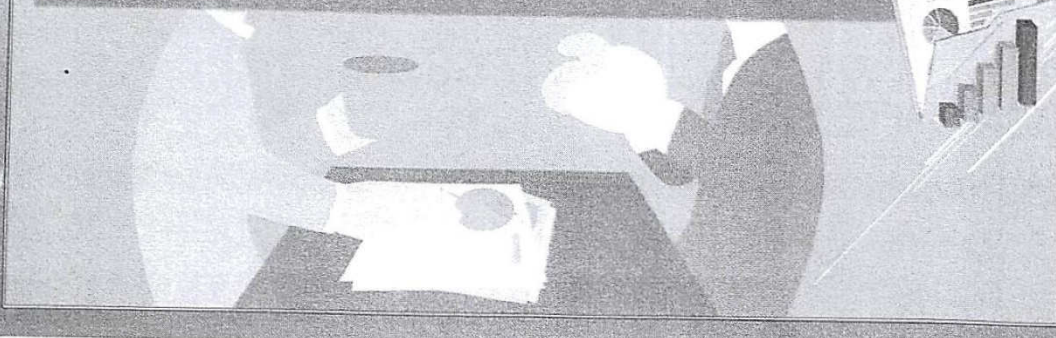
2. โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ร่วมแสดงความสามารถต่างๆผ่านโครงการวันสำคัญต่างๆและครูได้จัดโครงการส่งเสริมคุณธรรมคือกิจกรรมแรกพบน้องใหม่ และปฏิบัติตนตามหลัก ศาสนา โดยห้องดูอาฮ์ ตอนเช้าแล้วตอนเช้าและก่อนนอนทุกวัน อบรมทบทวนเสาธง มีโครงการคุณธรรม เรื่อง ร้องทำเข้าแถว ส่งผลให้ เด็กร้อยละ 85.00 มีระเบียบวินัย มีพัฒนาการทางอารมณ์เหมาะสม กับวัย

3. ครูปลูกฝังการออมเงินโดยการจัดกิจกรรมออมวันละนิด จิตแจ่มใส ก่อให้เกิดนิสัยรู้จักการประหยัดรู้จักใช้อย่างมีคุณค่า คุณครูให้นักเรียนล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหารและจัดเก็บ ภาชนะด้วยตนเอง จัดเก็บที่นอน ของตัวเองได้เพื่อเป็นการฝึกช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน นอกจากนี้ มีการฝึกเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมโดยการเข้าร่วมเลือกตั้งสภานักเรียนตาม กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน กิจกรรมวันสำคัญ ครูปลูกฝังความเป็นไทย ยืนตรงและร่วม ร้องเพลงชาติตลอดจนแต่งกายชุดท้องถิ่นทุกวันศุกร์ ส่งผลให้เด็กร้อยละ 90.00 มีพัฒนาการด้าน สังคม ช่วยเหลือตนเอง และเด็กร้อยละ 90.00 เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

คุณภาพของเด็ก

4. นักเรียนมีความสนใจเรียนรู้สิ่งรอบตัว สามารถสื่อสารทางภาษาเหมาะสมกับวัย โดยทุกเข้า นักเรียนมีกิจกรรมเรื่องที่ยากเล่าให้เพื่อนฟัง และเข้าร่วมกิจกรรมวันภาษาไทย และมีการฝึก พัฒนาการ ทั้ง 4 ด้าน โดยมีการบูรณาการการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี พัฒนาการ เรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย

ข้อมูล หลักฐาน เอกสารเชิงประจักษ์ ที่สนับสนุนผลการประเมินตนเอง

- รายงานผลการดำเนินงานโครงการ
- ผลการประเมินคุณภาพในของสถานศึกษา
- ข้อมูลบันทึกผู้สอน/การสังเกต/การวัดผล
- ผลการทดสอบสมรรถภาพร่างกาย
- แบบตรวจสุขภาพอนามัย
- แบบบันทึกการประเมิน
- อุปกรณ์ไม่พร้อม
- สมุดรายงานประจำตัวเด็กบันทึกพัฒนาการด้านร่างกาย (ฉบับ.)
- สมุดการไว้ห้องพยาบาล ข้อมูลจากผู้ปกครอง
- หลักฐานสถานศึกษาระดับปฐมวัย
- แผนการจัดประสบการณ์ และบันทึกหลังการจัดประสบการณ์
- สื่อการสอนเกี่ยวกับสุขภาพ
- ข้อตกลงของห้องเรียน
- แฟ้มสะสมผลงานเด็ก หมาย จ้างงานของวัน
- ภาพถ่ายกิจกรรมต่างๆ เช่น การล้างมือ/การประเมิน
- บันทึกงานนำเสนอ/คุณค่าต่อรายชื่อห้อง
- แบบบันทึกการประเมิน
- หมายการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง
- บัตรสุขภาพ

- โครงการป้องกันส่งเสริมสุขภาพ
- ภาพกิจกรรมทุกโครงการ
- บัตรสำรวจสุขภาพผู้ปกครอง
- บันทึกการฝึก
- หนังสือนิทานเกี่ยวกับพัฒนาการ/แผนปฏิบัติการ
- หลักฐานของสถานศึกษาระดับปฐมวัย
- แผนการจัดประสบการณ์ และบันทึกหลังการจัดประสบการณ์
- สื่อการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ สื่อฉบับที่ ศิลปะและกีฬา
- สมุดบันทึกความดี แฟ้มสะสมผลงานเด็ก
- ภาพถ่ายกิจกรรมกีฬาสี กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ
- แผนการจัดประสบการณ์ และบันทึกหลังการจัดประสบการณ์
- แบบบันทึกการประเมิน
- บันทึกความดี
- แฟ้มสะสมผลงานเด็ก
- โครงการคุณธรรม
- ข้อตกลงของห้องเรียน
- สื่อที่นำเสนอเสริมคุณธรรม/มารยาท
- แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก

จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และแผนการพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้น

จุดเด่น

เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย มีสุขภาพร่างกายและจิตใจดี หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง รู้จักดูแลตนเองให้มีความปลอดภัย และทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข สถานศึกษาส่งเสริมพัฒนาให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามช่วงวัย พัฒนาตามจุดเน้น จุดเด่นให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี และส่งเสริมให้เด็กเป็นเด็กดีด้วยกิจกรรมโครงการคุณธรรม เรื่อง การรับประทานอาหาร การวางรองเท้า การเข้าแถว จนเป็นเอกลักษณ์ของระดับชั้นอนุบาล

จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และแผนการพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้น

จุดที่ควรพัฒนา

เด็กส่วนหนึ่งควรได้รับการส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่าน สนใจหรือชอบอ่านหนังสือ และเสริมทักษะในการเปิดอ่านอย่างถูกต้องเหมาะสม โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จัดมุมหนังสือให้มี ความน่าสนใจ หรือครูเป็นผู้นำเสนอหนังสือใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ มีทักษะในการสื่อสารใหม่ๆ อย่าง ถูกต้อง มีทักษะในการสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้โดยการสอบถาม หรือเล่าให้เพื่อนฟังในสิ่งที่ตนวาดพร้อม สนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่เล่าได้

เด็กควรได้รับการพัฒนาให้มีทักษะพื้นฐานฝึกให้รู้จักการรอเกี่ยวกับการรอคอย เพราะเด็ก มาจากที่บ้านโดยเขาเป็นคนสำคัญที่สุด แต่เมื่อมาอยู่โรงเรียนจึงทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันดังนั้นเด็ก ต้องรู้จักรอคอย และการช่วยเหลือแบ่งปัน เห็นอกเห็นใจผู้อื่น และรู้จักรักและสามัคคี

แผนการพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้น

โครงการส่งเสริมศักยภาพความพร้อมนักเรียนชั้นอนุบาล

กระบวนการบริหารและการจัดการ

ระดับคุณภาพ ดี

กระบวนการพัฒนา

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู เครือข่ายผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสามารถในการบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรักษามาตรฐาน โดยสถานศึกษามีแผนการดำเนินงานประจำปีตามมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนา โดยใช้ข้อเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพภายนอก และผล การประเมินคุณภาพภายในมาพัฒนา ซึ่งสถานศึกษามีข้อตกลง ร่วมกันกับหน่วยงานต้นสังกัดเป็น สายลักษณะอักษร ในการร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษามีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบครบวงจรคุณภาพ (PDCA) บรรลุเป้าหมายตามแผนการ ดำเนินงาน

2. โรงเรียนจัดครูที่จบการศึกษาวิชาเอกปฐมวัยโดยตรงในการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาล 3 และจัดครูที่มีประสบการณ์ในการสอนปฐมวัยมากกว่า 14 ปี และรักในการสอนชั้นเด็กเล็ก และมีการเข้ารับการอบรมในเรื่อง การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้บุคลากรมีความชำนาญในการจัดประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและจะมีครูสอนแทนเมื่อครู ปฐมวัย

กระบวนการบริหารและการจัดการ

3. โรงเรียนได้นำแนวคิดการจัดทำสนามเด็กเล่นที่มีของเล่นเหมาะกับระดับปฐมวัย และหมั่นดูแลเรื่องความปลอดภัย มีการปรับภูมิทัศน์ ส่งผลให้โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับเด็ก

4. มีการสร้างกลุ่มไลน์ผู้ปกครองอนุบาลเพื่อสื่อสารกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนจัดและแลกเปลี่ยนเรียนระหว่างครูผู้ปกครอง เป็นการพัฒนาส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อม และเต็มเต็มในส่วนที่เด็กยังไม่พร้อมให้ดีขึ้น

5. โรงเรียนสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อนวัตกรรมที่เหมาะสมในระดับปฐมวัย และได้จัดทำมุมเสริมประสบการณ์สำหรับนักเรียนปฐมวัย ในห้องเรียนจะมีการสอนโดยใช้สื่อ ที่วีพร้อมใช้อินเตอร์เน็ต ทำให้ครูได้รับได้รับความสะดวกในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและมีสื่อการเรียนรู้ในการจัด ประสบการณ์อย่างมีคุณภาพ

6. โรงเรียนได้ร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปีงบประมาณ และมีการประชุมผู้ปกครองเพื่อตกลงร่วมกันในการพัฒนาเด็กให้เป็นไปตามวัยที่เหมาะสม

ข้อมูล หลักฐาน เอกสารเชิงประจักษ์ ที่สนับสนุนผลการประเมินตนเอง

- ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- สรุป/รายงานผลการดำเนินงานโครงการกิจกรรม
- หลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย
- แผนการจัดประสบการณ์ และบันทึกหลังการจัดประสบการณ์
- แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก
- แฟ้มสะสมผลงานเด็ก
- แบบบันทึกการใช้หลังเรียนผู้
- สื่อการสอนที่เน้นกระบวนการคิด เกมการศึกษา
- สื่อนิทาน/สื่อพัฒนาการอ่าน/สื่อศิลปะ
- คำสัมภาษณ์นางงาม
- บันทึกการประชุม
- แผนพัฒนาฯ แผนปฏิบัติการ
- บันทึกการสังเกตภายใน
- รายงานการประชุมคณะครู รายงานประจำปี
- บันทึกการประชุมคณะกรรมการและผู้บริหารของ
- รายงานวิจัยในชั้นเรียน : ภาพถ่าย , เทียบตัวบัตร

จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และแผนการพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้น

จุดเด่น

ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์กว้างไกล ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนในระดับอนุบาลซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการจัดการศึกษาในระดับสูงต่อไป โดยจัดอาคารสถานที่ บุคลากรครู งบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่เอื้อเหมาะสม และสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างเต็มที่

จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และแผนการพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้น

จุดที่ควรพัฒนา

ควรมีห้องห้องพยาบาลที่สามารถแยกเด็กป่วยเป็นสัดส่วน และนำอยู่ ควรร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษาจัดทำงบประมาณเพื่อสร้างสนามเด็กเล่นที่มีอุปกรณ์เครื่องเล่นที่เหมาะสม กับวัย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน

แผนการพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้น

- โครงการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัยสู่มาตรฐานการศึกษา
- โครงการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพประจำปี
- โครงการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา
- โครงการสัมพันธ์ชุมชน

การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

ระดับคุณภาพ ดี

กระบวนการพัฒนา

1. ทางโรงเรียนได้ให้ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และ มีการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับวัย เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้เข้าใจง่าย โครงการที่ตอบสนองในด้าน ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กที่ดีที่สุดคือ กิจกรรมร้องทำเข้าแถว เพื่อฝึกการมีระเบียบวินัยให้กับเด็กและ โรงเรียนยังได้สนับสนุนงบประมาณด้านการผลิตสื่อให้กับครูอีกด้วย ส่งผลให้ด้าน จัดประสบการณ์ที่ ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ อยู่ในระดับดี
2. ครูได้มีการพานักเรียนเรียนรู้โลกภายนอกเพื่อให้นักได้รับประสบการณ์ตรง โดยมีโครงการทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้สู่โลกกว้าง มีการจัดกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติทุกปี ส่งผลสร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง และปฏิบัติอย่างมีความสุข อยู่ในระดับดี
3. ครูจัดห้องเรียนให้สะอาด อบอุ่น ปกคลุมด้วย มีสื่อ ป้ายนิเทศและมีมุมต่างๆในห้องเรียน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก มีทีวีพร้อมใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับความรู้ในอีกทางหนึ่ง ส่งผลให้

การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

4. ครูได้ประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง โดยวิธีการสังเกตและสัมภาษณ์ ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน นอกจากนี้ยังนำผลการประเมินมาแก้ไขเด็กเป็นรายบุคคล ส่งผลให้เด็กประเมิน พัฒนาการ เด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์ และพัฒนาอยู่ในระดับดี

ข้อมูล หลักฐาน เอกสารเชิงประจักษ์ ที่สนับสนุนผลการประเมินตนเอง

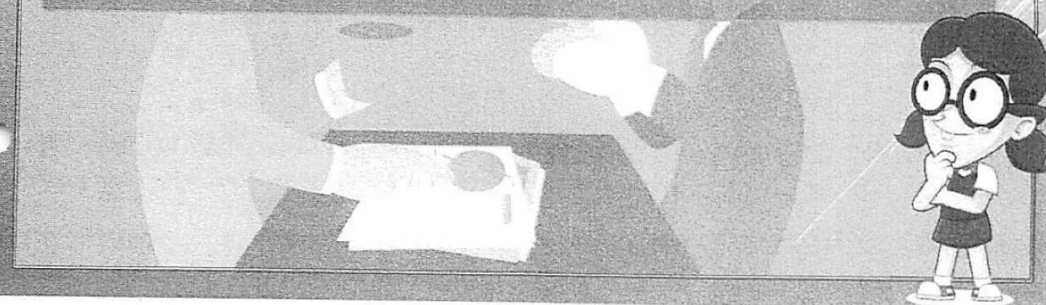
- แผนการจัดประสบการณ์และบันทึกผลการจัดประสบการณ์
- แบบวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- โครงงานคุณธรรม
- แบบบันทึกการใช้แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน
- โครงการ/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา
- ผลการประเมินคุณลักษณะในเชิงสถานศึกษา
- สรุป/รายงานผลตามตัวชี้วัดโครงการ/กิจกรรม
- ผลทดสอบสมรรถนะระดับปฐมวัย
- แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก
- แฟ้มสะสมผลงานเด็ก
- สื่อนิทาน/สื่อพัฒนาการอ่าน
- รายงานวิจัยในชั้นเรียน
- ภาพถ่ายทางจิตประวัติการเคลื่อนไหวของเด็ก
- สมมติฐานที่พัฒนาการเด็ก
- บันทึกการใช้ห้องสมุด
- ภาพถ่าย , เทียบบัตร

จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และแผนการพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้น

จุดเด่น

ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติ และให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม และสติปัญญาสมวัย และครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้าง ประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจา และใจ

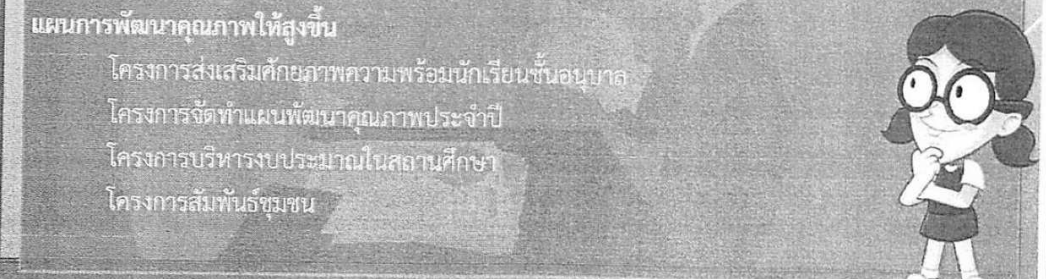
จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และแผนการพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้น

จุดที่ควรพัฒนา

สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมแบบบูรณาการที่เด็กได้เล่น และลงมือกระทำเพื่อพัฒนาความคิดรวบยอด และทักษะเกี่ยวกับคำนวณ การทดลอง การสำรวจ การสังเกต เป็นรายกลุ่มเล็กและ ใหญ่ อย่างหลากหลาย นำมาถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ และควรมี กิจกรรม บ้านวิทยาศาสตร์น้อย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย

แผนการพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้น

- โครงการส่งเสริมศักยภาพความพร้อมนักเรียนชั้นอนุบาล
- โครงการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพประจำปี
- โครงการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา
- โครงการสัมพันธ์ชุมชน

แผนการพัฒนาคู่มือภาพเพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานให้
สูงขึ้น

(เขียนในภาพรวมของสถานศึกษาในทุกมาตรฐาน)

๑. ....

๒. ....

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต

(เขียนในภาพรวมของสถานศึกษาในทุกมาตรฐาน)

๑. ....

๒. ....

ความต้องการได้รับการสนับสนุน

(เขียนในภาพรวมของสถานศึกษาในทุกมาตรฐาน)

๑. ....

๒. ....

เมื่อกำหนดเป้าหมายแน่ชัดแล้ว
ไม่ว่าแต่ละคลาสเข้าเคไหน
ขอเพียงมันทุ่มเทอย่างต่อเนื่องทุกวัน
ในที่สุดมันย่อมคลานไปถึงเป้าหมาย

(พ.อึ้งทวิน)

ภาคผนวก

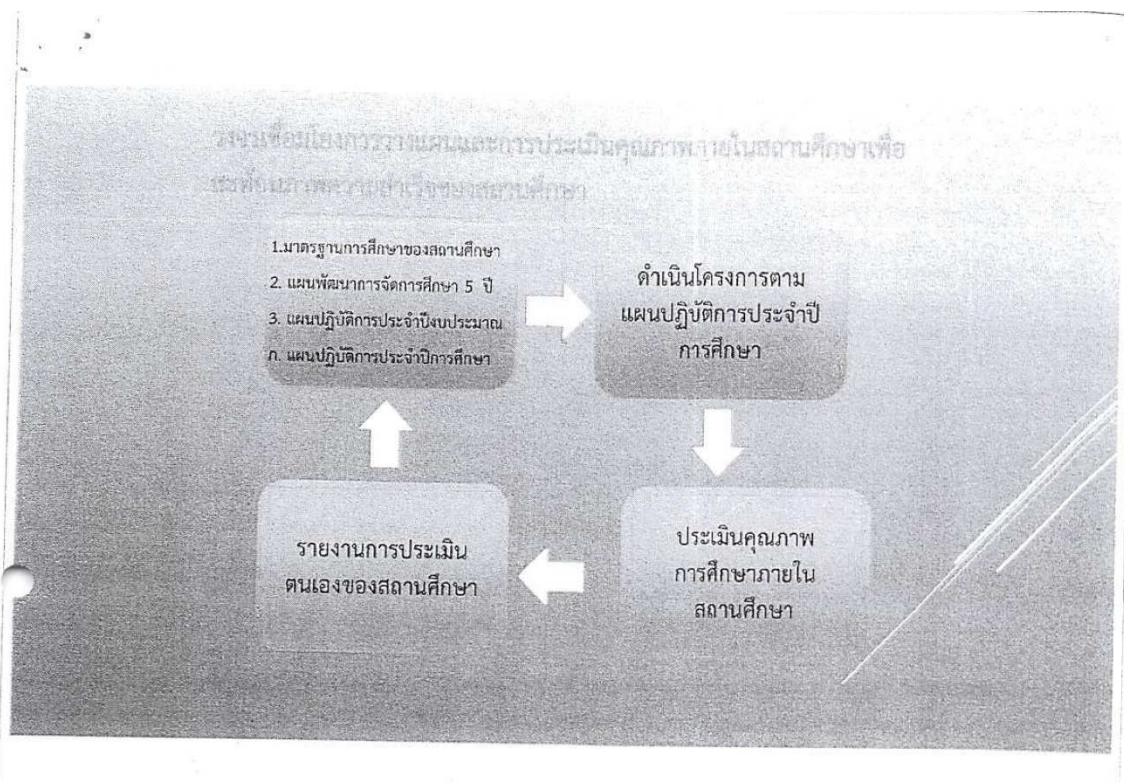
1.เอกสารต่าง ๆ เช่น

- ประกาศของโรงเรียนเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานและค่าเป้าหมาย
- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบและประเมินภาพภายในของสถานศึกษา
- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

2.รางวัลความสำเร็จของสถานศึกษาครูและนักเรียน

3.ภาพประกอบกิจกรรมต่าง ๆ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง ประโยชน์ของการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา

เวลา 3 ชั่วโมง

---

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมมีความเข้าใจและสามารถนำประโยชน์ของการประเมินคุณภาพในสถานศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. เนื้อหาสาระ

ประโยชน์ของการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา

3. กิจกรรมการเรียนรู้

3.1 วิทยากรบรรยายโดยใช้โปรแกรม Power Point บรรยายประโยชน์ของการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา

3.2 ให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม

4. สื่อการเรียนรู้

4.1 เอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ประโยชน์ของการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา

4.2 Power Point หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ประโยชน์ของการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา

5. การวัดและประเมินผล

ทดสอบความรู้ความเข้าใจ โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจหลังฝึกอบรมครบตามหลักสูตร

เอกสารประกอบการบรรยาย
หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หน่วยที่ 4 ประโยชน์ของการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

1. ทำไมต้องประเมิน
2. ประเมินอะไร
3. ใครประเมิน
4. ประเมินอย่างไร
5. ประโยชน์ของการประเมิน

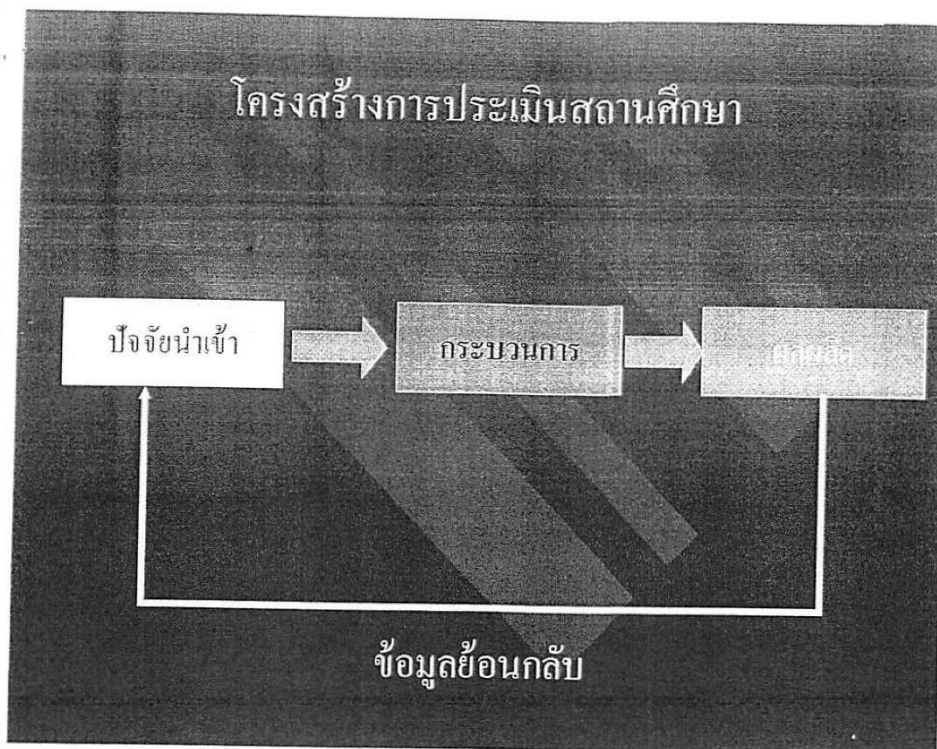
ทำไมต้องประเมิน

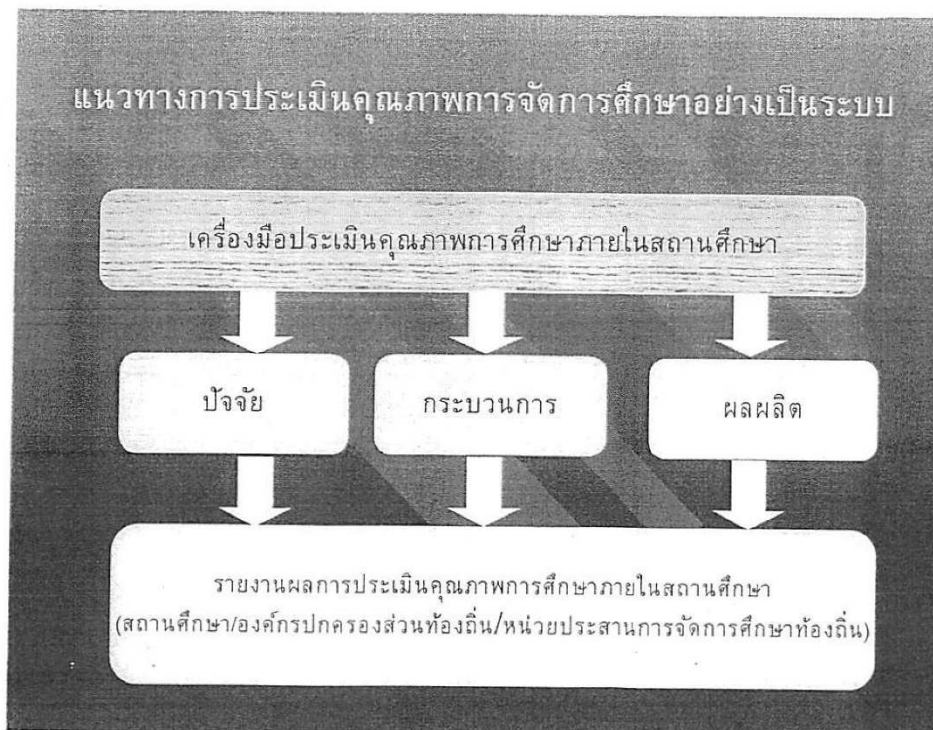
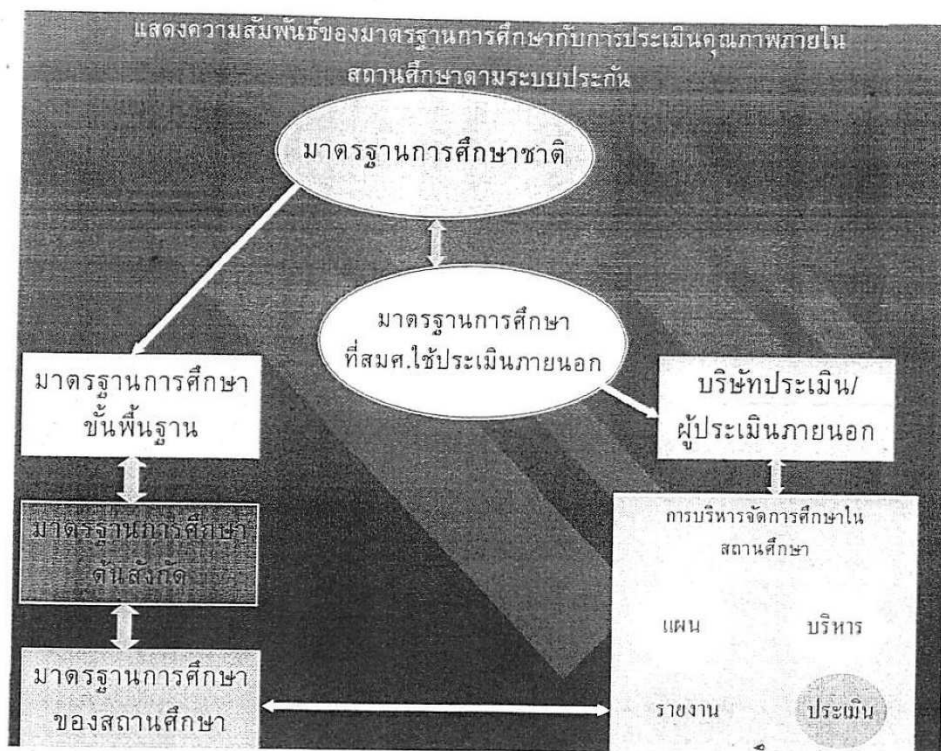

1. เพื่อทราบสภาพการจัดการศึกษา
2. เพื่อทราบปัญหาการจัดการศึกษา
3. เพื่อทราบผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
4. เพื่อเป็นข้อมูลในพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ประเมินอะไร

1. ปัจจัยนำเข้า
2. กระบวนการ
3. ผลผลิต
4. ผลลัพธ์/ความพึงพอใจของชุมชน

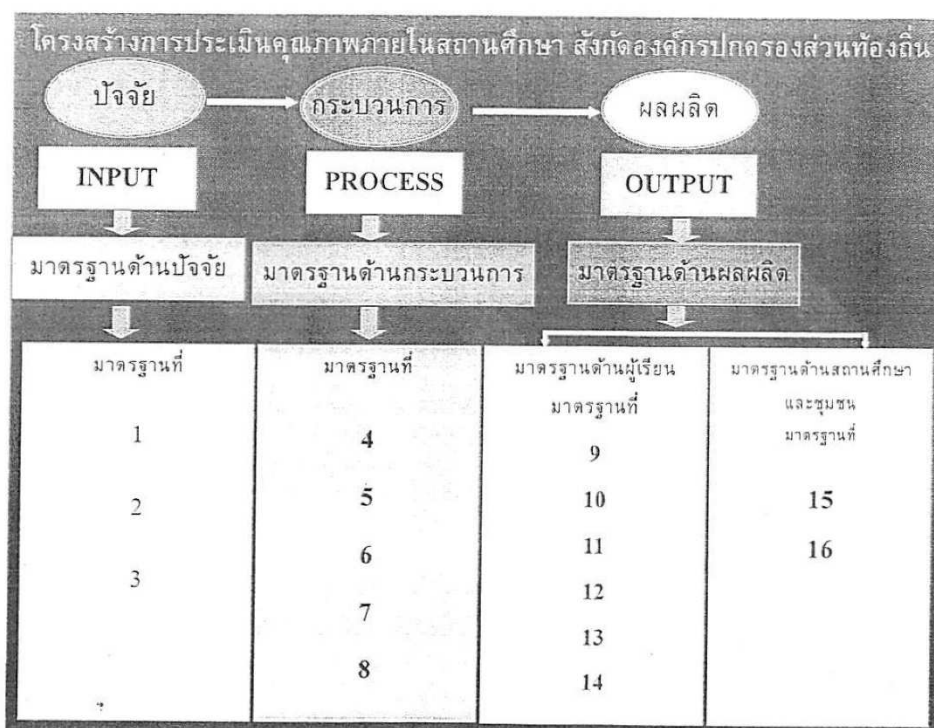

เครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ปัจจัย		กระบวนการ		ผลผลิต	
ปฐมวัย	พื้นฐาน	ปฐมวัย	พื้นฐาน	ปฐมวัย	พื้นฐาน
3 มาตรฐาน	3 มาตรฐาน	5 มาตรฐาน	5 มาตรฐาน	6 มาตรฐาน	8 มาตรฐาน
17 ตัวบ่งชี้	17 ตัวบ่งชี้	23 ตัวบ่งชี้	23 ตัวบ่งชี้	23 ตัวบ่งชี้	30 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561

- มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน
- มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ
- มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

■ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
- 1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา
- 1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
- 1.4 มีความสามารถในการสร้างเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน เจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

■ มาตรฐานที่ 1 : คุณภาพของผู้เรียน (ต่อ)

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
  - 2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
  - 2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
  - 2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
  - 2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

■ มาตรฐานที่ 2 : กระบวนการบริหารและการจัดการ

- 2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- 2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา
- 2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- 2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
อย่างมีคุณภาพ
- 2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและ
การจัดการเรียนรู้

■ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- 3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
- 3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- 3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- 3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ประโยชน์ของการประเมินผลภายใน

1. ทำให้ทราบจุดอ่อน จุดแข็ง
2. ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ข้อบกพร่อง และปัญหาของการดำเนินงาน
3. ทำให้ได้ข้อมูลมาใช้ปรับปรุงการดำเนินงาน
3. ทำให้ได้ข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดโครงการ แผนงาน และตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากร
5. เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ (ก่อน-หลังฝึกอบรม)
การจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง จงเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (10 คะแนน)

1. การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึงข้อใด
  - ก. การประเมินผลการศึกษา
  - ข. การติดตามผลการศึกษา
  - ค. การรายงานการศึกษา
  - ง. การตรวจสอบการศึกษา
2. ข้อใดต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
  - ก. โรงเรียน (รร.)
  - ข. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพท.)
  - ค. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)
  - ง. คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.)
3. การรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาตามข้อใด

ก. ทุกเดือน	ข. ทุกปี
ค. ทุกครั้งที่มีการปรับปรุง	ง. ทุกภาคเรียน
4. หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเมื่อได้รับรายงานการประกันคุณภาพการศึกษาแล้วจำเป็นต้องนำส่งข้อใด
  - ก. โรงเรียน (รร.)
  - ข. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)
  - ค. คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.)
  - ง. กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.)
5. ข้อใดไม่ใช่มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561
  - ก. คุณภาพของผู้เรียน
  - ข. กระบวนการบริหารและจัดการ
  - ค. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
  - ง. การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

ภาคผนวก ค

- ตาราง สรุปผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญต่อหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ตาราง สรุปผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญต่อแผนการจัดกิจกรรมฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ตารางสรุปผลการวิเคราะห์แบบประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

**สรุปผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม
การจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ของ ผู้เชี่ยวชาญ(ท่านที่)					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	1	2	3	4	5			
1. สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร								
1.1 ความจำเป็นที่ต้องพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	4	4	4	5	5	22	4.4	มาก
1.2 แนวทางการแก้ปัญหาโดยการฝึกอบรม	4	4	4	5	5	22	4.4	มาก
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม								
2.1 ความชัดเจนของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ฝึกอบรม	4	4	4	5	4	21	4.2	มาก
2.2 ความเป็นไปได้ของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ฝึกอบรม	4	4	4	4	4	20	4	มาก
3. เนื้อหาสาระและหน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรฝึกอบรม								
3.1 ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ฝึกอบรม	4	4	4	4	4	20	4	มาก
3.2 การจัดลำดับเนื้อหามีความเชื่อมโยงกัน	4	4	4	4	4	20	4	มาก
3.3 สามารถนำไปใช้ได้จริง	4	5	4	4	4	21	4.2	มาก
4. กิจกรรมการฝึกอบรม								
4.1 ความเป็นไปได้ที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรฝึกอบรม	4	4	4	3	4	19	3.8	ปานกลาง
4.2 ความเหมาะสมของกิจกรรมฝึกอบรม	4	4	4	2	4	18	3.6	ปานกลาง
4.3 การนำไปฝึกอบรมได้จริง	4	4	4	2	4	18	3.6	ปานกลาง
4.4 ความน่าสนใจของกิจกรรมฝึกอบรม	4	4	4	1	4	17	3.4	ปานกลาง
4.5 การกระตุ้นความอยากร่วมของผู้เข้ารับ การอบรม	4	4	4	1	4	17	3.4	ปานกลาง
5. สื่อประกอบการเรียนรู้								
5.1 ความเหมาะสมของสื่อกับกิจกรรม	4	4	4	4	3	19	3.8	ปานกลาง
5.2 ช่วยให้กิจกรรมบรรลุจุดมุ่งหมายได้	4	4	4	4	3	19	3.8	ปานกลาง
6. การประเมินผล								
6.1 วิธีการประเมินผลบรรลุตามจุดมุ่งหมายได้	4	4	4	4	4	20	4	มาก
6.2 ความเป็นไปได้ในการประเมินผล	4	4	4	4	4	20	4	มาก

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ของ ผู้เชี่ยวชาญ(ท่านที่)					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	1	2	3	4	5			
7. ระยะเวลาในการฝึกอบรม								
7.1 ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม	4	4	4	4	4	20	4	มาก
7.2 เวลาในการอบรมสอดคล้องกับความยากง่าย ของเนื้อหา	4	4	4	5	4	21	4.2	มาก
สรุปผลการประเมิน	72	73	72	65	72	354	3.93	มาก

**สรุปผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของ
หน่วยที่ 1 แนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
หลักสูตรฝึกอบรมแนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา**

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ของ ผู้เชี่ยวชาญ(ท่านที่)					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	1	2	3	4	5			
1. ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้								
1.1 จุดประสงค์ในหน่วยการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4	4	4	4	5	21	4.2	มาก
1.2 มีความชัดเจน แสดงถึงสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิด กับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	4	4	20	4	มาก
2. ด้านเนื้อหาสาระ								
2.1 เนื้อหาสาระสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	4	4	4	5	4	21	4.2	มาก
2.2 เนื้อหาสาระเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	5	4	21	4.2	มาก
3. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้								
3.1 การดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	4	4	4	2	5	19	3.8	ปานกลาง
3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นมีความชัดเจน	4	4	4	1	4	17	3.4	ปานกลาง
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เข้ารับ การอบรม	4	4	4	2	5	19	3.8	ปานกลาง
4. ด้านสื่อการเรียนรู้								
4.1 สื่อการเรียนรู้ที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรม	4	4	4	4	5	21	4.2	มาก
4.2 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	4	5	21	4.2	มาก
5. ด้านการวัดและประเมินผล								
5.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	4	4	20	4	มาก
5.2 การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน	4	4	4	4	4	20	4	มาก
สรุปผลการประเมิน	44	44	44	39	49	220	4.00	มาก

**สรุปผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของ
หน่วยที่ 2 การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดค่าเป้าหมายสถานศึกษา
หลักสูตรฝึกอบรมแนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา**

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ของ ผู้เชี่ยวชาญ(ท่านที่)					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	1	2	3	4	5			
1. ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้								
1.1 จุดประสงค์ในหน่วยการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4	4	4	4	5	21	4.2	มาก
1.2 มีความชัดเจน แสดงถึงสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดกับ ผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	4	5	21	4.2	มาก
2. ด้านเนื้อหาสาระ								
2.1 เนื้อหาสาระสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	5	5	22	4.4	มาก
2.2 เนื้อหาสาระเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	5	5	22	4.4	มาก
3. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้								
3.1 การดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	4	4	4	2	4	18	3.6	ปานกลาง
3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นมีความชัดเจน	4	4	4	1	4	17	3.4	ปานกลาง
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เข้ารับ การอบรม	4	4	4	2	4	18	3.6	ปานกลาง
4. ด้านสื่อการเรียนรู้								
4.1 สื่อการเรียนรู้ที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรม	4	4	4	4	4	20	4	มาก
4.2 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	4	4	20	4	มาก
5. ด้านการวัดและประเมินผล								
5.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	4	4	4	4	4	20	4	มาก
5.2 การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน	4	4	4	4	4	20	4	มาก
สรุปผลการประเมิน	44	44	44	39	48	219	3.98	มาก

**สรุปผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของ
หน่วยที่ 3 การเขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)
หลักสูตรฝึกอบรมแนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา**

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ของ ผู้เชี่ยวชาญ(ท่านที่)					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	1	2	3	4	5			
1. ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้								
1.1 จุดประสงค์ในหน่วยการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4	4	4	4	5	21	4.2	มาก
1.2 มีความชัดเจน แสดงถึงสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดกับ ผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	4	5	21	4.2	มาก
2. ด้านเนื้อหาสาระ								
2.1 เนื้อหาสาระสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	5	4	21	4.2	มาก
2.2 เนื้อหาสาระเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	5	4	21	4.2	มาก
3. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้								
3.1 การดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	4	4	4	1	4	17	3.4	ปานกลาง
3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นมีความชัดเจน	4	4	4	1	4	17	3.4	ปานกลาง
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เข้ารับ การอบรม	4	4	4	1	4	17	3.4	ปานกลาง
4. ด้านสื่อการเรียนรู้								
4.1 สื่อการเรียนรู้ที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรม	4	4	4	3	4	19	3.8	ปานกลาง
4.2 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	3	4	19	3.8	ปานกลาง
5. ด้านการวัดและประเมินผล								
5.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	4	4	4	4	4	20	4	มาก
5.2 การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน	4	4	4	4	4	20	4	มาก
สรุปผลการประเมิน	44	44	44	35	46	213	3.87	มาก

**สรุปผลการวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของ
หน่วยที่ 4 ประโยชน์ของการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา
หลักสูตรฝึกอบรมแนวทางการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา**

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ของ ผู้เชี่ยวชาญ(ท่านที่)					รวม	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
	1	2	3	4	5			
1. ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้								
1.1 จุดประสงค์ในหน่วยการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4	3	4	4	5	20	4	มาก
1.2 มีความชัดเจน แสดงถึงสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดกับ ผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	4	5	21	4.2	มาก
2. ด้านเนื้อหาสาระ								
2.1 เนื้อหาสาระสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	4	4	20	4	มาก
2.2 เนื้อหาสาระเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	3	4	19	3.8	ปานกลาง
3. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้								
3.1 การดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	4	3	4	2	4	17	3.4	ปานกลาง
3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นมีความชัดเจน	4	4	4	1	4	17	3.4	ปานกลาง
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เข้ารับ การอบรม	4	4	4	1	4	17	3.4	ปานกลาง
4. ด้านสื่อการเรียนรู้								
4.1 สื่อการเรียนรู้ที่ใช้เหมาะสมกับกิจกรรม	4	4	4	3	4	19	3.8	ปานกลาง
4.2 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	3	4	19	3.8	ปานกลาง
5. ด้านการวัดและประเมินผล								
5.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	4	3	4	3	4	18	3.6	ปานกลาง
5.2 การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน	4	3	4	3	4	18	3.6	ปานกลาง
สรุปผลการประเมิน	44	44	44	35	46	213	3.87	มาก

สรุปผลการวิเคราะห์แบบประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ
ของการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อที่	ผลการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญ(ท่านที่)					รวม	ค่าIOC	แปลงผล
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ภาคผนวก ง

- ตารางสรุปคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนของครูและบุคลากรระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน
- ตารางสรุปผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ของครูและบุคลากรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนและหลังฝึกอบรมหลักสูตรการจัดทำประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนของครูและบุคลากรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่เข้าร่วมฝึกอบรมการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ครูและ บุคลากร	ผลคะแนนก่อนและหลังเรียน	
	คะแนนก่อนฝึกอบรม (10)	คะแนนหลังฝึกอบรม (10)
1	6	10
2	5	9
3	7	9
4	4	8
5	4	9
6	5	9
7	4	9
8	3	8
9	6	10
10	4	9
11	4	8
12	5	9
13	5	9
14	4	9
15	5	8
16	3	10
17	5	10
18	3	9
19	6	10
20	5	10

สรุปผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ของครูและบุคลากรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ก่อนและหลังฝึกอบรมหลักสูตรการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ครูและ บุคลากร	ผลการเปรียบเทียบก่อนและหลังเรียน			
	คะแนนก่อน ฝึกอบรม (10)	คะแนนหลัง ฝึกอบรม (10)	ผลต่าง คะแนน (D)	ผลต่างคะแนน ยกกำลังสอง (D ²)
1	6	10	4	16
2	5	9	4	16
3	7	9	2	4
4	4	8	4	16
5	4	9	5	25
6	5	9	4	16
7	4	9	5	25
8	3	8	5	25
9	6	10	4	16
10	4	9	5	25
11	4	8	4	16
12	5	9	4	16
13	5	9	4	16
14	4	9	5	25
15	5	8	3	9
16	3	10	7	49
17	5	10	5	25
18	3	9	6	36
19	6	10	4	16
20	5	10	5	25